

**Prispevki k
didaktiki zgodovine**

**Letnik XI
1/2013**

Univerza v Ljubljani
**FILOZOFSKA
FAKULTETA**

*Letnik 11, številka 1
2013*

*Prispevki
k didaktiki zgodovine*

Vsi prispevki so avtorska dela in niso lektorirani.

ISSN: 1581-8713

*Oddelek za zgodovino
Filozofske fakultete*

Kazalo

<i>Predgovor</i>	4
<i>Jakob Saje, Katarina Saratlija, Tadeja Lapuh: Skupinska naloga 1</i>	6
<i>Angelika Koncut, Katja Pal, Matic Batič: Skupinska naloga 2</i>	30
<i>Tadej Čopar, Mojca Tramte, Melita Zupančič: Skupinska naloga 3</i>	50
<i>Jure Furlan, Marko Jereb, Daša Kavšek, Erik Logar: Skupinska naloga 4</i>	87
<i>Avtorji prispevkov</i>	122

Predgovor

V študijskem letu 2012/13 so imeli študentje 1. letnika magistrskega pedagoškega (eno in dvopredmetnega) študijskega programa zgodovine obvezno skupinsko nalogo, katere glavni namen je bil usposabljanje za sodelovalno učenje in timsko odgovornost.

V poročilu je vsaka skupina pripravila naloge za dve izbrani spletni strani, in sicer različne naloge objektivnega tipa, naloge s prostim odgovorom in avtentične naloge.

Končni rezultat so objavljena poročila z nalogami in rešitvami, ki se lahko uporabljajo v osnovnih in srednjih šolah pri zgodovini in predstavljajo primer dela s spletnimi stranmi pri pouku zgodovine.

Urednica: Danijela Trškan

**UPORABA
SPLETNIH STRANI
PRI POUKU ZGODOVINE**

SKUPINSKA NALOGA 1: UPORABA SPLETNIH STRANI PRI POUKU ZGODOVINE

ČLANI SKUPINE:

- 1. Jakob Saje*
- 2. Katarina Saratlija*
- 3. Tadeja Lapuh*

1. GLAVNA SPLETNA STRAN

WWW. NASLOV: <http://www.zgodovinarka.si/o-meni-in-o-mojem-blogu/>

OSNOVNI PODATKI O SPLETNI STRANI:

Spletna stran je blog z naslovom Zgodovinarka. Avtorica bloga je Mirjam Oblak, spletna stran pa je nastala leta 2010.

Spletna stran vsebuje različne zgodovinske vsebine, ki so raznolike in zanimive. Ponuja razne zgodovinske zgodbe, dogodke in za vsakogar se najde kaj, kar ga zanima, kar se tiče zgodovine. Spletna stran je oblikovana zelo nazorno in pregledno. Naslovi so okrepljeni, ključne besede v posameznih temah pa so obarvane modro. Tisto kar je pomembno je, da je razumljiva in primerna tudi za mladostnike.

Začetna stran bloga je predstavitev avtorice, torej kdo je, s čim se ukvarja in zakaj se je odločila za pisanje bloga. Na desni strani spletne strani lahko najdemo zadnje prispevke, ki jih je avtorica naložila na spletno stran. Pod tem pa najdemo ključne tematske sklope, kot so: Izobraževanje, Nedavna zgodovina, Novi vek, Odkritja, Po zgodovinskih sledih, Škofja Loka, Prazgodovina, Srednji vek, Stari vek, Sedem svetovnih čudes antike, Verstva, Zanimivosti, Zgodbe in Zgodovinski viri. Pod vsemi temi sklopi pa se skrivajo številni članki. Na vrhu vsakega članka je zapisan datum nastanka, naslov članka, avtor in tudi vse hiperpovezave, ki se na navezujejo na ta

članek. Na koncu vsake opisane teme, spletna stran daje možnost komentiranja in postavljanja vprašanj bralcev, na katere avtorica tudi odgovarja.

Poleg tega, na spletni strani najdemo tudi slikovno gradivo, videoposnetke in tudi razlago, kaj določena slika oziroma videoposnetek prikazuje. To se nam zdi zelo pomembno, saj tako lahko učencem določene vsebine prikažemo tudi vizualno. Tako kot smo že omenili, je to način da učence motiviramo in so bolj pozorni na učno snov. Avtorica poleg vseh zgodovinskih vsebin navaja še eno posebno rubriko z naslovom Zgodovinarčin ustvarjalni kotiček, kjer se predstavi tudi z izdelavo raznih voščilnic.

RAZLOGI ZA IZBOR SPLETNE STRANI

Družba v kateri živimo je tehnološka družba v vseh pogledih našega življenja pa tudi v šolskem. Učitelji kot učenci mrežijo svoja spoznanja preko informacijsko komunikacijske tehnologije in sicer predvsem preko interneta. Taka družba je dinamična, polna sprememb in zato je mladim zelo všeč. Ta svet je sicer grajen na hitrosti, vendar mora temeljiti tudi na kakovosti. Vse to tudi vpliva na sprejemanje učnih kurikularnih vsebin predmeta zgodovine. Zato menimo, da kot učitelj zgodovine, je potrebno uporabljati tudi IKT, kot je internet oziroma spletne strani pri pouku zgodovine. Tako lahko učence, dijake bolj motiviramo in pritegnemo njihovo pozornost.

Na podlagi izbranih tem smo se odločili za spletno stran, ki je sicer blog. Spletna stran ponuja mnogo vsebinskih tem, ki so zanimive, atraktivne in pritegnejo bralca. Ravno zato, ker se nam zdi spletna stran tako zanimiva, saj vsebuje različne tematske vsebine smo se odločili zanjo. Učenci na tej spletni strani lahko najdejo nekatere informacije, ki jih sicer v okviru učnega procesa ne bi. Ponuja razne zgodovinske zgodbe, dogodke in za vsakogar se najde kaj, kar ga zanimiva. Tako spletna stran sama, kot tudi posamezni tematski sklopi so oblikovana zelo nazorno, pregledno, sistematično in razumljivo. Tisto, kar nas je najbolj pritegnilo pa je predvsem to, da je spletna stran namenjena vsem, tako mladim, saj jim želi zgodovino približat na nekoliko drugačen način, kot tudi starejšim. Spletna stran ponuja teme, ki so nekoliko nenavadne in so ravno zato zanimive, pa še vedno zgodovinsko pomembne.

1.1. NASLOV PRVE IZBRANE KONKRETNE SPLETNE STRANI OZ. GRADIVA:

Naslov prve izbrane konkretne spletne strani je **Polis**.

Spletna povezava: <http://www.zgodovinarka.si/polis/>

OPIS ZGODOVINSKE VSEBINE

S temo se vrnemo v stari vek oziroma v antično Grčijo. Gre se za čas nastajanja mestnih držav, ki jih imenujemo polis. Prve polis so nastajale v mali Aziji v 8. st. pr. Kr., kasneje je tak način organiziranja grške družbe postal splošno veljaven.

Značilnosti polis

Polis so majhne mestne države, ki so nastajale zaradi razčlenjene grške pokrajine s težko prehodnim svetom, kar je preprečevalo združevanje v večje politične enote. Tako je značilna velika razdrobljenost ali partikularizem grške pokrajine. To je tudi povzročilo delitve Grkov na plemena, časovno različen nastanek polis in njihovo prepričanje, da so velike države neučinkovite. Vsaka polis je bila zato zaključena upravna, zemljepisna, gospodarska in politična enota, ki si je prizadevala za lastno avtonomijo, gospodarsko samozadostnost (avtarkijo) in zunanje politično neodvisnost (elevatorija). Vsi Grki ali Heleni pa so se združili skupaj le ob skupni zunanji nevarnosti, kot je bila Perzija.

Kje so nastajale?

Polis so nastajale ob vzpetinah, kjer so stale utrdbe oziroma akropole. Utrjena vzpetina je dajala zaščito, zato se je tu začelo naseljevati plemstvo, sledili so mu obrtniki in trgovci pa tudi kmetje. Veliko polis je nastalo tudi z združevanjem vasi. Mestna država je postala središče upravnega, političnega, pravosodnega in verskega življenja. Središče polis je bil agora ali trg, kjer so se meščani zbirali, razpravljali.

Velikost polis

Polis so bile po večini majhne, tako da so se vsi prebivalci lahko zbrali v središču. Štele so do deset tisoč prebivalcev in večina jih ni bila večja od 100 km². Izjemi sta bili Atene

in Šparta, ki sta bili večji polis. K mestu je spadalo tudi podeželje. Pravnih razlik med mestom in podeželjem ni bilo, vendar je mesto zaradi večjega upravnega pomena kmalu dobilo prevlado nad podeželjem. Vseh polis je bilo okoli 400.

Upravljanje polis

V polis so o skupnih zadevah odločali meščani sami, vendar niso vsi imeli političnih pravic. Politično pravico so imeli polnoletni moški, brez pravic pa so bile ženske, otroci, tujci in sužnji. Oblike vladanja polis so bile različne: aristokratska, oligarhočna, tiranska in demokartična. Politična ureditev je bila odvisna od ustave polis.

OPIS GRADIVA

Gradivo je nazorno, pregledno in razumljivo. Na vrhu gradiva je zapisan naslov (v tem primeru Polis) članka, datum nastanka, avtor in tudi vse hiperpovezave, ki se na navezujejo na ta članek (stari vek, antična Grčija, mestna državnica, Platon in polis).

Na samem začetku gradiva je prikazana slika rekonstrukcije Aten iz časa Perikleja, ki je delo arhitekta Von Klenzeja. Nato je gradivo razdeljeno na 3 poudarke:

1. Pomen plis: Tu je zapisano, da so polis nastajale zato, ker zavest o enotni državi Grkov še ni obstajala in zato so raje ustanavljali mestne državnice. Prve polis so nastajale v 8. st. pr. n. št. v Mali Aziji. Nastajale so lahko ob vzpetinah ali pa z združevanjem manjših naselij. Prvi poudarek vsebuje tudi videoposnetek o akropoli polisa Pergamona, ki je bil eden najpomembnejših grškov centrov kulture in umetnosti v helenističnem obdobju.
2. Lastnosti polis: Tu so opisane splošne značilnosti polis in sicer, da je velikost polis ponavadi bila okoli 100 km², nastajale so zaradi naravne razčlenjenosti Grčije in tako je za antično Grčijo veljal partikularizem oz. razdrobljenost. Vsaka polis je tako bila zaključna upravna, zemljepisna, gospodarska in politična enota, ki si je prizadevala za lastno avtonomijo, gospodarsko samozadostnost in zunanje politično neodvisnost. Vseh polis je bilo okoli 400.
3. Upravljanje polis: Tu so naštetе oblike vladavin, ki pa so: aristokracija, oligarhija, tiranija in demokracija.

Na koncu vsebinskega sklopa je navedena literature, ki jo je avtorica uporabila pri nastajanju navedenega gradiva in kot smo že omenili pri osnovnih podatkih o spletni strani, je na koncu članka možnost komentiranja in postavljanja vprašanj s strani bralcev.

NAVEDBA SPLETNIH STRANI PO VRSTAH GRADIVA, UPORABLJENEGA V NALOGAH

1. <http://www.zgodovinarka.si/polis/>
2. <http://www.zgodovinarka.si/oblike-vladavine-v-anticni-grciji/>

NALOGE OZ. VPRAŠANJA, PRIMERNA ZA OSNOVNO ŠOLO

1. Naloga s kratkimi odgovori

- a) Kako še pravimo mestnim državicam?
- b) O katerem obdobju govorimo?
- c) Kdaj in kje so nastale prve polis?
- d) Kje so nastajale polis?
- e) Koliko polis je obstajalo v antični Grčiji?

2. Naloga z izbirnimi odgovori

Obkrožite pravilni odgovor

- A)** Polis so nastajale ker:
- a) je bila grška pokrajina razčlenjena in težko prehodna s svetom.
 - b) ker so bili Grki razdeljeni na plemena.
 - c) ker je bila manjša država bolj učinkovita.
- B)** Značilna politična ureditev za Atene je bila:

- a) oligarhija
- b) tiranija
- c) demokracija
- d) aristokracija

3. naloga alternativne izbire

Ali je trditev resnična ali ne?

- a) Grki so stopili skupaj le proti skupnemu sovražniku (DA/NE)?
- b) Atene so imele 200.000 prebivalcev, kar je bistveno več od ostalih polis (DA/NE)?

4. naloga povezovanja

Pravilno poveži desni stolpec z levim stolpcem, tako da vpišeš pravilno črko v desni stolpec.

A) Polis	___ Grki
B) Heleni	___ Platon
C) Spartiati	___ mestna država
D) Atene	___ Šparta

5. naloga urejanja

Po kakšnem vrstnem redu so si sledile oblike vladavine v antični Grčiji? Zapiši jih od prve do zadnje (vpiši številke od 1 do 5).

- ___ Aristokracija
- ___ Oligarhija
- ___ Demokracija

- ___ Tiranija
- ___ Kraljevina

6. naloga kratkih odgovorov

- a.) Koliko prebivalcev naj bi po Platonovem izračunu imele idealna mestna država?
- b.) Koliko je bila največja površina večine mestnih držav? kateri dve državi sta bili izjemi?
- c.) Kako so se v Atenah imenovali tujci?

7. naloga dopolnjevanja

K razdrobljenosti polis je največ prispevala razčlenjena grška _____ s težko prehodnim svetom, kar je preprečevalo združevanje v večje politične enote. Zaradi tega so bili Grki prepričani, da so _____ najučinkovitejša oblika države. Te so nastajale ob _____, na katerih so navadno že v času mikenske kulture stale utrdbe – _____. Vsaka polis si je prizadevala za avtarkijo ali _____ in _____ ali zunanje politično neodvisnost. Med velikane po površini sta spadala polis _____ in _____.

8. naloga krajših prostih odgovorov

- a.) Razmisli, zakaj so bile v Atenah šole zelo pomembne?
- b.) Kako je velika razčlenjenost grške pokrajine vplivala na nastajanje mestnih držav?

REŠITVE NALOG:

1. Naloga s kratkimi odgovori:

- a) Mestnim državicam pravimo še polis.
- b) Govorimo o starem veku oz. Antiki.
- c) Prve polis so nastale v Mali Aziji v 8.st.pr.kr.
- d) Polis so nastajale na utrjenih vzpetinah ali pa z združevanjem vasi.
- e) Vseh polis je bilo okoli 400.

2. Naloga z izbirnimi

- A) Pravilni odgovor je a. Polis so nastajale, ker je bila grška pokrajina razčlenjena in težko prehodna s svetom.
- B) Pravilni odgovor je c. Značilna politična ureditev Aten je bila demokracija.

3. naloga alternativne izbire

- a) Odgovor je DA
- b) Odgovor je DA

4. naloga povezovanja

Pravilni vrstni red črk je naslednji:

- B
- D
- A
- C

5. naloga urejanja

Pravilni vrstni red:

2. aristokracija
3. oligarhija
5. demokracija
4. tiranija
1. kraljevina

6. naloga kratkih odgovorov

- a.) Po Platonu naj bi idealna mestna država imela 5040 prebivalcev.
- b.) Največja površina večine držav je bila 100 kilometrov.
- c.) V Atenah so se Tujci imenovali meteki.

7. naloga dopolnjevanja

K razdrobljenosti polis je največ prispevala razčlenjena grška **pokrajina** s težko prehodnim svetom, kar je preprečevalo združevanje v večje politične enote. Zaradi tega so bili Grki prepričani, da so **polis** najučinkovitejša oblika države. Te so nastajale ob **vzpetinah**, na katerih so navadno že v času mikenske kulture stale utrdbe – **akropole**. Vsaka polis si je prizadevala za avtarkijo ali **gospodarsko samozadostnost** in **elevterijo** ali zunanje politično neodvisnost. Med velikane po površini sta spadala polis **Šparta** in **Atene**.

8. naloga krajših prostih odgovorov

a.) Atene so imele demokratično ureditev, zato je bilo za njih zelo pomembno, da so vsi meščani veliko vedeli in znali dobro presojsati. Te sposobnosti so meščani pridobili z izobrazbo v šolah, zato je bila dobra kvaliteta šole za Atene zelo pomembna.

b.) Velika razčlenjenost Grške pokrajine je oteževala nastanek živahne trgovine, ljudje so manj potovali zaradi težkega terena, kar je onemogočalo nastanek skupne grške zavesti. Zaradi vsega tega pa je bilo tudi zelo težko nadzorovati večja ozemlja. Zaradi vseh teh lastnosti, so Grki raje imeli manjše državice, ki so bile dovolj majhne, da so jih lahko nadzorovali, a dovolj velike, da so lahko bile gospodarsko in zunanje politično neodvisne.

1.2. NASLOV DRUGE IZBRANE KONKRETNE SPLETNE STRANI OZ. GRADIVA:

Naslov druge izbrane spletne strani so **Olimpijske igre**.

Spletna povezava: <http://www.zgodovinarka.si/olimpijske-igre/>

OPIS ZGODOVINSKE VSEBINE

Olimpijske igre so potekale na zahodnem delu Peloponeza v kraju Olimpija. Odvijale so se vsako četrto leto v čast bogu Zevsu, katerega mogočni kip je stal v olimpijskem svetišču, ki je bil posvečen prav njemu. Prve so bile leta 776 pr. n. št. zadnje pa leta 393 pr.n.št., ko jih je prepovedal rimski cesar Teodozij, ker so na igre začeli gledati kot na poganski obred. Obdobje med dvema igrama so imenovali »olimpijada«, ki so služile kot eden od načinov štetja let pri Grkih.

Pri tej športni prireditvi so smeli sodelovati le moški in med samimi olimpiskimi igrami so morale prenehate vse vojne. Igre so trajale en teden. V mestu je bilo več stadionov za tekmovanja v rokoborbi, metu diska, skokih, dirka z vozovi. Za najtežjo disciplino je veljal peterboj, ki je vključeval skok v daljino, met diska, rokoborbo in met kopja. Zmagovalci so bili deležni velikih časti. Zadnji dan so zmagovalcem podelili nagrade in sicer na glavo so jim postavili venec iz oljčnih listov.

Zmagovalcem so pesniki, kiparji postavljali kpe.

Med olimpiskimi igrami je bilo poskrbljeno tudi za gledališke in glasbene prireditve in literarne nastope.

Z odlokom cesarja Teodozija olimpijske igre niso dokončno zamrle. Leta 1896 so bile na pobudo Francoza Pierra de Coubertina obnovljene olimpijske igre moderne dobe.

Prve so bile v Atenah. Grška javnost in oblast so bili navdušeni in so predlagali, da bi olimpijske igre organizirali vsaka štiri leta v Atenah. Mednarodni olimpijski komite se je odločil drugače, in druge olimpijske igre so bile leta 1900 organizirane v Parizu. Zdaj tekmujejo tudi v številnih novih disciplinah, ki jih Grki še niso poznali.

OPIS GRADIVA

Na vrhu gradiva je zapisan naslov članka Olimpijske igre, datum nastanka, avtor in tudi vse hiperpovezave, ki se na navezujejo na ta članek (stari vek, antična Grčija, Olimpija, Olimpiske igre, Zevs).

To gradivo ni razdeljeno na vsebinske poudarke kot gradivo Polis. Avtorica takoj začne z opisovanjem zgodovinske vsebine. Gradivo vsebuje kratko vsebino, ključne informacije o olimpijskih igrah. Opisano je, da so se igre začele leta 776 pr. n. št., zadnje pa leta 393 pr. n. št. Odvijale so se v Olimpiji vsaka štiri leta v čast bogu Zevsu. Gradivo vsebuje slikovno gradivo in sicer mesto Olimpija, pod katerim je tudi zapisano, da so se sistematična arheološka izkopavanja v Olimpiji začela leta 1875 ter, da so arheologi odkrili ostanke nekaterih najsijajnejših del klasične grške umetnosti in arhitekture, med katerimi je izstopal Zevsov tempelj. Nato sledi videorekonstrukcija antične olimpije in kratek videoposnetek o Olimpijskih igrah, ki je pripet s spletne strani Youtube. Nadalje je opisano, v katerih disciplinah so moški tekmovali (v skokih, metu diska, dirka z vozovi itd) in da so zmagovalcu na glavo postavili venec iz oljčnih vejic in ga častili s pesmimi, kipi, itd. Nato avtorica predlaga, da si bralci ogledajo še slike olimpijskih iger na Nizozemskem iz leta 1928.

Tudi tu je dodan seznam literature in virov, ki jih je uporabila za nastanek gradiva in možnost postavljanja dodatnih vprašanj.

NAVEDBA SPLETNIH STRANI PO VRSTAH GRADIVA, UPORABLJENEGA V NALOGAH

1. <http://www.zgodovinarka.si/olimpijske-igre/>
2. http://sl.wikipedia.org/wiki/Olimpijske_igre

3. http://www.siol.net/sportal/olimpizem/peking_2008/sporti_Info/2008/07/Moderni_peteroboj.aspx
4. http://www.youtube.com/watch?v=K8ztMImavBw&feature=player_embedded
5. http://www.youtube.com/watch?v=bv0OCj9LMLI&feature=player_embedded

NALOGE OZ. VPRAŠANJA, PRIMERNA ZA OSNOVNO ŠOLO

1. Oglej si film Birth of the Olimpus na spletni strani: www.zgodovinarka.si/olimpijske-igre/
2. Kdaj in kje so bile uprizorjene prve olimpijske igre?
3. Na koliko let in komu na čast so bile izvedene ter kdo je lahko sodeloval na njih?
4. Kaj je bilo značilno za politiko v času olimpijskih iger in koliko časa so igre trajale?
5. Danes dobijo zmagovalci na olimpijskih igrah medaljo. Kaj pa so dobili takrat? Kakšen odnos so imeli do zmagovalcev in do mest, iz katerih so prihajali?
6. Kako se je imenovala najtežja disciplina in iz česa je bila sestavljena? Ali to disciplino izvajajo še danes? Če da, iz česa je danes sestavljena? ,

Igra vlog: Izvedli bomo igro vlog antičnih olimpijskih iger in sicer disciplino konjskih dirk. Razdelili vas bomo v skupine. Vsaka skupina si določi ime skupine in njihovega heroja. Določi tudi kdo bo v vlogi heroja in 2 konj, ostali pa ste navijači. Po skupinah boste dobili rekvizite in imate točno 5 minut, da si razdelite vloge, preberete navodila in napišete odo svojemu heroju, ki mu bo vlila poguma, da doseže slavo.

Po končanem delu po skupinah, se bo začela dirka, katere začetek – štart je tukaj (pokažeš na štart). Ko se bo naznanilo, da je 5 minut mimo, se vsaka skupina v tišini prestavi na štart in se pripravi na dirko.

Naredite oz »pretečete« 2 kroga po »hipodromu«, na koncu pa se bo razglasil tudi zmagovalec, vsi ostali pa se med razglasitvijo usedete nazaj na sedeže.

Prva skupina se bo pripravljala... (poveš lokacijo skupine, kjer se pripravlja). Sedaj se bomo razdelili v skupin (prvi, drugi,...najprej razdeliš fante in nato še punce, da so enakomerno razporejeni).

Vsaki skupini nesemo delovni list, rjav list za odo in 2 vrvi. In začnete delati zdaj!

Predvidene rešitve:

- 1.** Ogledajo si video posnetek
- 2.** Prve olimpijske igre so bile leta 776 pred našim štetjem na zahodnem delu Peloponeza, v kraju Olimpija.
- 3.** Izvedene so bile na štiri leta, na čast bogu Zevsu, sodelovali so lahko le moški.
- 4.** Med igrami so morale prenehati vse vojne. Trajale so en teden.
- 5.** Na glave so jim poveznili venec iz oljčnih listov. Zmagovalcem na čas so pesniki pesnili, kiparji so jim postavljali kipe. Zmagovalčeva slava je mestu, iz katerega je bil, pomenila veliko čast.
- 6.** Za najtežjo disciplino je veljal peterboj (skok v daljino, tek, met diska, rokoborba, met kopja).
Tudi danes izvajajo moderen peterboj, ki je sestavljen iz streljanja, sabljanja, plavanja, jahanja in teka.

Madžarska si želi 10. zlato v modernem petereboju

Madžarska, ki ima v moški in ženski konkurenci vodilne športnike, med njimi svetovnega in evropskega prvaka 2007, Viktorja Horvatha (levo), lahko postane prva država z desetimi zlatimi medaljami v modernem petereboju.

NAJUSPEŠNEJE DRŽAVE V MODERNEM PETEREBOJU:

država	Z	S	B	skupaj	prvo / zadnje zlato
Madžarska	9	8	4	21	1952 2004
Švedska	9	7	5	21	1912 1968
SZ	5	5	5	15	1956 1980
Pojlska	3	0	0	3	1976 1992
Italija	2	2	3	7	1984 1984
Rusija	2	1	0	3	2000 2004
VB	2	0	3	5	1976 2000
Nemčija	1	0	1	2	1936 1936
Kazahstan	1	0	0	1	1996 1996

1 STRELJANJE
2 SABLJANJE
3 PLAVANJE
4 SKAKALNI SOV
5 TEK

Dvorana za sabljanje, Ying Tung Natatorium, Športni center stadion
Končne odločitve: avg. 21 22
Foto: AP, Getty Images
Vir: Infostrada Sports © GRAPHIC NEWS

1 20 strelav z zračno pištolo v 17 kvadratnih centimetrotov veliko tarčo z razdalje 10 m – za en strel je na voljo 40 sekund.
2 Sablja se v skupinah z mečem. Zmagovalec je tisti, ki v 1 minuti prvi osvoji zadetek.
3 200 m prosto. Športniki so razdeljeni v izločitvene tekme po ključu osebnih rekordov.
4 Parkur vsebuje 12 do 15 ovir (350-450 m). Konji so z žrebom določeni 20 minut pred tekmo.
5 3.000 metrov cross v obratnem vrstnem redu glede na izkupiček točk po prvih štirih tekmovaljih. Prvi športnik, ki prečka ciljno črto, osvoji zlato medaljo.

Vir: URL//http://www.siol.net/sportal/olimpizem/peking_2008/sporti_Info/2008/07/Moderni_peterboj.aspx, 20. 4. 2013.

Zaigrajo olimpijsko disciplino dirko s konji. Vse skupine tekmujejo hkrati in tista skupina, ki v najkrajšem času preteče 2 kroga, zmagaja. Heroju zmagovalne skupine podelimo nagrado in sicer, mu na glavo poveznemo venec. V čast svojima herojema vsaka skupina spesni odo oziroma pesem, ki jo tudi člana skupin prebereta pred začetkom dirke.

Delovni list – Skupina: _____

Kot skupina boste uprizorili **konjske dirke** na antičnih olimpijskih igrah.

Za pripravo imate točno **5 minut** časa, zato pohitite!!!

1. Določiti morate kdo v skupini bo predstavljal:

Heroj: _____ (ime),

konj: _____, _____ (imeni),

ostali pa boste navijači: _____, _____, _____ (imena).

Naloge posameznih igralcev:

Heroj stoji za konjema, drži v rokah vrv in ju priganja.

Konja pred herojem klečita na vseh štirih, za gležnjem imata zavezana konca vrvi, ki ju heroj drži in po kolenih »pretečeta« 2 kroga.

Ostali srčno navijajo za svojega heroja in stojijo zunaj »hipodrom«.

2. Določite **ime** skupine oziroma ime heroja in ga vpišite na vrhu lista pod skupino.
3. Na priložen list morate napisati kratko **odo** vašemu heroju, katero se bo prebralo na začetku dirke in mu bo vlila poguma za dirko. Če je možno, vključite ime heroja ali skupine v odo.
4. Tekmovati boste začeli ob znaku voditelja in naredili **2 kroga** po »hipodromu«, nato se bo razglasilo zmagovalca, ostali pa se usedete nazaj na svoje sedeže.

2. GLAVNA SPLETNA STRAN

WWW. NASLOV: <http://egradiva.gis.si/web/guest>

OSNOVNI PODATKI O SPLETNI STRANI:

Spletna stran je Portal GIS - e GRADIV, ki je namenjen tako učiteljem kot učencem. Razdeljena je na kartografijo v učni snovi osnovne šole in kartografijo v učni snovi srednje šole. Tako za osnovno kot srednjo šolo nam nudi kartografijo v učni snovi

predmeta geografije in predmeta zgodovine. Pod vsakim predmetom so tudi sistematično, pri zgodovini kronološko, pri geografiji po posameznih kontinentih navedene učne teme. Učne teme pri srednji šoli so naslednje: Prve visoke kulture, Antična kulturna dediščina na Slovenskem, Od razpada zahodnega dela rimskega cesarstva, Med alpskimi Slovani v Vzhodnih Alpah, Nacionalna gibanja v 19. stoletju, vprašanje meja ter Sodelovanje in konflikti v 20. stoletju. Pod vsako tematiko se pa nahajajo številne učne enote. Tudi posamezne učne enote so razdeljene na vsebinske poudarke. Vsak tematski sklop vsebuje uvodno zgodbo, kjer se seznanimo s ključnimi dejstvi posamezne teme. Vsaka tema oziroma celotna spletna stran je sestavljena zelo motivacijsko, saj vsebuje razne miselne igre s katerimi lahko preverimo znanje dijakov oziroma učencev. To so kvizi, povezovalne naloge, premetanke, sestavljanke, spomin, uporaba zemljevidov itd. Spletna stran vsebuje tudi slikovno gradivo, številne zemljevide, ki ponazarjajo npr. preseljevanje ljudstev, katera ozemlja obsega malonemški in velikonemški načrt itd. Tako si lahko dijaki tudi vizualno predstavljajo določeno zgodovinsko vsebino. Vsebuje tudi videoposnetke in animacije. Nekatere teme vsebujejo tudi rubriko z naslovom Pojmovnik, kjer so razloženi posamezni pojmi. Sama spletna stran je zelo dinamična in privlačna za dijake. Stran je zelo pregledna in tisto kar je najbolj pomembno je, da je razumljiva.

RAZLOGI ZA IZBOR SPLETNE STRANI

Uporaba IKT je pomembna, sodobna oblika poučevanja v današnji družbi. Spretnosti in uporaba IKT je ena najpomembnejših kompetenc 21. stoletja, saj nam ta orodja omogočajo, da hitro pridemo do raznih informacij, ki jih lahko uporabimo tudi v vsakdanjem življenju. Iz tega vidika je uporaba IKT bistveno nujna tako za učitelja kot učence. Zato smo se odločili, da bomo za drugo glavno spletno stran, torej za srednjo šolo, poiskali tako spletno stran, ki jo lahko uporabijo tako učitelji kot tudi dijaki. Tako smo si izbrali spletno stran z naslovom Portal GIS - e GRADIV. Portal nam je zelo všeč predvsem zaradi njegove same zasnove in njegovega namena. Portal je namreč izdelan zelo sistematično, zanimivo in motivacijsko za same dijake. To pomeni, da ne ponuja le nekih golih dejstev, informacij in vsebin, ampak z dodanimi igrami, kvizi, zemljevidi itd. želi, da dijak oziroma učenec to vsebino, ki jo je prebral na spletni strani tudi

preveri. Tako spletna stran omogoča tudi poglobljeno razmišljanje ter krepi pridobljeno znanje. Na tak način samega dijaka uri na raznih področjih kot so spomin, v uporabi zemljevidov itd.

NASLOV IZBRANE KONKRETE SPLETNE STRANI:

Naslov izbrane konkretne spletne strani je **Berlinska kriza**.

Spletna povezava: http://egradiva.gis.si/web/4.-letnik-zgodovina/sodelovanje_in_konflikti?p_p_id=ZSS_T07_P03_WAR_ZSS_T07_P03portlet_INSTANCE_w4QI&p_p_lifecycle=0&p_p_state=maximized&p_p_mode=view&p_p_col_id=column-2&p_p_col_pos=1&p_p_col_count=8

OPIS ZGODOVINSKE VSEBINE

Po drugi svetovni vojni je nastopilo obdobje hladne vojne (1945–1991). s tem izrazom označujemo obdobje neprestane vojaške napetosti, političnih nasprotovanj in ekonomske ter oboroževalne tekme po 2. sv. vojni med Sovjetsko zvezo in Ameriko, do katerega je prišlo zaradi izrazitih ideoloških nesoglasij. Hladna vojna je stanje ko ni vojne ne miru, vendar so na križišču inetresov velesil nastajali oboroženi spopadi. V Evropi so to bila nemško, tržaško in avstrijsko vprašanje, ki pa se končajo brez vojnih posredovanj.

Kar se tiče same Nemčije po vojni, so njen teritorij zasedle sovjetske, britanske, ameriške in francoske sile, ki so si med seboj razdelile tudi območje mesta Berlin, ki je bil tako razdeljen na 4 okupacijske cone. Še preden je bila Nemčija razdeljena na dve državi je leta 1948 izbruhnila prva berlinska kriza. Do krize je prišlo zaradi uvedbe nove valute Deutsche Mark v conah zahodnih zaveznikov. Temu je nasprotovala Sovjetska Zveza, ki je v odgovor na to odločitev uvedla Ostmark kot uradno valuto v svoji coni nato pa blokirala železnico in ceste, po katerih so zahodni zavezniki oskrbovali svoje sektorje v Berlinu. Z blokado so hoteli prevzeti celotno oskrbo Berlina in tako razširiti

svoj vpliv na celo mesto. Zato so zahodni zavezniki organizirali oskrbo svojih sektorjev iz zraka. Oskrba zahodnih zaveznikov je bila zelo uspešna in zato je sovjetska stran maja 1949 prenehala z blokado.

Nesoglasja med sovjetskimi in zahodnimi zavezniki so pripeljala do ustanovitve dveh Nemčij in sicer Zvezne republike Nemčije (ZRN) na zahodu 23. maja 1949 in Nemške demokratične republike (NDR) na vzhodu 30. maja 1949. Zahod je veljal za razviti del, vzhod pa je imel slab standard. Tako so vzhodni Nemci bežali v Zahodno Nemčijo. Z uradnim zaprtjem meja leta 1952 s strain NDZ, je meja v Berlinu predstavljala edino možnost za pobeg njenih prebivalcev na zahod. Leta 1961 je tako zbežalo 3,5 milijona Nemcev iz vzhodnega dela mesta in celotne vzhodne Nemčije. Zato je sovjetska stran zahtevala umik vseh zahodnih vojakov iz [zahodnega Berlina](#) in ustanovitev demitaliriziranega območja, ki bi bilo pod njenim vplivom, ter s tem hotela zajeziti beg ljudi na zahod. Vrhunec dogajanj je pomenila sovjetska izgradnja [berlinskega zidu](#), ki pomeni začetek druge berlinske krize. Ta zid je vse do leta 1989 ločeval [vzhodni](#) in [zahodni](#) Berlin, ter postal simbol delitve Nemčije.

Leta 1989 so se začele demonstracije protestnikov po celotni Vzhodni Nemčiji, ki so hoteli Vzhodno Nemčijo zapustiti. Novembra 1989 se je tako začela t.i. mirna revolucija z zborom približno milijona protestnikov na berlinskem Aleksanderplatzu. Vlada NDR je tako morala popustiti in je dovolila lažji prehod meje, ter obljubila več novih mejnih prehodov. Protesti so vrhunec dosegli 9. 11. 1989, ko so berlinčani z obeh delov Berlina preplavili kontrolne točke ob ob berlinskem zidu in prisilili vojake, ki so jih stražili, da so odprli meje. Tako je 3. 10. 1990 prišlo do združitve Nemčije.

OPIS GRADIVA

Gradivo Berlinska kriza spada v temo z naslovom Sodelovanje in konflikti v 20. stoletju. Na levi polovici gradiva so prikazani zemljevidi, ki prikazujejo posamezne vsebinske poudarke. Na desni polovici gradiva pa so posamezni vsebinski poudarki opisani. V samem besedilu so podčrtane tiste besede, ki prikazujejo posamezno področje na zemljevidu, tako da nanjo kliknemo. Gradivo ima tudi to funkcijo, da prikaz tematske vsebine na zemljevidu lahko izklopimo ali vklopimo. Vsebina je razdeljena na 6 vsebinskih poudarkov:

1. Povojna Nemčija: tu se seznanimo, da so si ozemlje Nemčije razdelile sovjetske, britanske, ameriške in francoske sile. Posamezne cone povojne Nemčije si lahko ogledamo na zemljevidu.
2. Prva berlinska kriza: prva berlinska kriza je nastala junija 1948, ker so sovjetske sile zaprle vse dohode do oskrbovanja zahodnega Berlina. Vendar so se zahodne sile znašle in oskrbovale zahodni del Berlina iz zraka. Zato je spomladi 1949 sovjetska blokada prenehala. Tudi tu imamo možnost prikaza posameznih sektorjev povojnega Berlina. Prav tako lahko s klikom na posamezno področje na zemljevidu predvajamo nacionalne himne vseh štirih držav.
3. Nastanek ZRN in NDR: V tem sklopu je navedeno, da je ZRN nastala 23.maja 1949 in NDR 30.maja 1949. Na zemljevidu si lahko ogledamo ozemlje NDR in ZRN in si lahko predvajamo himni obeh držav.
4. Izgradnja berlinskega zidu: Tu je zapisano, da so prebivalci vzhodnega Berlina in celotne vzhodne Nemčije bežali v zahodni del Berlina. Zato so sovjetske sile leta 1961 postavile berlinski zid in je prišlo do druge berlinske krize. Tu je na zemljevidu prikazana črta po kateri je potekal berlinski zid. Prav tako je dodana galerija slik o gradnji berlinskega zidu.
5. Padec berlinskega zidu: Ta poudarek opisuje proteste, zaradi berlinskega zidu. Vrhunec so dosegle 9. 11. 1989 in zid so porušili. Tu je na zemljevidu vrisana berlinski zid in tudi slika Aleksandraplatza v Berlinu. Tudi tu imamo galerijo slik, ki prikazujejo proteste, ki so se odvijali zoper berlinski zid pa tudi ostanke berlinskega zidu.
6. Združitev Nemčij: V tem poudarku je zapisano, da se je zaradi padca zidu Nemčija združila in sicer 3. 10. 1990. Na zemljevidu je prikazana podoba današnje Nemčije in predvajamo si lahko nacionalno himno današnje Nemčije. Gradivo je vsebinsko bogato in hkrati vsebuje le ključne podatke o nemškem vprašanju po letu 1945. Je sistematično, razumljivo in estetsko lepo oblikovano.

NALOGE OZ. VPRAŠANJA, PRIMERNA ZA SREDNJO ŠOLO

1. Štiri svetovne sile so si po drugi svetovni vojni razdelile ozemlje Nemčije. Katere države so to bile? V zemljevid vpiši imena držav na tisto ozemlje, ki ga je posamezna država dobila.

2. Kdaj in zakaj je prišlo do prve berlinske krize?
3. Kako se je začela druga berlinska kriza in zakaj so sovjetske sile leta 1961 zgradile berlinski zid?
4. Zakaj so ljudje bežali iz NDR v ZRN in zakaj ravno čez Berlin?
5. Kateri dogodek prikazuje spodnja slika? Kdaj in kje v Berlinu je ta dogodek potekal?

6. Kakšen je bil simbolni pomen berlinskega zidu med 2. svetovno vojno? (uporabi besede kot so – železna zavesa, socializem, kapitalizem...)

Predvidene rešitve:

1. Nemčijo so si razdelile ZDA, Anglija, Sovjetska zveza in Francija.

2. Do prve berlinske krize je prišlo leta 1948. Do krize je prišlo zaradi uvedbe nove valute Deutsche Mark v conah zaodnih zaveznikov, čemur je nasprotovala Sovjetska zveza. Ta je zato uvedla valuto Ostmark v svoji coni in blokirala vse ceste, železnice, da zahodniki zavezniki ne bi mogli oskrbovati svojih sektorjev. Z blokado so hoteli prevzeti nadzor nad celim Berlinom.

3. Druga berlinska kriza se je začela z ultimatom sovjetske strani, ki je zahtevala umik vseh zahodnih vojakov iz zahodnega Berlina in ustanovitev demilitariziranega območja, ki bi bilo pod njenim vplivom. Berlinski zid so zgradili zato, da bi preprečili beg ljudi na zahod.

4. Bežali so zaradi slabših pogojev življenja v socialistični vzhodni Nemčiji. Berlin je bil pod skupno okupacijo vseh 4 držav in je bil zato edina pot iz sicer zaprte NDR.

5. Slika prikazuje demonstracije protestnikov zoper berlinski zid, ki so se zbrali novembra 1989 na Aleksanderplatz v Berlinu.

6. Berlinski zid je predstavljal simbolni prelom med Vzhodom in Zahodom, saj je prav skozi njega potekala železna zavesa. Nekoč enotno mesto je bilo razdeljen na dva dela, med dve državi, med dva svetovna nazora (socializem in kapitalizem). Na primeru Berlina najlepše vidimo posledice ostre delitve sveta med hladno vojno.

POROČILO O SKUPINSKEM DELU

Načrt razporeditve skupinskega dela oz. sodelovalnega učenja

Jakob Saje

OPIS NALOGE:

Jakob je imel nalogo oblikovati vprašanja za prvo spletno stran namenjeno osnovni šoli z naslovom Polis. Prav tako je izdelal vprašanja za tretjo spletno z naslovom Berlinska kriza za srednjo šolo. Pri sami predstavitvi je imel nalogo predstaviti spletno stran za srednjo šolo in je bil voditelj olimpijskih iger v nalogi igra vlog. Prispeval je tudi s samimi pripomočki in glasbo, ki so bili potrebni za izvedbo igre vlog. Jakob je imel tudi vlogo nagrajevalca v skupini, saj je cenil delo ostalih članov in delil pohvale za dobro opravljeno delo.

Katarina Saratlija

OPIS NALOGE:

Katarina je poiskala spletne s katerimi smo se ukvarjali. Napisala je opise spletnih strani in gradiva ter predstavila zgodovinsko vsebino posameznih tem. Sodelovala je pri izdelavi vprašanj pri temah Polis in Berlinska kriza. Bila je zadolžena za izdelava Power Pointa in estetski izgled skupinske naloge. Med izdelavo naloge je imela vlogo obveščevalca, saj je poročala o pozitivnih dosežkih skupine in kaj je bilo treba popraviti in tako je skrbela za sam material, ga zbirala in vračala. Pri sami predstavitvi je predstavila

spletno stran za osnovno šolo in predstavila samo delo in organizacijo skupine. Prispevala je tudi z pripomočki.

Tadeja Lapuh

OPIS NALOGE:

Tadeja je imela nalogo oblikovati vprašanja za drugo spletno stran oziroma gradivo (vprašanja oz. naloge za osnovno šolo) z naslovom Olimpijske igre. Pomagala je pri oblikovanju vprašanj za srednjo šolo. Na sami predstavitvi je imela funkcijo predstaviti olimpijske igre, vprašanja oz. naloge o olimpijskih igrah. Podala je navodila za skupinsko delo oz. igro vlog. Njena naloga je bila tudi doprinos pripomočkov za predstavitvev. Imela je vlogo tajnika, saj je ob skupnih srečanjih pridno zapisovala ideje, odločitve in načrte na računalnik.

DATUMI SKUPINSKEGA DELA	OPIS DELA
4.4. 2013	Izdelali smo načrt dela po datumih in faze dela. Ker je bil Jakob odsoten, mu je Tadeja napisala izčrpen email o načrtu dela. Na prvem srečanju smo se dogovorili o izboru tem za nalogo.
11.4. 2013	Do drugega srečanja smo naredili že nekaj vprašanj in opisov spletnih strani. Zato smo na tem srečanju odločali o najbolj primernih vprašanj ali nalog ter si dokončno razdelili delo in kakšno vlogo bo imel vsak član.
16. 4. 2013	Tu je bila izvedena evalvacija do tedaj narejenega dela. Pregledali smo, kaj je bilo treba popraviti in poiskali smo boljše možnosti za izvedbo same naloge.
19. 4. 2013	Sledil je vnovični pregled vseh vprašanj oz. nalog in odgovorov.

23. 4. 2013	Vsa vprašanja in odgovore smo še enkrat pregledali ter sprejeli končne oblike vprašanj in nalog. Tu smo načrtovali predstavitev naloge, njen potek in organizacijo. Razdelili smo si funkcije, ki jo bo imel vsak član pri predstavitvi.
25. 4. 2013	Predstavitev skupinske naloge.

ABECEDNI SEZNAM DRUGE UPORABLJENE LITERATURE IN VIROV:

Wikipedija. URL//http://sl.wikipedia.org/wiki/Olimpijske_igre, 25. 4. 2013.

Siol.net.URL//http://www.siol.net/sportal/olimpizem/peking_2008/sporti_Info/2008/07/Moderni_peteroboj.aspx, 25. 4. 2013.

Youtube.URL//http://www.youtube.com/watch?v=K8ztMImavBw&feature=player_embedded, 25. 4. 2013

Youtube.URL//http://www.youtube.com/watch?v=bv0OCj9LMLI&feature=player_embedded, 25. 4. 2013.

SKUPINSKA NALOGA 2: **UPORABA SPLETNIH STRANI PRI POUKU ZGODOVINE**

ČLANI SKUPINE:

1. Angelika Koncut
2. Katja Pal
3. Matic Batič

1. GLAVNA SPLETNA STRAN

1. WWW. NASLOV: <http://egradiva.gis.si/web/egradiva>

2. OSNOVNI PODATKI O SPLETNI STRANI:

Portal GIS e – gradiv s pomočjo digitalnih kartografskih vsebin omogoča lažje dojetje posameznih dogodkov in dejavnosti. Portal vsebuje štiri vsebinske sklope v okviru predmetov geografije in zgodovine v osnovni in srednji šoli. E-gradiva so hierarhično strukturirana, kar omogoča povezovanje različnih tem. Stran ponuja različne možnosti **osnovnim uporabnikom** (učenci, naključni obiskovalci), ki lahko s klikom na izbrano temo že pričnejo z branjem in reševanjem nalog, ter **učiteljem**, ki lahko pripravijo lastne vsebine. Stran je nastala s pomočjo Ministrstva za šolstvo in šport in Evropskega socialnega sklada.

3. RAZLOGI ZA IZBOR SPLETNE STRANI

Spletna stran omogoča zanimivo, raznoliko in interaktivno spoznavanje zgodovinskih vsebin. Na strani najdemo tematske karte, katerim so lahko dodani različni elementi. Tukaj najdemo tudi interaktivne table, na katerih so satelitski posnetki krajev. Uporabniki lahko s klikanjem na že določene vsebine odpirajo še druge povezave, filme, slike (spoznavanje mest, različnih pokrajin, uporaba programa Google Earth). Na strani so prikazane dinamične predstavitve konkretnih dogodkov ter različne igre. Takšen način posredovanja zgodovine je za učence privlačen. Učenci lahko že s klikanjem prihajajo do novih podtem, ki so opremljene z novimi slikami, filmčki in kratkimi opisi snovi. Poleg tega pa lahko svoje znanje tudi preizkušajo skozi zanimive naloge. Mislim, da je učenje zgodovine s pomočjo takšne spletne strani zabavno, učenci se ne dolgočasijo in na koncu osvojijo veliko znanja.

1.1 NASLOV PRVE IZBRANE KONKRETNE SPLETNE STRANI OZ. GRADIVA:

OPIS ZGODOVINSKE VSEBINE:

Velika odkritja (tema za 8. razred devetletne osnovne šole):

- napredek v pomorski tehniki v času velikih odkritij,
- svetovno trgovanje v 14. stoletju (Svilena pot),
- odnos med raziskovalci (kolonizatorji) in staroselci,
- najpomembnejši raziskovalci in njihova odkritja,
- izmenjava dobrin med starim in novim svetom.

OPIS GRADIVA:

1. Na slikah so prikazani instrumenti za plovbo, zato sem dala prvi nalogi naslov Inštrumenti za orientacijo.
2. a) Na zemljevidu so prikazane poti, po katerih se je tovorilo različno blago in naslov naloge je Svilena pot.
b) Odlomek govori o trgovanju in nakupovanju različnega blaga, zato je naslov naloge Trgovanje.
3. Alternativna naloga naj bi prikazala učenčevo interpretacijo prvega pogovora med Krištofom Kolumbom in staroselci, zato je naslov naloge Odnos med kolonizatorji in staroselci.
4. Pet odlomkov govori o različnih raziskovalcih sveta in o njihovem odkrivanju novih dežel. Nalogo sem poimenovala Poti raziskovalcev.
5. Odlomki, ki govorijo o odkritju novih dežel vsebujejo imena in letnice teh dežel, zato sem nalogo poimenovala Odkrivanje novih dežel.
6. a) Slike prikazujejo različne rastline, ki jih najdemo tako v Evropi, kot v Ameriki. Naloga nosi naslov Izvor dobrin.
b) Videoposnetek prikazuje vse pomorske poti, katere je preplul Vasco da Gama, tako se naloga imenuje Odkritja Vasca da Game.

7. Besedilo govori o pomembnih raziskovalcih, ki so odkrivali različne predele sveta, zato je naslov naloge Pomorščaki.
8. Zgodba govori o nastanku imena Rt dobrega upanja, naslov pa je Nastanek imena.

NAVEDBA SPLETNIH STRANI PO VRSTAH GRADIVA, UPORABLJENEGA V NALOGAH:

1. http://egradiva.gis.si/web/8.-razred-zgodovina/odkritja?p_p_id=ZOS_T05_P08_WAR_ZOS_T05_P08portlet_INSTANCE_3xwW&p_p_lifecycle=0&p_p_state=maximized&p_p_mode=view&p_p_col_id=column-3&p_p_col_pos=2&p_p_col_count=5 (pridobljeno 8.4.2013).
2. a) https://maps.google.com/maps?ll=34.234512,75.146484&spn=34.921534,83.583984&t=p&z=4&key=ABQIAAAARlfd25omvkFkXR_7M2DzyxSD-WlqNUca0PbSf-cJki_ceynQzRRmrdn_qNVfIODE0o6a30AWCCkXNA&mapclient=jsapi&oi=map_misc (pridobljeno 8.4.2013).
b) http://egradiva.gis.si/web/8.-razred-zgodovina/odkritja?p_p_id=ZOS_T05_P07_WAR_ZOS_T05_P07portlet_INSTANCE_5oqV&p_p_lifecycle=0&p_p_state=maximized&p_p_mode=view&p_p_col_id=column-3&p_p_col_pos=1&p_p_col_count=5 (pridobljeno 9.4.2013).
3. <http://stripgenerator.com/>, http://egradiva.gis.si/web/8.-razred-zgodovina/odkritja?p_p_id=ZOS_T05_P01_WAR_ZOS_T05_P01portlet_INSTANCE_Yo9D&p_p_lifecycle=0&p_p_state=maximized&p_p_mode=view&p_p_col_id=column-2&p_p_col_count=5 ((pridobljeno 15.4.2013).
4. http://egradiva.gis.si/web/8.-razred-zgodovina/odkritja?p_p_id=ZOS_T05_P06_WAR_ZOS_T05_P06portlet_INSTANCE_O0IA&p_p_lifecycle=0&p_p_state=maximized&p_p_mode=view&p_p_col_id=column-3&p_p_col_count=5 (pridobljeno 9.4.2013).
5. http://egradiva.gis.si/web/8.-razred-zgodovina/odkritja?p_p_id=ZOS_T05_P06_WAR_ZOS_T05_P06portlet_INSTANCE_O0IA&p_p_lifecycle=0&p_p_state=maximized&p_p_mode=view&p_p_col_id=column-3&p_p_col_count=5 (pridobljeno 14.4.2013).
6. a) http://egradiva.gis.si/web/8.-razred-zgodovina/odkritja?p_p_id=ZOS_T05_P09_WAR_ZOS_T05_P09portlet_INSTANCE

[E_On5g&p_p_lifecycle=0&p_p_state=maximized&p_p_mode=view&p_p_col_id=column-3&p_p_col_pos=3&p_p_col_count=5](#) (pridobljeno 9.4.2013)

b)

http://www.youtube.com/watch?feature=player_embedded&v=rS2rHV0hH6M#at=58
(pridobljeno 9.4.2013).

7. http://egradiva.gis.si/web/8.-razred-zgodovina/odkritja?p_p_id=ZOS_T05_P06_WAR_ZOS_T05_P06portlet_INSTANCE_O01A&p_p_lifecycle=0&p_p_state=maximized&p_p_mode=view&p_p_col_id=column-3&p_p_col_count=5 (pridobljeno 9.4.2013).
8. <http://egradiva.gis.si/web/8.-razred-zgodovina/odkritja> (pridobljeno 10.4.2013).

NALOGE OZ. VPRAŠANJA, PRIMERNA ZA OSNOVNO ŠOLO

1. **Inštrumenti za orientacijo** (naloga s kratkimi odgovori)

Dobro si oglej spodnje slike in napiši, s pomočjo katerih naprav so se orientirali mornarji.

2. **Svilena pot** (naloga z izbirnimi odgovori)

a) Oglej si zemljevid in med tremi ponujenimi odgovori obkroži pravilnega.

Najjužnejša država po kateri je potekala Svilena pot je:

- a) Kitajska
- b) Indija
- c) Egipt

b) Trgovanje

Preberi si odlomek o Izvoru blaga in izmed ponujenih obkroži pravilni trditvi..

- a) Lavantinsko blago je bilo dostopno vsem prebivalcem.
- b) Sejmi v mestih so bili v sezoni tudi do enkrat tedensko.
- c) V srednjem veku so ljudje nakupovali v trgovinah.
- d) Prebivalci mest so lahko nosili le volneno sukno ter polsvilo.
- e) Poper se je kupal po zrnih, klinčki po kosih, mlete začimbe pa v škatlicah.

3. **Odnos med kolonizatorji in staroselci** (naloga alternativne izbire)

Izdelaj kratek strip, v katerem boš prikazal kako je potekal pogovor med Krištofom Kolumbom, ko je odkril Ameriko, in med staroselci.

4. **Poti raziskovalcev** (naloga povezovanja)

Poveži pomorščake z njihovimi odkritji.

Krištof Kolumb
Ferdinand Magellan
Vasco da Gama
Bartolomeo Diaz

Rt dobrega upanja
Dominikanska republika
Nova Zelandija
Rio de Janeiro
Mozambik
Kitajska

5. **Odkrivanje novih dežel** (naloga urejanja)

Kronološko razporedi spodnje kraje po času odkritja, od najstarejšega do najmlajšega.

Bahami, Kitajska, Nova Fundlandija, Moluki, Amerika.

6. **Izvor dobrin** (naloga kratkih odgovorov)

a) Poglej si slike in ugotovi katere rastline izvirajo iz Amerike. Odgovore tudi zapiši.

b) Odkritja Vasca da Game

Pozorni si oglej videoposnetek in napiši katere kraje v Afriki je odkril portugalski raziskovalec Vasco da Gama.

7. **Pomorščaki** (naloga dopolnjevanja)

Dopolni!

_____ je bil italijanski raziskovalec, ki je plul po Atlantskem oceanu in iskal pot do _____ . Tudi ostali pomorščaki so se podajali na odprave.

Pomorščak Bartolomeo _____ je leta _____ dosegel jug Afrike. John _____ pa je leta 1947 dosegel novo deželo, poznano pod imenom Nova Fundlandija, v današnji _____ .

Ferdinand Magellan je našel prehod, ki se danes imenuje po njem, med _____ in _____ oceanom.

8. **Nastanek imena** (naloga krajših prostih odgovorov)

Pojasni, kako je Rt dobrega upanja dobil svoje ime.

REŠITVE NALOG:

1. Kompas, astrolab, peščena ura.

2. a) a) Kitajska

b)Indija

c)Egipt

b)

a) Lavantinsko blago je bilo dostopno vsem prebivalcem.

b) Sejmi v mestih so bili v sezoni tudi do enkrat tedensko.

c) V srednjem veku so ljudje nakupovali v trgovinah.

d) Prebivalci mest so lahko nosili le volнено sukno ter polsvilo.

e) Popper se je kupoval po zrnih, klinčki po kosih, mlete začimbe pa v škatlicah

3. Strip se nahaja na koncu rešitev.

4. Krištof Kolumb

Ferdinand Magellan

Vasco da Gama

Bartolomeo Diaz

Rt dobrega upanja

Dominikanska republika

Nova Zelandija

Mozambik

Kitajska

Rio de Janeiro

5. 1. Kitajska (1271),

2. Amerika(1492),

3. Nova Fundlandija (1497),

4. Indija(1498),

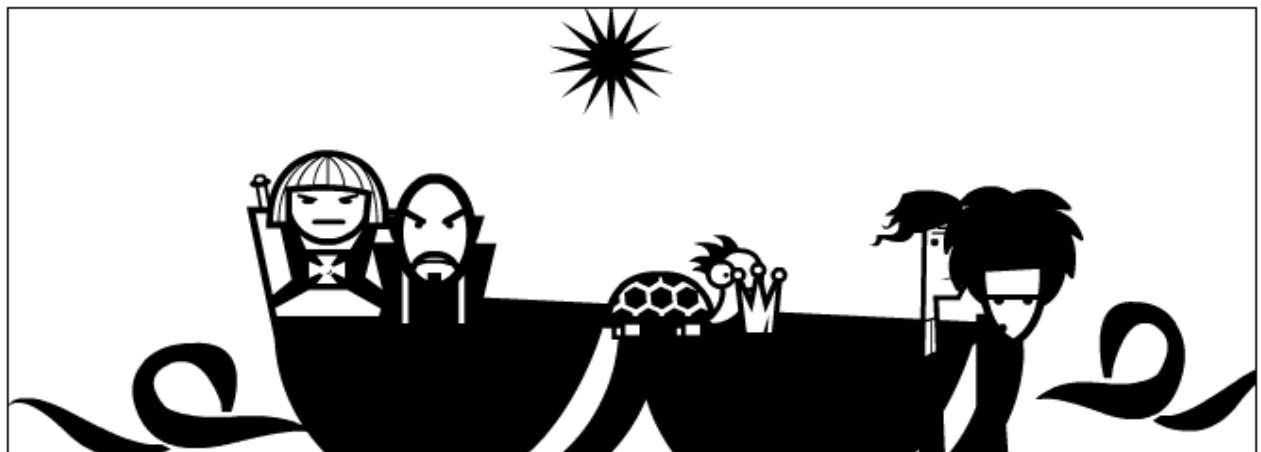
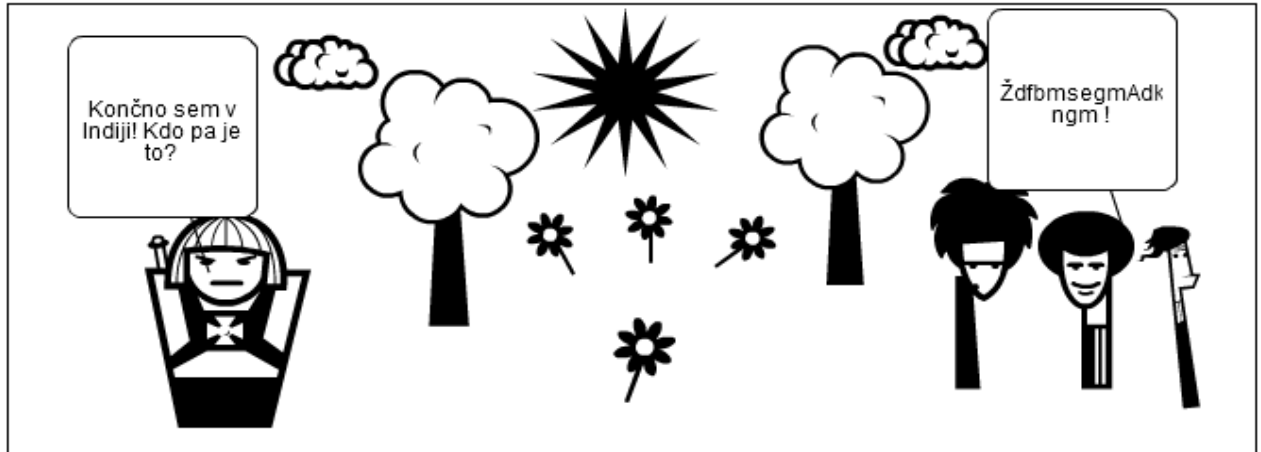
5. Moluki (1518).

6. a) Paradižnik, krompir, paprika, jagode, vanilija, ananas, banana.

b) Rt dobrega upanja, Mozambik, Mombasa, Malindi.

7. **Krištof Kolumb** je bil italijanski raziskovalec, ki je plul po Atlantskem oceanu in iskal pot do **Indije**. Tudi ostali pomorščaki so se podajali na odprave. Pomorščak Bartolomeo **Diaz**, je leta **1488** dosegel jug Afrike. John **Cabot** pa je leta 1497 dosegel novo deželo, poznano pod imenom Nova Fundlandija, v današnji **Kanadi**. Ferdinand Magellan je našel prehod, ki se danes imenuje po njem, med **Indijskim** in **Tihim** oceanom.

8. Portugalci so se prvi odločili poiskati novo pot v Indijo. Tako so se podali v raziskovanje Afrike, saj domnevali, da bodo tako lahko prispeli v Indijo. Bartolomeo Diaz, je dosegel jug Afrike. Ko je slišal za to novico portugalski kralj Juan II izjavil: "Sedaj obstaja dobro upanje, da bomo nekoč dosegli Indijo!". Tako je rt, ki se nahaja na skrajnem jugu Afrike, dobil ime Rt dobrega upanja.

1.2 NASLOV DRUGE IZBRANE KONKRETNE SPLETNE STRANI OZ. GRADIVA:

OPIS ZGODOVINSKE VSEBINE

Naselitev naših prednikov:

(tema za 7. razred devetletne osnovne šole)

- življenje ljudi v prazgodovini,
- življenje mostiščarjev,
- prazgodovinska orodja, orožje, posoda (koščena piščal).

OPIS GRADIVA

1. Risani film na strani na komičen način prikazuje vsakdanje življenje človeka v prazgodovini.
2. Odlomek govori o mostiščarskem življenju na naših tleh (kraji, način prebivanja, pridelovanje hrane itd.).
3. Na strani je so prikazane različne najdbe iz kamene, bakrene, bronaste in železne dobe.
4. Na strani je videoposnetek o koščeni prazgodovinski piščali najdeni v jami Potočki zijalki.
5. Na strani so prikazane in poimenovane različne prazgodovinske najdbe ter čas in kraj, kjer so bile najdene.

NAVEDBA SPLETNIH STRANI PO VRSTAH GRADIVA, UPORABLJENEGA V NALOGAH

1. Naloga: In the rough. URL:
http://www.youtube.com/watch?feature=player_embedded&v=sQdqaSITVyI#!
(citirano 10.4.2013)
2. Naloga: http://egradiva.gis.si/web/7.-razred-zgodovina/prazgodovina?p_p_id=ZOS_T03_P03_WAR_ZOS_T03_P03portlet_INSTANCE_Bp7n&p_p_lifecycle=0&p_p_state=maximized&p_p_mode=view&p_p_col_id=column-2&p_p_col_pos=2&p_p_col_count=5 (citirano 10.4.2013)
3. Naloga: http://egradiva.gis.si/web/7.-razred-zgodovina/prazgodovina?p_p_id=ZOS_T03_P03_WAR_ZOS_T03_P03portlet_INSTANCE_Bp7n&p_p_lifecycle=0&p_p_state=maximized&p_p_mode=view&p_p_col_id=column-2&p_p_col_pos=2&p_p_col_count=5 → izbrane slike pod rubrikami bakrena, bronasta in železna doba (citirano 10.4.2013) ter slike s spletnih strani

https://www.google.si/search?hl=sl&gs_rn=9&gs_ri=psy-ab&tok=ZcuADdnO2VTEZ6-YZQcLPg&pq=va%C5%A1ka+situla&cp=16&gs_id=3o&xhr=t&q=bronasto+kladivo&biw=1440&bih=775&bav=on.2,or.r_cp.r_qf.&bvm=bv.45373924,d.Yms&um=1&ie=UTF-8&tbm=isch&source=og&sa=N&tab=wi&ei=7W9xUcXFFozc4QSZXQ#um=1&hl=sl&tbm=isch&sa=1&q=situla&oq=situla&gs_l=img.3..0l4j0i24l6.70600.71769.4.71899.6.6.0.0.0.110.633.0j6.6.0...0.0...1c.1.9.img.7a-QoiwhFZw&bav=on.2,or.r_cp.r_qf.&bvm=bv.45373924,d.bGE&fp=527739cd528cba6c&biw=1440&bih=775&imgrc=QG0nr4kWQUeukM%3A%3B7aSR_zZfAnBJdM%3Bhttp%253A%252F%252Fwww.park.si%252Fwp-content%252Fuploads%252F2010%252F02%252FFotografija-2.JPG%3Bhttp%253A%252F%252Fwww.park.si%252F2010%252F02%252Fnovomesto-%2525E2%252580%252593-mesto-situl-zgolj-vzdevk-ali-trzenjska-znamka%252F%3B399%3B600 in

https://www.google.si/search?hl=sl&gs_rn=9&gs_ri=psy-ab&tok=ZcuADdnO2VTEZ6-YZQcLPg&pq=va%C5%A1ka+situla&cp=16&gs_id=3o&xhr=t&q=bronasto+kladivo&biw=1440&bih=775&bav=on.2,or.r_cp.r_qf.&bvm=bv.45373924,d.Yms&um=1&ie=UTF-8&tbm=isch&source=og&sa=N&tab=wi&ei=7W9xUcXFFozc4QSZXQ#um=1&hl=sl&tbm=isch&sa=1&q=bronasta+doaba&oq=bronasta+doaba&gs_l=img.3..0j0i24l3.42766.42766.15.42952.1.1.0.0.0.92.92.1.1.0...0.0...1c.1.9.img.EbbqT0DFVe0&bav=on.2,or.r_cp.r_qf.&bvm=bv.45373924,d.bGE&fp=527739cd528cba6c&biw=1440&bih=775&imgrc=AHlITcFXdAdRbM%3A%3B0Ha9UGni-dz8GM%3Bhttp%253A%252F%252Fupload.wikimedia.org%252Fwikipedia%252Fcommons%252Fthumb%252F4%252F47%252FBronze_Age_axe_head_from_St_Erth_hoard.jpg%252F800px-Bronze_Age_axe_head_from_St_Erth_hoard.jpg%3Bhttp%253A%252F%252Fcommons.wikimedia.org%252Fwiki%252Ffile%253ABronze_Age_axe_head_from_St_Erth_hoard.jpg%3B800%3B600

4. Vprašanje: http://egradiva.gis.si/web/7.-razred-zgodovina/prazgodovina?p_p_id=ZOS_T03_P02_WAR_ZOS_T03_P02portlet_INSTANCE_u78D&p_p_lifecycle=0&p_p_state=maximized&p_p_mode=view&p_p_col_id=column-2&p_p_col_pos=1&p_p_col_count=5 (citirano 10.4.2013)
5. Vprašanje: <http://www.dolmuzej.com/si/razstave/stalne/arheologija/foto/> (citirano 10.4.2013)

NALOGE OZ. VPRAŠANJA, PRIMERNA ZA OSNOVNO ŠOLO

1. NALOGA – ŽIVLJENJE V PRAZGODOVINI

Navodilo: Oglej si videoposnetek in si z njegovo pomočjo zapiši čim več značilnosti življenja v prazgodovini (kje so živeli, kako so prišli do hrane...).

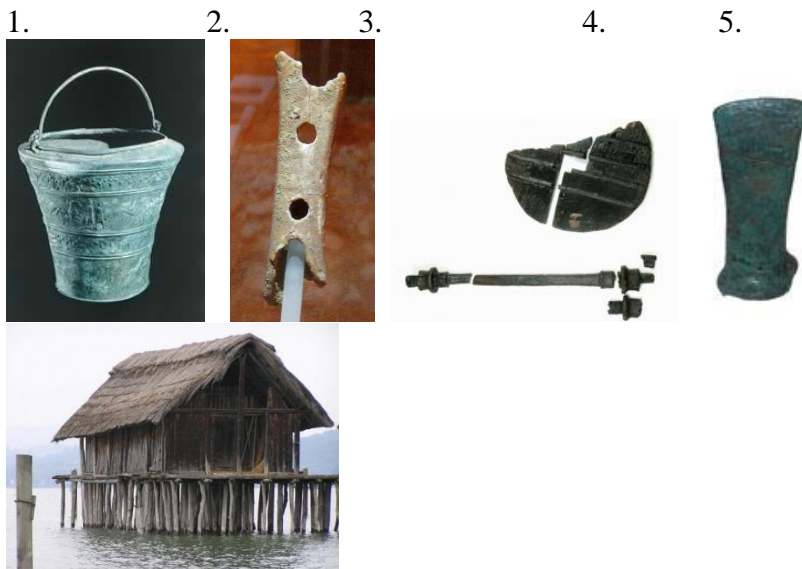
2. NALOGA - MOSTIŠČARJI

Navodilo: Preberi si odlomek o mostiščarskem naselju in izpolni besedilo!

Mostiščarji so živeli na _____. Domovanja so si uredili tako, da so najprej naredili _____, ki je bila dvignjena. Tako so bili zaščiteni pred vsakoletnimi _____. Hiša je bila zgrajena iz tramov, stene so bile iz _____ ter ometene z glino ali _____, strehe pa so bile pokrite z _____ ali s slamo.

3. NALOGA: PRAZGODOVINA IN PREDMETI

Navodilo: Poimenuj posamezne predmete na slikah in jih uvrsti v kameno, bakreno, bronasto ali železno dobo!

4. VPRAŠANJE – KOŠČENA PIŠČAL

Navodilo: Katero glasbilo je predstavljeno na videoposnetku in kje so ga našli?

5. NALOGA – OPIS PREDMETOV

Navodilo: Pod zavihek železna doba klikni za internetno stran Dolenjskega muzeja. Izberi si eno fotografijo, ki prikazuje arheološko najdbo in odgovori na naslednja vprašanja:

- Kaj je predmet na fotografiji?
- Opiši izbrani predmet!
- Zamisli si, da si lastnik izbranega predmeta. Vživi se v tisti čas in napiši kratek sestavek o tem, kako bi ga uporabil.

REŠITVE:

1. NALOGA: Živeli so v jamah, ki so jih ščitile pred živali in vremenom. Ukvarjali so se z lovom in nabiralništvom. Ogenj so zakurili s kamni. Za boj proti živalim so uporabljali kamne ter lesene sulice, ki so jih sami naredili.
2. NALOGA: Mostiščarji so živeli na poplavnem zemljišču. Domovanja so si uredili tako, da so najprej naredili ploščad, ki je bila dvignjena. Tako so bili zaščiteni pred vsakoletnimi poplavami. Hiša je bila zgrajena iz tramov, stene so bile iz šibja ter ometene z glino ali blatom, strehe pa so bile pokrite z lubjem ali s slamo.
3. NALOGA:
Predmet 1: Situla. Železna doba.
Predmet 2: Koščena piščal. Kamena doba.
Predmet 3: Leseno kolo. Bakrena doba.
Predmet 4: Bronasto kladivo. Bronasta doba.
Predmet 5: Mostriščarska hiša. Bakrena doba.
4. VPRAŠANJE: Na videoposnetku je predstavljena koščena piščal, našli so jo v jami Divje babe.
5. NALOGA: npr. predmet je sulica -> sestavek: Danes sem odšel na lov. S seboj sem vzel svojo sulico, brez katere ne grem nikamor. Videl sem medveda in začel se je lov. Po tiho sem se mu približal in mu vrgel sulico v prsni koš. Takoj je padel na tla. Sulica nam je priborila slastno večerjo

2. GLAVNA SPLETNA STRAN

1. WWW. NASLOV: <http://mss.svarog.si/zgodovina/index.php>

2. OSNOVNI PODATKI O SPLETNI STRANI:

Svarog je slovenska spletna stran namenjena poslovnim in izobraževalnim rešitvam, ki jih deloma tudi trži v spletni trgovini. Ukvarja se z izdelavo izobraževalnih vsebin (e-izobraževanje), razvojem tehnologij za digitalne izobraževalne vsebine, izobraževanjem za izdelavo in uporabo digitalnih učnih gradiv, distribucijo IKT opreme za šole in podjetja, prodajo IKT opreme za šole in podjetja itd.

Poleg tega pa ponuja tudi veliko brezplačnega gradiva za zgodovino 20. stoletja. Tako sem se odločil za temo o 1. svetovni vojni, o kateri imajo objavljenih veliko zgodovinskih virov, interaktivnih zemljevidov, veliko podatkov o posameznih bojiščih, o življenju v zaledju, Slovencih med 1. svetovno vojno itd. Prav tako so na strani dostopne tudi naloge za ponavljanje snovi.

3. RAZLOGI ZA IZBOR SPLETNE STRANI

Stran ponuja veliko zanimivega gradiva o 1. svetovni vojni. Gradivo je urejeno sistematično in tako omogoča dober pregled od vzrokov za 1. svetovno vojno do njenega konca, pri čemer objavljeni viri in zgodovinska vsebina obravnavajo vojaške operacije, življenje vojakov na bojiščih, način bojevanja, razmere v zaledju ter tudi druge pomembne dogodke, ki so vplivali na potek vojne (predvsem oktobrska revolucija). Velika prednost strani je to, da je objavljenih veliko zgodovinskih virov, ki so tudi zelo dobro predstavljeni. Tako so nekateri viri celo odigrani (npr. govor Gavriela Principa na sojenju, spomini vojaka na fronto). Poleg tega je na strani tudi veliko interaktivnih zemljevidov, slik vojakov in vojaške opreme, predstavljen pa je tudi osnovni potek vojne (tekst, deloma tudi govorjeno). Stran vsebuje tudi nekaj nalog za ponavljanje. Iz tega je jasno, da je izbrana spletna stran zelo dober, sodoben pripomoček pri poučevanju zgodovine, s katerim si lahko tako učitelji kot učenci veliko pomagajo.

NASLOV IZBRANE KONKRETE SPLETNE STRANI:

OPIS ZGODOVINSKE VSEBINE

Prva svetovna vojna:

(tema za 4. razred gimnazije)

- vzroki za 1. svetovno vojno (boj za kolonije, vzpon Nemčije, nacionalna nasprotja),
- povod za 1. svetovno vojno,

- bojišča in način bojevanja med 1. svetovno vojno,
- soška fronta in Slovenci med vojno,
- vsakdanje življenje med vojno.

OPIS GRADIVA

1. Stran vsebuje opis političnih zavezništev pred 1. svetovno vojno. Zavezništva so ponazorjena z interaktivnimi zemljevidi Evrope. predstavljen je tudi vzpon Nemčije kot eden izmed glavnih vzrokov za vojno. Poleg tega sta na strani tudi sliki in življenjepisa nemškega cesarja Viljema II. in kanclerja Bismarcka.
2. Na strani je interaktivni zemljevid sveta, kjer obiskovalci lahko označijo kolonialna ozemlja najpomembnejših evropskih držav pred 1. svetovno vojno.
3. Na strani je prebrana (odigrana) izjava Gavrila Principa na njegovem sojenju za atentat na Franca Ferdinanda v Sarajevu.
4. Stran vsebuje najpomembnejše točke avstro-ogrskega ultimata Srbiji, ki ga je le-ta zavrnila, kar je pripeljalo do 1. svetovne vojne.
5. Besedilo na spletni strani opisuje oblikovanje evropskih bojišč, ki je prikazano tudi z zemljevidom.
6. Na strani so opisane značilnosti pozicijskega vojskovanja, ki je bilo značilno za 1. svetovno vojno. Značilnosti tega vojskovanja so ponazorjene tudi z avtentično interaktivno fotografijo, kjer so ponazorjeni položaji nasprotnih vojsk in nikogaršnja zemlja.
7. Stran vsebuje brane spomine vojaka, ki opisujejo težak položaj oz. trpljenje vojakov med vojno.
8. Na strani je natančno opisan vstop in vzroki vstopa Italije v vojno proti Avstro-Ogrski. Nato je predstavljen tudi potek bojev na Soči. Teksti, ki so deloma tudi govorjeni, so ponazorjeni z natančnimi zemljevidi, slikami generala Cadorne in italijanskega kralja ter današnjega stanja bojišča. Poleg tega stran vsebuje tudi, dve pričevanji udeležencev bojev na Soči.
9. Na spletni strani so objavljeni odlomki iz časopisa Slovenski narod, kjer so objavljene novice iz medvojnega obdobja, iz katerih veliko izvemo o razmerah v zaledju med vojno.

NAVEDBA SPLETNIH STRANI PO VRSTAH GRADIVA, UPORABLJENEGA V NALOGAH

1. http://mss.svarog.si/zgodovina/4/index.php?page_id=7513,
http://mss.svarog.si/zgodovina/4/index.php?page_id=7522 (uporabljeno 13. 4. 2013).
2. http://mss.svarog.si/zgodovina/4/index.php?page_id=7813 (uporabljeno 13. 4. 2013).

3. http://mss.svarog.si/zgodovina/4/index.php?page_id=7521 (uporabljeno 13. 4. 2013).
4. http://mss.svarog.si/zgodovina/4/index.php?page_id=7523 (uporabljeno 13. 4. 2013).
5. http://mss.svarog.si/zgodovina/4/index.php?page_id=7818,
http://mss.svarog.si/zgodovina/4/index.php?page_id=7819 (uporabljeno 13. 4. 2013).
6. http://mss.svarog.si/zgodovina/4/index.php?page_id=7821,
http://mss.svarog.si/zgodovina/4/index.php?page_id=7823 (uporabljeno 13. 4. 2013).
7. http://mss.svarog.si/zgodovina/4/index.php?page_id=7829 (uporabljeno 13. 4. 2013).
8. http://mss.svarog.si/zgodovina/4/index.php?page_id=7833,
http://mss.svarog.si/zgodovina/4/index.php?page_id=7833,
http://mss.svarog.si/zgodovina/4/index.php?page_id=8279 (uporabljeno 13. 4. 2013).
9. http://mss.svarog.si/zgodovina/4/index.php?page_id=7831 (uporabljeno 13. 4. 2013).

NALOGE OZ. VPRAŠANJA, PRIMERNA ZA SREDNJO ŠOLO

1. VZROKI ZA PRVO SVETOVNO VOJNO

V sledeči tekst vstavi manjkajoče besede.

Vzroke za začetek vojne moramo iskati že v desetletjih pred vojno. Države v Evropi so se takrat delile na stare kolonialne države in novonastale države v 19. stoletju, ki so hotele novo delitev _____. Države so med seboj sklepale _____.

Prva politična _____ je nastala leta 1879 med _____ in _____. Kasneje sta se ti dve državi povezali v _____ z _____. Posebej ponovno združena _____ je v času pred 1. svetovno vojno doživljala velik _____ vzpon. Zato je zahtevala novo delitev kolonij in razvijala močno _____. Nemški generali so si želeli vojne, saj so bili vse bolj prepričani, da bi lahko porazili _____ in _____. Že pred začetkom 1. svetovne vojne je izbruhnilo več mednarodnih kriz, najbolj znana je _____ kriza leta 1905.

Poleg tega so v številnih delih sveta, predvsem na _____ tleli močni _____ nemiri. Tu sta se za vpliv potegovali _____ in _____, ki jo je podpirala _____. Tudi Francija si je želela nazaj pridobiti _____ in _____, ki ju je izgubila leta 1871.

Na začetku stoletja je nastala »srčna zveza« ali _____ med _____ in _____, ki je pozabila na nekdanj napete odnose do zaveznice. Tej zvezi se je priključila tudi _____. Ta trojna antanta naj bi zagotavljala vzajemno obrambo pred _____ napadom.

V Evropi sta nastala dva tabora; tabor _____ sil in tabor _____ sil.

2. KOLONIALNA RAZDELITEV

Oglej si interaktivni zemljevid sveta in naštej, katera kolonialna ozemlja so pred 1. svetovno vojno imele naslednje države:

- Velika Britanija:
- Nemčija:
- Francija:
- Avstro-Ogrska:
- Rusija:

3. POVOD ZA PRVO SVETOVNO VOJNO

Poslušaj posnetek, ki predstavlja del izjave Gavrila Principa, in odgovori na vprašanja. O čem govori posnetek? Kdaj bi lahko nastal? Kakšno je zgodovinsko ozadje izjave? Kakšno stališče Princip zavzema glede atentata? Kakšno je bilo njegovo politično prepričanje? Za kakšno politično ureditev na Balkanu se je zavzemal? Kakšno vlogo naj bi pri tem odigrala Srbija? Ali je pričevanje zanesljivo/verodostojno? Zakaj?

4. ULTIMAT SRBIJI

Na spletni strani preberi avstro-ogrski ultimatum, ki ga je slednja 23.7. 1914 poslala Srbiji in odgovori na vprašanja.

Katere glave zahteve postavlja ultimatum? Katere so glavni razlogi, ki jih za to navaja? Kaj bi sprejem ultimata pomenil za suverenost Srbije? Kaj lahko glede na to sklepaš o namenu ultimata?

5. BOJIŠČA MED PRVO SVETOVNO VOJNO

Oglej si zemljevid na internetni povezavi in nato opiši, katera so bila najpomembnejša bojišča v Evropi in kje so potekala. Katere države so se bojevale na posameznih bojiščih?

6. ZNAČILNOSTI VOJSKOVANJA MED PRVO SVETOVNO VOJNO

Oglej si interaktiven zemljevid in slike, ki prikazujejo značilnosti vojskovanja med 1. svetovno vojno in opiši njegove značilnosti. Pri tem si pomagaj z naslednjimi podvprašanji: Kakšne so bile glavne značilnosti tega vojskovanja? Kako so bili vojaki zavarovani pred sovražniki? Kaj lahko glede na zemljevid in slike sklepaš o uporabljenem orožju in načinu vojskovanja? Ali je tak način vojskovanja zahteval veliko žrtev?

7. PISMO VOJAKA S FRONTE

Poslušaj prvi posnetek, ki predstavlja spomine vojaka z bojišč 1. svetovne vojne in napiši pismo, ki bi ga ta vojak lahko poslal domov staršem.

8. SOŠKA FRONTA

S spodnjim odstavkom se je poigral tiskarski škrat. Označi napačne odgovore in zraven napiši pravilne.

Soška fronta: prestop Italije na stran centralnih sil

Italija je na začetku vojne razglasila nevtralnost, Nemčijo je izsiljevala za denar, nato pa so ji antantne sile ponudile več. Zaradi tega je prestopila na stran centralnih sil, 26. aprila so sklenili z antanto sporazum v Parizu. Za ta ozemlja mora Italija napovedati vojno Nemčiji ter ob sočasni ruski in srbski ofenzivi naj bi udarili na črto Dunaj-Budimpešta, do česa pa ni nikoli prišlo.

Italija je morala v mesecu dni napovedati vojno Nemčiji, to je storila 23. maja 1916. Italija na vojno ni bila najbolje pripravljena, ni imela dovolj oficirjev, primanjkovalo ji je vojakov. Italijanski maršal Pietro Badoglio se je odločil za prodor na vzhod čez Sočo, preko hrvaškega ozemlja do Madžarske. Njegov nasprotnik na Soči, Conrad von Hötzendorf je imel na voljo močne sile.

9. VSAKDANJE ŽIVLJENJE MED VOJNO

Preberi zgodovinski vir in odgovori na vprašanja o vsakdanjem življenju med 1. svetovno vojno. O čem govori vir? Kako se je spremenilo vsakdanje življenje ljudi med 1. svetovno vojno? Česa je primanjkovalo? Kako je bilo z obiskovanjem šole?

Predvidene rešitve:

1. VZROKI ZA PRVO SVETOVNO VOJNO

Vzroke za začetek vojne moramo iskati že v desetletjih pred vojno. Države v Evropi so se takrat delile na stare kolonialne države in novonastale države v 19. stoletju, ki so hotele novo delitev kolonij. Države so med seboj sklepale zavezništva/zveze.

Prva politična zveza je nastala leta 1879 med Nemčijo in Avstro-Ogrsko. Kasneje sta se ti dve državi povezali v trozvezo/trojno zvezo z Italijo. Posebej ponovno združena Nemčija je v času pred 1. svetovno vojno doživljala velik gospodarski vzpon. Zato je zahtevala novo delitev kolonij in razvijala močno vojsko/mornarico. Nemški generali so si želeli vojne, saj so bili vse bolj prepričani, da bi lahko porazili Francijo in Rusijo. Že pred začetkom 1. svetovne vojne je izbruhnilo več mednarodnih kriz, najbolj znana je maroška kriza leta 1905.

Poleg tega so v številnih delih sveta, predvsem na Balkanu tleli močni nacionalni nemiri. Tu sta se za vpliv potegovali Avstro-Ogrska in Srbija, ki jo je podpirala Rusija. Tudi Francija si je želela nazaj pridobiti Alzacijo in Loreno, ki ju je izgubila leta 1871.

Na začetku stoletja je nastala »srčna zveza« ali antanta med Veliko Britanijo/Anglijo in Francijo, ki je pozabila na nekdanje napete odnose do zaveznice. Tej zvezi se je priključila tudi Rusija. Ta trojna antanta naj bi zagotavljala vzajemno obrambo pred nemškim napadom.

V Evropi sta nastala dva tabora; tabor centralnih sil in tabor antantnih sil.

2. KOLONIALNA RAZDELITEV

- Velika Britanija: Indija, Južna Afrika, Kenija, Egipt, Pakistan, Burma
- Nemčija: Namibija (Nemška jugovzhodna Afrika), Kamerun, Togo, Tanzanija (Nemška vzhodna Afrika), nekateri otoki v Tihem oceanu
- Francija: Senegal (Francoska zahodna Afrika), Madagaskar, Alžirija, Indokina, Kongo in Gabon (Francoska ekvatorialna Afrika), Francoska Gvajana, nekateri otoki v Tihem oceanu
- Avstro-Ogrska: ni imela kolonialnih ozemelj
- Rusija: ni imela kolonialnih ozemelj, kolonialno pa je razvijala in izkoriščala prostranstva Sibirije

3. POVOD ZA PRVO SVETOVNO VOJNO

Na posnetku slišimo del pričanja Gavrila Principa na sodnem procesu proti njemu. Principu, članu organizacije Mlada Bosna, so sodili avstro-ogrske oblasti sodile zaradi umora prestolonaslednika Franca Ferdinanda in njegove žene Sofije v Sarajevu junija 1914. Princip umora ni obžaloval, opravičeval ga je s tem, da je umoril tirana, ki je zatiral jugoslovanske narode. Označil se je za jugoslovanskega nacionalista, ki si prizadeva za združitev jugoslovanskih narodov v skupno državo. Srbija naj bi pri tem združevanju pomagala, vendar je iz pričevanja jasno, da Srbija ni naročila oz. sodelovala pri atentatu. Pričevanje lahko označimo za verodostojno, saj lahko sklepamo, da bi Princip hotel na sojenju braniti predvsem sebe, vendar tega ne stori, temveč pove resnico, čeprav mu škodi.

4. ULTIMAT SRBIJI

Ultimat zahteva od Srbije, da prepove vse Avstriji sovražne publikacije in društva. Prav tako je zahtevala, da Srbija iz vojske in uradništva odstrani vse Avstriji sovražne oficirje in uradnike. Ultimat tudi zahteva začetek preiskave o umoru Franca Ferdinanda 28. junija 1914 in zahteva, da Srbija pri tem dovoli sodelovati tudi avstrijskim organom. Posebna ta točka je močno kršila suverenost Srbije, kar je pomenilo, da ga slednja praktično ni mogla sprejeti. Sklepamo torej lahko, da je namen ultimata bil izzvati vojno.

5. BOJIŠČA MED PRVO SVETOVNO VOJNO

Najpomembnejši bojišči 1. svetovne vojne sta bili na zahodu (v Franciji), kjer so se spopadale Nemčija, Francija in Velika Britanija, ter na vzhodu, kjer sta se Nemčija in Avstro-Ogrska borili proti Rusiji. Poleg tega je obstajalo tudi manj pomembno balkansko bojišče, kjer je Avstro-Ogrska napadla Srbijo. Srbijo je kasneje napadla tudi Bolgarija. Leta 1915 je Italija napadla Avstro-Ogrsko in tako odprla novo bojišče na JZ. Boji so poleg tega potekali tudi v kolonijah, na Bližnjem vzhodu (kjer je Otomansko cesarstvo napadlo Veliko Britanijo) in na svetovnih morjih.

6. ZNAČILNOSTI VOJSKOVANJA MED PRVO SVETOVNO VOJNO

Vojskovanje v 1. svetovni vojni običajno imenujemo pozicijsko vojskovanje. Zanj je značilna vkopanost nasprotnih vojsk v strelske jarke in množična uporaba topništva. Frontne črte so se zelo malo premikale. Vojaki so bili vkopani v jarke, ki so bili zavarovani z bodečo žico, za zaščito so imeli tudi jeklene čelade. Vojske so razvijale vedno bolj izpopolnjena orožja, npr. strojnice, letala, nove topove, bojne pline itd. Nasprotniki so se poskušali uničiti s topniškim obstreljevanjem in množičnimi napadi pehote, ki so zahtevali ogromno žrtev. Pozicijska vojna je bila vojna izčrpavanja – zmagala je tista stran, ki je imela več materialnih sredstev in vojakov.

7. PISMO VOJAKA S FRONTE

Dragi starši,

tukaj je stanje grozno. Ne vem točno kje se nahajamo. Vem le, da neprenehoma dežuje. Premikamo se po blatnih cestah, vse je blatno, konji, orožje, odeje, naša obleka, tudi mi vsi smo od glave do peta pokriti z blatom. Najbolj si želimo počitek ob toplim ognju, da bi se lahko posušili in ogreli, a nas poveljniki neusmiljeno preganjajo dalje. Danes smo prišli mimo gospodarskega poslopja, na katerem je vihrala zastava z rdečim križem. To je bila zasilno urejena poljska bolnišnica. Pred njo so stale in čepele skupine ranjencev. Ob pogledu nanje so se mi vsi do srca zasmilili. Imeli so obvezane glave, roke in noge, nekateri so komaj stali pokonci. Njihovi obrazi so bili tako blatni kot njihove uniforme. Kljub temu so morali stati na dežju, zanje se ni našla niti preprosta postelja. Topo so strmeli v nas, mislim, da smo se jim smilili, saj so vedeli, da nas čaka podobna usoda. Bojim se, da bo tudi mene kmalu doletelo nekaj podobnega. Danes spimo v starem gospodarskem poslopju, umazano je, a vsaj suho. Med vojaki se širijo govornice, da se jutri spopademo s sovražnikom. Neprenehoma mislim na vas in vas lepo pozdravljam.

Vedno vaš,

Matic

8. SOŠKA FRONTA

Soška fronta: prestop Italije na stran centralnih (antantnih) sil

Italija je na začetku vojne razglasila nevtralnost, Nemčijo (Avstro-Ogrsko) je izsiljevala za denar (ozemlja), nato pa so ji antantne sile ponudile več. Zaradi tega je prestopila na stran centralnih sil (antantnih sil), 26. aprila 1915 so sklenili z antanto sporazum v Parizu (Londonu), kjer ji je antanta ponudila več avstrijskih ozemelj. Za ta ozemlja je morala Italija napovedati vojno Nemčiji (Avstro-Ogrski). Ob sočasni ruski in srbski ofenzivi naj bi udarili na črto Dunaj-Budimpešta, do česa pa ni nikoli prišlo.

Italija je morala v mesecu dni napovedati vojno Nemčiji (Avstro-Ogrski), to je storila 23. maja 1916 (1915). Italija na vojno ni bila najbolje pripravljena, ni imela dovolj oficirjev, primanjkovalo ji je vojakov (orožja). Italijanski poveljnik Pietro Badoglio (Luigi Cadorna) se je odločil za prodor na vzhod čez Piavo (Sočo), preko hrvaškega ozemlja (slovenskega ozemlja) do Madžarske. Njegov nasprotnik na Piavi (Soči), Conrad von Hötzendorf (Svetozar Boroević) je imel na voljo močne (šibke) sile.

9. VSAKDANJE ŽIVLJENJE MED VOJNO

Vir vsebuje nekatere novice iz vsakdanjega življenja tega časa? Iz vira vidimo, da so ljudje trpeli hudo pomanjkanje. Ljudem je primanjkovalo kurjave (drv, premoga) in drugih življenjskih dobrin (sveč, petroleja, tobaka). Zaradi pomanjkanja kurjave so bile šole v zimskem času deloma zaprte. Prebivalstvu je grozila nevarnost zaradi velike količine orožja, ki je bilo vsepovsod prisotno (v viru vidimo, da se je deček poškodoval med igranjem z ročno granato).

POROČILO O SKUPINSKEM DELU

Načrt razporeditve skupinskega dela oz. sodelovalnega učenja

ČLAN ŠT. 1: Angelika Koncut

OPIS NALOGE: Angelika je prevzela vodstvo skupine in sodelovala pri organizaciji dela. Prevzela je izdelavo nalog za osnovno šolo, kjer se je odločila za temo o prazgodovinskih najdiščih na Slovenskem. Opravila je tudi skupno ocenitev dela ter izdelala PPT za predstavitev nalog in spletne strani.

ČLAN ŠT. 2: Katja Pal

OPIS NALOGE: Katja je bila motivatorica skupine. Ostala člana je po elektronski pošti spodbujala k delu ter opravljeno pohvalila. Izdelala je naloge

za osnovno šolo na temo geografskih odkritij v 14. in 15. stoletju. Poleg tega je pripravila tudi delovni list za predstavitev nalog.

ČLAN ŠT. 3: Matic Batič

OPIS NALOGE: Matic je bil nadzornik v skupini. Izdelal je naloge za srednjo šolo na temo 1. svetovne vojne ter spremljal, ali je bilo določeno delo opravljeno pravočasno. Uredil je tudi poročilo.

DATUMI SKUPINSKEGA DELA	OPIS DELA
4. 4.2013	Na tem srečanju smo si v skupini razdelili vloge. Poleg tega smo se odločili, da bomo v naslednjem tednu pregledali spletne strani ter so odločili za najprimernejši. Izmenjali smo si naslove elektronske pošte ter telefonske številke. Dogovorili smo se tudi za srečanje naslednjo sredo.
10.4.2013	Dokončno smo določili spletni strani, ki jih bomo predstavili ter teme, na katere bomo pripravili naloge.
17.4.2013	Vsak član je predstavil že izdelane naloge. Skupaj smo jih pokomentirali, ugotovili pomanjkljivosti ter medsebojno predlagali izboljšave.
18.4.2013	Razdelili smo si naloge za predstavitev.
25.4.2013	Izvedli smo generalko pred nastopom ter pregledali poročilo in PPT-predstavitev ter ju dopolnili.

ABECEDNI SEZNAM DRUGE UPORABLJENE LITERATURE IN VIROV:

- Program osnovna šola. Učni načrt za zgodovino.
http://www.mizks.gov.si/fileadmin/mizks.gov.si/pageuploads/podrocje/os/prenovljeni_UN/UN_zgodovina.pdf (uporabljeno 10. 4. 2013).
- Program gimnazija. Učni načrt za zgodovino.
http://eportal.mss.edus.si/msswww/programi2011/programi/media/pdf/un_gimnazija/un_zgodovina_280_ur_gimn.pdf (uporabljeno 13. 4. 2013).
- Trškan, Danijela. *Sodobno pisno preverjanje in ocenjevanje znanja pri zgodovini v srednji šoli na izbranih temah 20. stoletja*. Ljubljana: Zavod Republike Slovenije za šolstvo (2003).

Univerza v Ljubljani
Filozofska fakulteta
Oddelek za zgodovino

SKUPINSKA NALOGA:
**UPORABA SPLETNIH STRANI PRI POUKU
ZGODOVINE**

Tadej Čopar
Mojca Tramte
Melita Zupančič

Ljubljana, 25. april 2013

SKUPINSKA NALOGA: UPORABA SPLETNIH STRANI PRI POUKU ZGODOVINE

ČLANI SKUPINE:

1. Tadej Čopar
2. Mojca Tramte
3. Melita Zupančič

1. GLAVNA SPLETNA STRAN

1. WWW. NASLOV: <http://www.devnetka.net>

2. OSNOVNI PODATKI O SPLETNI STRANI:

Izbrana spletna stran *9letka.net* je portal za znanje. Vsebuje več različnih rubrik, ki so deljene na posamezne mape za učitelje in učence. V mapi za učitelje najdemo novice, gradiva, seminarje, kataloge, izobraževanja, v mapi za učence pa teste, kvize in avdio gradiva. Najdemo tudi različna gradiva za posamezne predmete, kot so zgodovina, slovenščina, angleščina, francoščina, nemščina, biologija, fizika, matematika, kemija, spoznavanje okolja in glasbena vzgoja. Spletna stran je barvno in estetsko oblikovana, strukturirana na posamezne oddelke in vsebuje uporabno vsebino. Stran je postavljena tako, da uporabnik v vsakem trenutku ve, kje se nahaja znotraj spletne strani ter kam lahko s klikom nadaljuje. Stran je pregledna in omogoča enostaven dostop do

informacij, na voljo pa imamo tudi iskalnik, ki omogoča hiter dostop do iskane informacije. Izhodiščna stran nam v osrednjem delu ponuja številne povezave na strani aktualnih dogajanj, npr. Znani nagrajenci, ki gredo z nami v Cambridge, Beremo francosko - Vivre avec le livre 2012/13 itd. Na levi strani so prikazane možnosti za dostop na stran učiteljev in učencev, medtem ko so na desni strani prikazane ponudbe knjig, učbenikov in delovnih zvezkov. Na dnu spletne strani so dane možnosti za dostop do drugih podobnih strani: srednja.net, NationalGeographic, PONS, knjigarna.com, ROKUS Klett. Na vrhu strani ob iskalniku imamo možnosti, da se s klikom na gumb *domov* vrnemo na izhodiščno stran spletne strani, s klikom na gumb *kazalo* se nam odpre pregleden razpored vsebin na strani, s klikom na gumb *kontakt* pa pridemo do pomembnih informacij za vzpostavitev kontakta (telefonske številke, naslov in e-pošta). Na spletni strani smo si pod predmetom Zgodovina izbrali mapo za 8. razred, in sicer Raziskujem preteklost 8 (Posodobljena izdaja 2010), znotraj katere so dane številne izbire: Dnevne priprave, E-prosojnice, Letna priprava, Priročnik, Recenzije in Rešitve.

3. RAZLOGI ZA IZBOR SPLETNE STRANI

- Spletno stran smo si izbrali, ker se nam je zdela zanimiva, razgibana, pregledna in predvsem uporabna, saj smo na njej našli vrsto za nas (in učence) koristnih informacij oz. vsebin.
- Spletna stran je enostavna za uporabo.
- Na voljo je tudi ogromno izbir med gradivom, ki je namenjeno učencem in učiteljem.
- Na spletni strani smo si izbrali mapo, ki je namenjena 8. razredu, znotraj mape pa smo izbrali 2 temi: francosko revolucijo in čarovništvo.
- Učni temi sta privlačni za učence, vzbujata zanimanje in ponujata zgodovinske zanimivosti.
- Učni temi sta opremljeni z bogatim slikovnim gradivom, ki dodatno motivira učence k pozornosti pri obravnavanju učne snovi.

1.1 NASLOV PRVE IZBRANE KONKRETNE SPLETNE STRANI OZ. GRADIVA:

<http://www.devetletka.net/gradiva/zgodovina>
(8. razred/Raziskujem preteklost 8/ (18) Kako je revolucija spremenila Francijo)

OPIS ZGODOVINSKE VSEBINE

Vsebina prve izbrane spletne strani se nanaša na francosko revolucijo, natančneje predvsem na vprašanje, kako je revolucija spremenila Francijo. V prvi fazi revolucije je nastala narodna skupščina, ki so jo predstavljali predstavniki 3. stanu, ki so postali tako rekoč zastopstvo francoskega ljudstva. Zahtevali so predvsem enakost pred zakonom in v obdavčenju ter odpravo fevdalnega sistema in razslojenost družbe. 14. julija 1789 so se razburjene in oborožene množice zbrale pred kraljevo mestno utrdbo, pred Bastilijo in jo osvojile. Padec Bastilije je označil zlom starega režima in prvo veliko zmago novega političnega dejavnika, buržoazije. 26. avgusta 1789 je bila sprejeta Deklaracija o pravicah človeka in državljana, geslo pa je postalo »svoboda, enakost, bratstvo«, kar je bila že ideja francoskih razsvetljencev. Decembra je bila sprejeta ustava. Država je postala ustavna monarhija, v kateri je imel kralj še vedno oblast, vendar šibkejšo. Zakonodajno oblast je dobila v roke skupščina narodnih predstavnikov, volilna pravica pa je bila omejena na premoženje. Izoblikovali sta se dve struji revolucionarjev: žirondisti (podpora s strani bogatih meščanov) in jakobinci (podpora s strani nižje in revnejše množice). V tem času je kralj Ludvik XVI. pobegnil s svojo družino, vendar so ga na poti ujeli in obtožili veleizdaje ter ga kasneje obglavili. Septembra 1792 so razglasili nove volitve in sestavili nov Konvent, ki je razglasil Francijo za republiko. Leta 1793 so oblast prevzeli jakobinci – Maximilien Robespierre, ki je uvedel t. i. jakobinsko diktaturo. Jakobinci so uvedli splošno oborožitev, zakon o najvišjih dopustnih cenah, odpravo fevdalizma, obsojanje na smrt, zapiranje cerkva, uvedli so tudi nov koledar, ki se je začel z 22. 9. 1792, ko je bila razglašena republika. Jakobinci so se razcepili na dva dela: levo strujo je predstavljal Robespierre, desno pa Danton. Robespierre so kasneje (1794) usmrtili, na oblast pa je prišla buržoazija. Sledilo je obdobje kapitalizma. Francoska revolucija je pomenila prelomnico v človeški zgodovini, saj se je začel vzpon meščanstva, ki je postavilo temelje sistemu parlamentarne demokracije. Uveljavila so se nova načela, ki so ljudem omogočala enake možnosti za uspeh, kot so svoboda govora, tiska, zaščito osebne lastnine itd. Iz fevdalne absolutistične revolucije je nastala ustavna monarhija, ki je prešla

v meščansko republiko. Z obglavljenjem kralja in žirondistov je prešla v diktaturo enega človeka.¹

OPIS GRADIVA

Gradivo za temo Kako je revolucija spremenila Francijo, je prikazana zelo razgibano na šestih prosojnicah

1. Na prvi prosojnici je naveden naslov Kako je revolucija spremenila Francijo ter strani, ki jih obsega tema v učbeniku. Zapisani so tudi učni cilji, ki jih mora doseči učenec. Ti so, da učenec: razume pomen pojma narodne skupščine in našteje njene ukrepe; ovrednoti pomen deklaracije o pravicah človeka in državljana; zna naštetih nekaj človekovih pravic, spoštovanje katerih je zagotovila deklaracije o pravicah človeka in državljana; zna opisati obdobje jakobinske diktature; zna opisati spremembe, ki jih povzročila francoska revolucija. Poleg tega je priložena tudi kratka naloga, v kateri morajo učenci zapisati, ali je trditev pravilna ali napačna.
1. Na drugi prosojnici je napisano geslo fr. revolucije, sledijo revolucionarni sklepi narodne skupščine ter kratek citat, priložena je tudi naloga, ki poziva učence k branju Deklaracije o človekovih pravicah v učbeniku ter k izpisu razsvetljskih idej.
2. Na tretji prosojnici je opisan teror jakobincev, ki je trajal 1792—1794, 502 dneva (Domovina je v nevarnosti -- vojna nevarnost (Avstrija, Prusija); V vojni 1792 proti Avstriji Francija izgublja; revščina, nezadovoljstvo, upori plemičev; Narodna skupščina je odstavila kralja in proglasila republiko (1792); Konvent je imel tri voditelje: Robespiera, Marata in Dantona; nove volitve so na oblast postavile revolucionarne demokrate - jakobince (predstavniki revnejšega in srednjega sloja prebivalcev) in njihovi ukrepi (uvedli stroge ukrepe (zakon o maksimiranju cen, smrt za skrivanje živil ali izdajstvo...), uvedli giljotino, sodili brez sodišča pobeglim plemičem in meščanom zaplenili premoženje, obglavili kralja in kraljico, uvedli nov koledar, (prepoved kraljev in kraljic na kartah); kot ateisti so ukazali, da morajo zapreti številne cerkve, francosko slavno cerkev Notre Dame pa so proglasili za tempelj razuma.
3. Priložena je fotografija, ki prikazuje obglavljenje kralja Ludvika XVI.

¹ Povzeto po: *Svetovna zgodovina od začetkov do danes*. Druga dopolnjena izdaja. Cankarjeva založba, Ljubljana. Str. 468—470.

4. Naveden je zaključek fr. revolucije ter spremembe, ki jih povzročila. Na koncu so priložena vprašanja v razmislek

5. Na zaključni prosojnici je prikazan miselni vzorec, ki je razdeljen na štiri poudarke: 1. ukrepi narodne skupščine, 2. spremembe zaradi narodne skupščine, 3. jakobinska diktatura ter 4. ukrepi jakobincev. Miselni vzorec je mišljen kot povzetek celotne teme. Priloženi sta tudi fotografiji Robespierra in Dantona, vmes med oblikovanimi kvadratkami s tekstom pa so napisani tudi meseci in tedni z novimi poimenovanji.

**NAVEDBA SPLETNIH STRANI PO VRSTAH GRADIVA,
UPORABLJENEGA V NALOGAH**

Vso gradivo se nanaša na spletno stran:

<http://www.devetletka.net/gradiva/zgodovina>

(8. razred/Raziskujem preteklost 8/ (18) Kako je revolucija spremenila Francijo)

NALOGE OZ. VPRAŠANJA, PRIMERNA ZA OSNOVNO ŠOLO

1. Naloga s kratkimi odgovori

Kateri trije stanovi so sestavljali francosko družbo do revolucije?

2. Naloga z izbirnimi odgovori

Kdaj so se meščanski odposlanci razglasili za Narodno skupščino?²

- a) 17. junija 1789
- b) 14. julija 1789
- c) 26. avgusta 1789
- d) 3. septembra 1791

3. Naloga alternativne izbire

Označi s križcem, ali je trditev pravilna ali napačna.³

TRDITEV	DA	NE
Francoska družba je bila pred revolucijo razdeljena na 3 stanove: duhovščina, plemstvo ter meščani, kmetje, delavci.		
14. julija 1789 so razburjene in oborožene množice napadle Bastilijo.		
Francija je bila v času v revolucije v zelo dobrih odnosih s Prusijo in Avstrijo.		
Glavne zahteve revolucije so bile enakost pred zakonom in v obdavčenju, odprava fevdalizma in rasklojenost družbe.		
Jakobincem je uspelo umiriti notranjo politično krizo.		
S sprejetjem ustave 3. septembra 1791 je postala Francija ustavna monarhija.		
Kralju in njegovi družini je uspelo pobegniti iz države.		
Revolucija se je končala z Napoleonovim udarom leta 1899.		
Po koncu revolucije se še vedno niso uveljavila načela, ki bi ljudem omogočala enake možnosti za uspeh, kot so svoboda govora, tiska, zaščito osebnih lastnin.		

² Povzeto po: *Svetovna zgodovina od začetkov do danes*. Druga dopolnjena izdaja. Cankarjeva založba, Ljubljana. Str. 468—470.

³ Povzeto po: *Svetovna zgodovina od začetkov do danes*. Druga dopolnjena izdaja. Cankarjeva založba, Ljubljana. Str. 468—470.

4. Naloga povezovanja

Povedi v levem stolpcu poveži z ujemajočimi letnicami v desnem stolpcu.

Kralj je sklical generalne stanove, ki niso zasedali že od leta 1614.	1792
S sprejetjem ustave je Francija postala ustavna monarhija.	1799
Razburjene in oborožene množice so začele z napadom na Bastilijo.	1789
Po usmrtitvi Robesspierra je prišla na oblast buržoazija.	1793
Z začetkom jakobinske diktature so uvedli splošno oborožitev (ljudska vojska), odpravo fevdalizma, nasilje, obsojanje na smrt , zapiranje cerkva .	1789
Narodna skupščina je odstavila kralja in proglasila republiko.	1791
Napoleon Bonaparte je izvedel državni udar in prevzel oblast.	1792
Narodna skupščina je naročila izvršiti smrtno kazen Ludvika XVI.	1794
	1795

5. Naloga urejanja

Od 1 do 6 uredi naslednje povedi tako, kot so si kronološko sledili dogodki:

- _____ Deklaracija o človekovih pravicah (enakost, osebna svoboda, pravica do osebne lastnine, pravni red).
- _____ Napad na Bastilijo.
- _____ Konec vladavine jakobincev.
- _____ Razglasitev republike.
- _____ Sprejetje ustave.
- _____ Kralj skliče stanove.

6. Naloga kratkih odgovorov

Katera so bila načela nove, pravičnejše družbene ureditve, navedena v Deklaraciji o pravicah človeka in državljana? Naštej vsaj štiri.

7. Naloga dopolnjevanja

Ustrezno dopolni.

Razburjene in oborožene množice so _____ (kdaj?) začele z napadom na _____. 26. avgusta 1789 je bila sprejeta Deklaracija o pravicah človeka in državljana, geslo pa je postalo »_____, _____, _____«. Decembra 1791 je bila sprejeta ustava in država je postala _____. Izoblikovali sta se dve struji revolucionarjev: _____ (podpora s strani bogatih meščanov) in _____ (podpora s strani nižje in revnejše množice). Kralja so odstavili in nato razpisali nove volitve. Septembra 1792 se je sestel novoizvoljeni konvent, ki je razglasil Francijo za _____. Leta 1793 so oblast prevzeli jakobinci in vladali do leta _____. Leta 1799 je _____ (kdo?) izvedel državni udar in prevzel oblast.

. Naloga krajših prostih odgovorov

Zakaj je bila francoska revolucija velika prelomnica v zgodovini?

9. Dodatna naloga

Odgovori na vprašanja, ki se nanašajo na spodnjo sliko.

- Kateri dogodek prikazuje ta slika?
- Kateri izum vidiš na sliki?
- Kdaj se je ta dogodek zgodil (mesec, leto)?
- Kakšen je bil argument za izvedbo tega dogodka?
- Kakšen je bil odmev tega dogodka po Evropi? Kaj meniš, zakaj?*

10. Dodatna naloga

Preberi besedila in na črte pod vsakim besedilom napiši, na kateri dogodek oziroma obdobje francoske revolucije se nanaša. Zapiši tudi letnico dogodka oziroma obdobja.

a) »Poslanci tretjega stanu so končno potegnili prvo odločilno potezo in 12. junija sklicali vse poslance na skupno sejo k poimenskemu pregledu poverilnic. Oba druga stanova sta to odklonila, ker pa so po nekaj dnevih začeli k sejam prihajati posamezni duhovniki in se pridruževati meščanstvu, je tretji stan sklenil, da »predstavlja 96 odstotkov francoskega ljudstva« in se razglasil za Narodno skupščino.«⁴

b) »Trdnjava je imela 30 metrov visoke zidove in 25 metrov široke vodne jarke okoli zidovja, tako da jo je guverner, ki je imel le 30 gardistov in 80 invalidnih vojakov v posadki, cel dan zlahka branil. Ena sama topovska salva iz obzidja je pobila prek sto napadalcev. Odpor je bil končan, ko so tudi oblegovalci dobili

⁴ Bogdan Sajovic, *Veliki teror*, Ljubljana: Karantanija, 2004, str. 21.

topove in razbili vrata. Posadka z guvernerjem na čelu je bila poklana, napadalci so se polastili smodnika, izpustili pa so sedem zapornikov, ki so jih našli v ječah.«⁵

c) »Kraljevo usmrtitev je opazovala velika množica, poostreni pa so bili tudi varnostni ukrepi, saj je bivši kraljevski gardist večer pred eksekucijo Ludvika XVI. iz maščevanja zabodel enega konventnih pooblaščenec. Z obsodbo in usmrtitvijo kralja so republikanci za seboj porušili vse mostove in ostal je le boj na življenje in smrt s starimi monarhijami, pretresenimi zaradi usmrtitve monarha in željnimi krvavega maščevanja nad »kraljevimi morilci««. ⁶

d) »Konvent je sklenil, da se nekdanje plemiče giljotinira kar povprek, in sicer zato, da bi izkoreninili nespravljive spremljevalce tiranstva. V letu dni revolucionarnega terorja do 19. junija 1794 je tako v Parizu padlo 1251 glav, kar pa je bilo odboru premalo in zato je bil tistega dne sprejet nov zakon, po katerem preiskava ni bila več potrebna, zadostovali so tudi moralni dokazi, obtoženi pa ni imel pravice do obrambe. Do 27. julija je bilo na podlagi novega zakona usmrčenih 1376 ljudi.«⁷

(obdobje) _____

4. Naloga povezovanja

Povedi v levem stolpcu poveži z ujemajočimi letnicami v desnem stolpcu.⁸

⁵ Bogdan Sajovic, *Veliki teror*, Ljubljana: Karantanija, 2004, str. 26.

⁶ Bogdan Sajovic, *Veliki teror*, Ljubljana: Karantanija, 2004, str. 50—51.

⁷ Bogdan Sajovic, *Veliki teror*, Ljubljana: Karantanija, 2004, str. 73.

⁸ Povzeto po: *Svetovna zgodovina od začetkov do danes*. Druga dopolnjena izdaja. Cankarjeva založba, Ljubljana. Str. 468—470.

Kralj je sklical generalne stanove, ki niso zasedali že od leta 1614.	1792
S sprejetjem ustave je Francija postala ustavna monarhija.	1799
Razburjene in oborožene množice so začele z napadom na Bastilijo.	1789
Po usmrtitvi Robesspierra je prišla na oblast buržoazija.	1793
Z začetkom jakobinske diktature so uvedli splošno oborožitev (ljudska vojska), odpravo fevdalizma, nasilje, obsojanje na smrt , zapiranje cerkva .	1789
Narodna skupščina je odstavila kralja in proglasila republiko.	1791
Napoleon Bonaparte je izvedel državni udar in prevzel oblast.	1792
Narodna skupščina je naročila izvršiti smrtno kazen Ludvika XVI.	1794
	1795

5. Naloga urejanja

Od 1 do 6 uredi naslednje povedi tako, kot so si kronološko sledili dogodki:⁹

- _____ Deklaracija o človekovih pravicah (enakost, osebna svoboda, pravica do osebne lastnine, pravni red).
- _____ Napad na Bastilijo.
- _____ Konec vladavine jakobincev.
- _____ Razglasitev republike.
- _____ Sprejetje ustave.
- _____ Kralj skliče stanove.

6. Naloga kratkih odgovorov

Katera so bila načela nove, pravičnejše družbene ureditve, navedena v Deklaraciji o pravicah človeka in državljana? Naštej vsaj štiri.

7. Naloga dopolnjevanja

Ustrezno dopolni.

Razburjene in oborožene množice so _____ (kdaj?) začele z napadom na _____. 26. avgusta 1789 je bila sprejeta Deklaracija o pravicah človeka in državljana, geslo pa je postalo »_____, _____, _____«. Decembra 1791 je bila sprejeta ustava in država je postala _____.

⁹ Povzeto po: *Svetovna zgodovina od začetkov do danes*. Druga dopolnjena izdaja. Cankarjeva založba, Ljubljana. Str. 468—470.

_____. Izoblikovali sta se dve struji revolucionarjev: _____ (podpora s strani bogatih meščanov) in _____ (podpora s strani nižje in revnejše množice). Kralja so odstavili in nato razpisali nove volitve. Septembra 1792 se je sestal novoizvoljeni konvent, ki je razglasil Francijo za _____. Leta 1793 so oblast prevzeli jakobinci in vladali do leta _____. Leta 1799 je _____ (kdo?) izvedel državni udar in prevzel oblast.¹⁰

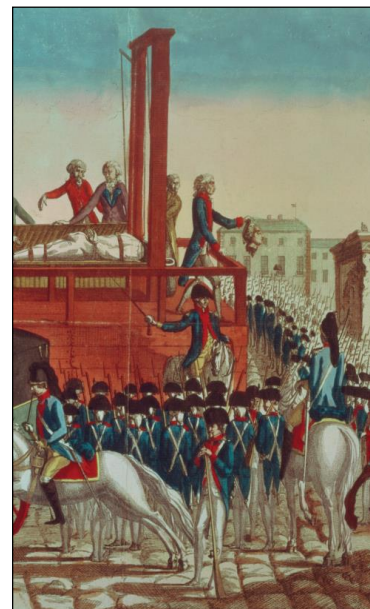
8. Naloga krajših prostih odgovorov

Zakaj je bila francoska revolucija velika prelomnica v zgodovini?

9. Dodatna naloga

Odgovori na vprašanja, ki se nanašajo na spodnjo sliko.

- Kateri dogodek prikazuje ta slika?
- Kateri izum vidiš na sliki?
- Kdaj se je ta dogodek zgodil (mesec, leto)?
- Kakšen je bil argument za izvedbo tega dogodka?
- Kakšen je bil odmev tega dogodka po Evropi? Kaj meniš, zakaj?*

10. Dodatna naloga

Preberi besedila in na črte pod vsakim besedilom napiši, na kateri dogodek oziroma obdobje francoske revolucije se nanaša. Zapiši tudi letnico dogodka oziroma obdobja.

- »Poslanci tretjega stanu so končno potegnili prvo odločilno potezo in 12. junija sklicali vse poslance na skupno sejo k poimenskemu pregledu poverilnic. Oba druga stanova sta to odklonila, ker pa so po nekaj dnevih začeli k sejam prihajati posamezni duhovniki in se pridruževati meščanstvu, je tretji stan sklenil, da

¹⁰ Povzeto po: *Svetovna zgodovina od začetkov do danes*. Druga dopolnjena izdaja. Cankarjeva založba, Ljubljana. Str. 468—470.

»predstavlja 96 odstotkov francoskega ljudstva« in se razglasil za Narodno skupščino.«¹¹

b) »Trdnjava je imela 30 metrov visoke zidove in 25 metrov široke vodne jarke okoli zidovja, tako da jo je guverner, ki je imel le 30 gardistov in 80 invalidnih vojakov v posadki, cel dan zlahka branil. Ena sama topovska salva iz obzidja je pobila prek sto napadalcev. Odpor je bil končan, ko so tudi oblegovalci dobili topove in razbili vrata. Posadka z guvernerjem na čelu je bila poklana, napadalci so se polastili smodnika, izpustili pa so sedem zapornikov, ki so jih našli v ječah.«¹²

c) »Kraljevo usmrtitev je opazovala velika množica, poostreni pa so bili tudi varnostni ukrepi, saj je bivši kraljevski gardist večer pred eksekucijo Ludvika XVI. iz maščevanja zabodel enega konventnih pooblaščenec. Z obsodbo in usmrtitvijo kralja so republikanci za seboj porušili vse mostove in ostal je le boj na življenje in smrt s starimi monarhijami, pretresenimi zaradi usmrtitve monarha in željnimi krvavega maščevanja nad »kraljevimi morilci««.¹³

d) »Konvent je sklenil, da se nekdanje plemiče giljotinira kar povprek, in sicer zato, da bi izkoreninili nespravljive spremljevalce tiranstva. V letu dni revolucionarnega terorja do 19. junija 1794 je tako v Parizu padlo 1251 glav, kar pa je bilo odboru premalo in zato je bil tistega dne sprejet nov zakon, po katerem preiskava ni bila več potrebna, zadostovali so tudi moralni dokazi, obtoženi pa ni imel pravice do obrambe. Do 27. julija je bilo na podlagi novega zakona usmrčenih 1376 ljudi.«¹⁴

(obdobje)

¹¹ Bogdan Sajovic, *Veliki teror*, Ljubljana: Karantanija, 2004, str. 21.

¹² Bogdan Sajovic, *Veliki teror*, Ljubljana: Karantanija, 2004, str. 26.

¹³ Bogdan Sajovic, *Veliki teror*, Ljubljana: Karantanija, 2004, str. 50, 51.

¹⁴ Bogdan Sajovic, *Veliki teror*, Ljubljana: Karantanija, 2004, str. 73.

11. Dodatna naloga

Prvi odlomek je iz Deklaracije o neodvisnosti (ZDA) iz leta 1774, drugi pa iz Deklaracije o pravicah človeka in državljana iz leta 1789. Navedi načela, ki se pojavijo v obeh odlomkih.

PRVI ODLOMEK:

»Za samoumevne štejejo te resnice: da so po rojstvu vsi ljudje enaki; da jim je Stvarnik dal določene neodtujljive pravice, med njimi življenje, svobodo in prizadevanje za srečo; da so bile za varovanje teh pravic med ljudmi uvedene vlade, pooblastila vlad pa izvirajo iz privoljenja vladanih; da je takrat, kadar katerakoli vlada začne škodovati tem ciljem, pravica ljudstva, da jo spremeni ali odpravi ter postavi novo, ki bo temeljila na takšnih načelih in bo tako uredila svojo oblast, da bo najbolj primerna za zagotovitev varnosti in sreče ljudstva /.../«¹⁵

DRUGI ODLOMEK:

»Predstavniki francoskega ljudstva, konstituirani v Narodno skupščino, so /.../ sklenili, da v svečani deklaraciji razglasijo naravne, neodtujljive in svete človekove pravice /.../

1. člen: Ljudje se rodijo in živijo svobodni ter enaki v pravicah. Družbene razlike smejo temeljiti samo na splošnem interesu.
2. člen: Cilj vsakega političnega združevanja je ohranitev naravnih in nezastarljivih človekovih pravic. Te pravice so svoboda, lastnina, varnost in upor proti zatiranju.
3. člen: Načelo vse suverenosti izvira predvsem iz naroda. Nobeno telo, noben posameznik ne more izvrševati oblasti, ki ne izhaja neposredno iz naroda.
4. člen: Svoboda je v tem, da lahko storiš vse, kar ne škodi drugemu. Izvrševanje naravnih pravic vsakega človeka tedaj nima drugih omejitev kot onih, ki zagotavljajo drugim članom družbe, da uživajo enake pravice. Te meje sme določiti samo zakon.
5. člen: Zakon sme prepovedati samo družbeno škodljiva dejanja. Vse, kar z zakonom ni prepovedano, je dovoljeno, in nikogar ni mogoče prisiliti k nečemu, kar z zakonom ni zapovedano.«¹⁶

¹⁵ Janez Cvirn, Elizabeta Hriberšek B., Andrej Studen, *Novi vek: Zgodovina za 7. razred osemletke*, Ljubljana: DZS, 2000, str. 70.

¹⁶ Janez Cvirn, Elizabeta Hriberšek B., Andrej Studen, *Novi vek: Zgodovina za 7. razred osemletke*, Ljubljana: DZS, 2000, str. 72.

12. Naloga popravljanja ali odkrivanja napak

Pred sabo imaš besedilo o francoski revoluciji. Tiskarski škrat je v besedilo skrnil 5 napak. Obkroži jih in jih napiši spodaj na levo črto (NAPAČNO), desno od njih pa pravilne rešitve (PRAVILNO).

Francoska revolucija je potekala med letoma 1798 in 1799 v Franciji. Ludvik XIV. je sklical štiri finančne ministre in z njihovo pomočjo poskušal rešiti bankrotirano državo. Vsi štirje so mu svetovali, naj obdavči [plemstvo](#), [kralj](#) pa tega ni hotel, ker se je bal, da se bo obrnilo proti njemu. Tako mu ni preostalo drugega, kot da skliče [deželne](#) stanove, ki niso zasedali že od leta 1614. Predstavniki tretjega stanu so zahtevali, da se razlikovanje v stanovih odpravi in po skoraj mesec dni dolgih razpravljanjih je kralj moral popustiti in poslanci tretjega stanu so junija 1789. leta oklicali denarno skupščino in se razglasili za edino zastopstvo francoskega ljudstva. Julija istega leta je prišlo do napada na Baskijo, kar označuje začetek revolucije in v spomin na ta dan je danes francoski državni praznik.¹⁷

NAPAČNO:

PRAVILNO:

¹⁷ Povzeto po: *Svetovna zgodovina od začetkov do danes*. Druga dopolnjena izdaja. Cankarjeva založba, Ljubljana. Str. 468—470.

REŠITVE NALOG:

1. Francosko družbo so pred revolucijo sestavljali trije stanovi: 1. plemstvo, 2. duhovščina in 3. meščani, delavci, kmetje

2. A

3. DA, DA, NE, DA, NE, DA, NE, DA, NE

4. 1789, 1791, 1789, 1794, 1792, 1792, 1799, 1793

5. 3, 2, 6, 5, 4, 1

6. Enakost med ljudmi, osebna svoboda, svoboda mišljenja, pravna varnost, pravica do odpora proti nasilju, varovanje zasebne lastnine ...¹⁸

7. Francoska revolucija je izbruhnila **14. julija 1789** z napadom na **Bastilijo**. 26. avgusta 1789 je bila sprejeta Deklaracija o pravicah človeka in državljana, geslo pa je postalo »**svoboda, enakost, bratstvo**.« Decembra 1791 je bila sprejeta ustava in država je postala **ustavna monarhija**. Izoblikovali sta se dve struji revolucionarjev: **žirondisti** (podpora s strani bogatih meščanov) in **jakobinci** (podpora s strani nižje in revnejše množice). Kralja odstavijo in razpisane so bile nove volitve. Septembra 1792 se je sestal novoizvoljeni konvent, ki je razglasil Francijo za **republiko**. Leta 1793 so oblast prevzeli jakobinci in vladali do leta **1794**. Leta 1799 je **Napoleon Bonaparte** izvedel državni udar in prevzel oblast.¹⁹

8. Francoska revolucija je pomenila veliko prelomnico v svetovni zgodovini, ker je oznanjala konec starega obdobja, konec moči plemstva, absolutizma in fevdalizma.

Pomenila je začetek novega obdobja, vzpon meščanstva in moderne industrijske družbe ter vplivala na svet in razširitev razsvetljenskih idej.²⁰

¹⁸ Janez Cvirn, Elizabeta Hriberšek B., Andrej Studen, *Novi vek: Zgodovina za 7. razred osemletke*, Ljubljana: DZS, 2000, str. 72.

¹⁹ Povzeto po: *Svetovna zgodovina od začetkov do danes*. Druga dopolnjena izdaja. Cankarjeva založba, Ljubljana. Str. 468—470.

²⁰ Povzeto po: *Svetovna zgodovina od začetkov do danes*. Druga dopolnjena izdaja. Cankarjeva založba, Ljubljana. Str. 468—470.

9. a) obglavitev kralja Ludvika XVI., b) giljotina, c) januar 1793, d) Ludvik XVI. je imel tajne stike z avstrijskim in pruskim dvorom in je poskušal pobegniti k francoskim sovražnikom., e) Obglavljenje Ludvika XVI. je povzročila močen odmev po Evropi. Iskanje razlogov je odprto vprašanje. Možni odgovori so npr. strah pred širjenjem revolucije po Evropi in želja po ohranitvi stare ureditve, strah vladarjev po Evropi pred izgubo trdnosti svoje oblasti itd.²¹

10. a) Razglasitev Narodne skupščine, 1789; b) padec Bastilije, 1789; c) obglavljenje Ludvika XVI., 1793; d) jakobinska diktatura, 1792—1794.²²

11. Enakost ob rojstvu, suverenost oblasti izvira iz ljudstva, svoboda kot človekova pravica.²³

12.

NAPAČNO:

PRAVILNO:

1798

1789

Ludvik XIV

Ludvik XVI

Deželne stanove

Generalne stanove

Denarno skupščino

Narodno skupščino

Baskijo

Bastilijo

²¹ Janez Cvirn, Elizabeta Hriberšek B., Andrej Studen, *Novi vek: Zgodovina za 7. razred osemletke*, Ljubljana: DZS, 2000, 71-75; Peter Vodopivec, Maja Žvanut, *Vzpon meščanstva: zgodovina za 7. razred osnovne šole*, Ljubljana: Modrijan, 1999, str. 133.

²² Bogdan Sajovic, *Veliki teror*, Ljubljana: Karantanija, 2004, str. 21—26, 50—51, 73.

²³ Janez Cvirn, Elizabeta Hriberšek B., Andrej Studen, *Novi vek: Zgodovina za 7. razred osemletke*, Ljubljana: DZS, 2000, str. 70—72.

1.2. NASLOV DRUGE IZBRANE KONKRETNE SPLETNE STRANI OZ. GRADIVA:

<http://www.devetletka.net/gradiva/zgodovina>

(8. razred/Raziskujem preteklost 8/Dodatno-čarovništvo)

OPIS ZGODOVINSKE VSEBINE

Čarovniški procesi so značilnost zgodnjega novega veka. Vrh so dosegli v 17. stoletju in se obdržali do konca 18. stoletja. Vzroke za sežiganje čarovnic lahko iščemo v neizobraženosti, vraževerju, strahu in nerazumevanju naravnih pojavov. Ljudje tistega časa so verjeli v čarovništvo, uroke in hudiča. Pregarjanje čarovnic sta podpirali tudi katoliška in protestantska Cerkev. Čarovnicam se je sodilo na procesih in se jim dokazovalo krivdo s pomočjo mučenja. Obravnavali so jih kot najhujše zločince, ki se jim ne sme prizanašat, saj jim ob strani stoji sam hudič. Dokazovali so jim zvezo s hudičem in jih dolžili različnih nesreč. Mučenje se je začelo z drobljenjem palcev, sklepov, nadaljevalo pa na mučilnih napravah: sedežu z bodicami, natezalnici. Cerkev je v 16. in 17. stoletju na gmado obsodila okrog 100 000 ljudi. Slovenski procesi so bili glede na majhnost naroda zelo številni, najhujši na Štajerskem. Med žrtvami niso bile samo ženske, ampak je bila četrtnina žrtev moških. Najbolj znani procesi na Slovenskem so bili v Škofji Loki, Ljubljani, Ormožu, Planini in Radgoni. Zadnji je bil sredi 18. stoletja v Krškem. Znan je proces proti Veroniki Deseniški. V čarovnice je verjel tudi Valvasor.

OPIS GRADIVA

Gradivo na temo Čarovništvo je prikazano na petih prosojnicah:

1. Na prvi prosojnici je naveden naslov Čarovništvo, poleg naslova pa je zapisano tudi na kateri strani v učbeniku se ta snov nahaja. Pod naslovom je slika, ki prikazuje čarovniški proces. Pod sliko sta izhodiščni vprašanji. Poleg slike so zapisani še trije pojmi: čarovništvo, vraževerje in procesi.

2. Na drugi prosojnici so na kratko navedeni razlogi za sežiganje čarovnic. Pojasnjena sta tudi pojma »čudodelniki« in »urok«. Prikazani sta tudi dve skici, ki prikazujeta načine mučenja: »kolo 2« in »Heretikove vilice«.

3. Na tretji prosojnici je odlomek, ki opisuje čarovniški proces, zraven pa je priložena slika priročnika za preganjanje in tri skice, ki prikazujejo načine mučenja: »raženj«, »stiskanje« in »jeklena devica«.

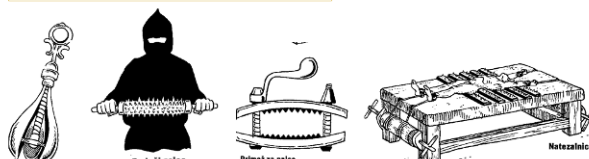
4. Na četrti prosojnici so na kratko navedene osnovne značilnosti preganjanja čarovnic: kako so jih preganjali, koliko žrtev je to preganjanje zahtevalo ter osnovni podatki o preganjanju čarovnic na Slovenskem: npr. najbolj znani procesi. Priložena sta dva citata, ki prikazujeta, kako so si posamezniki predstavljali čaravnice oz. kaj so si mislili o njih. Na tej prosojnici so prikazane tudi štiri skice, ki prikazujejo načine mučenja: »hruška«, »bodeči zajec«, »primež za palce« in »natezalnice«.

5. Na peti prosojnici je daljši odlomek iz Dela, ki je bil objavljen leta 2002, ob razstavi Ribniški proces in govori o čarovniških procesih. Zraven je slika čarovniškega stola iz 17. stoletja, na katerem so iz žrtev na krut način vlekli priznanje.

Preganjanje

- Čarovnicam se je sodilo na procesih in se jim dokazovalo krivdo s pomočjo mučenja.
- Dokazovali so jim zvezo s hudičem in jih dolžili različnih nesreč.
- Cerkev je v 16. in 17. stol. na grmado obsodila okrog 100 000 ljudi.

Letale so na metlah, živalih, sodih, na palicah, se same spremenile v ptice, ali pa se namazale s posebno "zavbo", da so jim zrasle perutnice. Na križpotjih in vrh nedostopnih gora so se pečale s hudičem, se naučile čaranja, kmetom v dolino so pošiljale točo, slab pridelek in smrt živine.

hruška Bodeči zajec Primež za palce Natezalnice

NAVEDBA SPLETNIH STRANI PO VRSTAH GRADIVA, UPORABLJENEGA V NALOGAH

Vse uporabljeno gradivo se nanaša na spletno stran:

<http://www.devetletka.net/gradiva/zgodovina>

(8. razred/Raziskujem preteklost 8/Dodatno-čarovništvo)

NALOGE OZ. VPRAŠANJA, PRIMERNA ZA OSNOVNO ŠOLO

1. VPRAŠANJE ALI NALOGA

Zmotno je prepričanje, da so čarovniški procesi stvar srednjega veka. Začeli so se po odkritju Amerike, dosegli vrh v 17. Stoletju in se obdržali do 18. stoletja. Žrtve niso bile samo ženske, 1/4 je bilo moških. Coprnice so obravnavali kot najhujše zločince, ki se jim ne sme prizanašat, saj jim ob strani stoji sam hudič. Žrtev so slekli in jo postrigli. Na njej so iskali znamenja čarovništva, ki ga je pustil hudič, ko je izbranega opraskal in ga z njegovo krvjo vpisal v svojo knjigo.

Zadostovalo je materino znamenje. Obleči je morala raševinasto oblačilo, mučili pa so tudi gole. Mučenje se je začelo z drobljenjem palcev, sklepov, nadaljevalo pa na mučilnih napravah: sedežu z bodicami, natezalnici. Žrtvam so trgali meso s telesa, jo na koncu včasih zadavljeno ali obglavljeno, včasih živo zažgali. Slovenski procesi so bili glede na majhnost naroda zelo številni, najhujši na Štajerskem. Nekoč naj bi imeli v Ljutomeru zaprtih kar štirideset čarovnic. Sodniki so bili izjemno izobraženi, celo člani Academie Operosurum.

(Delo, Čarovniški procesi, junij 2002, ob razstavi Ribniški proces)

- O katerem zgodovinskem pojavu govori besedilo?
- Na podlagi besedila opiši sojenje in kaznovanje čarovnic.
- Katero obdobje avtor članka navaja kot vrh čarovniških procesov?
- So bili po navedbi avtorja članka procesi tudi na Slovenskem? Če so bili, v katerem delu Slovenije naj bi bili najbolj pogosti?

e) Kakšen je naslov članka, kje in kdaj je bil objavljen ter ob kateri priložnosti?

2. VPRAŠANJE ALI NALOGA

Dopolni.

Čarovniški procesi so dosegli vrh v _____ stoletju in se obdržali do _____ stoletja. Čarovniški procesi so bili tudi na Slovenskih tleh, najhujši na _____. Najbolj znan je proces proti _____. Zadnji je bil sredi 18. stoletja v _____. Na Slovenskem je v čarovnice verjel tudi polihistor _____.

3. VPRAŠANJE ALI NALOGA

Označite, katere trditve so pravilne in katere ne. Za pravilno trditev obkroži tisto črko, ki pripada odgovoru »**DA**«, za nepravilno trditev pa obkroži črko pod »**NE**«.

Na koncu dobiš geslo. Izpiši ga na spodnjo črto. ²⁴

TRDITEV	DA	NE
Čarovniški procesi so predvsem značilnost srednjega veka.	Č	V
V čarovnice sta verjela tudi Janez Vajkard Valvasor in Martin Luter.	R	A
Čarovniški procesi so odraz vraževerja, strahu in nerazumevanja naravnih pojavov.	A	R
V čarovniških procesih so sodili samo ženskam.	Č	Ž
Čarovniški procesi so bili samo na Štajerskem, ne pa tudi drugih delih Slovenije.	O	E
24. decembra 1574 je nadvojvoda Karel II. s privoljenjem Štajerskih deželnih stanov izdal kazenski zakonik vojvodine Štajerske za sodno preganjanje čarovnic, ki je veljal vse do časa Marije Terezije leta 1740, ko so čarovniški procesi pri nas zamrli.	V	J
Pripadniki višjih slojev so bili pogosteje obtoženi čarovništva.	S	E

²⁴ Radovanovič, S.: *Bog se usmili uboge grešne duše. Amen.* Murska Sobota: Pomurska založba, 1997, str. 3—6.

Cerkev je ustanovila Sveto inkvizicijo (1184), katere poglavitna naloga je bila odkrivanje herezij. Inkvizicija je v čarovništvu videla najresnejšo nevarnost, ki ogroža krščanstvo.	R	T
Večina procesov se je odvijala pred posvetnimi sodišči. Za zločin čarovništva so bila pristojna deželna sodišča, katerim je deželni knez potrdil ali podelil pravico krvnega sodstva.	J	V
Z mučenjem in preganjanjem čarovnic so dokončno prenehali z marčno revolucijo 1848.	A	E

GESLO: _____

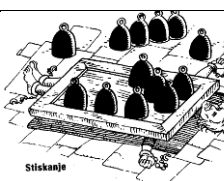
4. VPRAŠANJE ALI NALOGA

Poišči (vodoravno, navpično, poševno) 10 naprav, s katerimi so mučili obtožence čarovništva. Gesla naprav izpiši na črte in jih poveži s skicami na desni strani.

R	S	T	I	S	K	A	L	N	I	C	A	R
M	A	H	Š	V	B	N	H	R	U	Š	K	A
J	H	Ž	Q	E	I	V	Ž	N	Ž	C	R	O
N	A	T	E	Z	A	L	N	I	C	A	L	L
S	T	O	L	N	Ž	A	I	B	N	O	N	B
H	J	R	W	Ž	J	Ž	T	C	K	Š	N	L
B	O	D	E	Č	I	Z	A	J	E	C	M	M
P	R	I	M	E	Ž	Z	A	P	A	L	C	E
J	E	K	L	E	N	A	D	E	V	I	C	A

1. _____
2. _____
3. _____

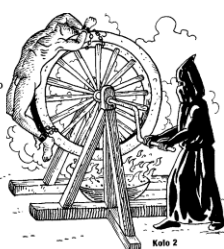
4. _____
5. _____
6. _____
7. _____
8. _____
9. _____
10. _____

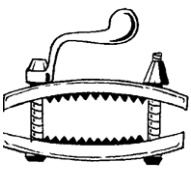
Slikanje

Bodeči zalec

Kolo 2

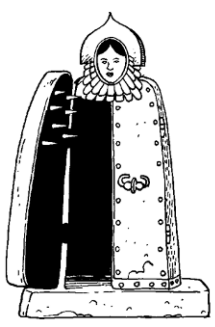
Primež za palce

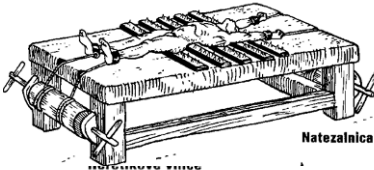

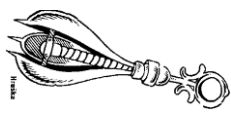
Ražen

Natezalnica

Jeklona devica

Natezalnica

5. VPRAŠANJE ALI NALOGA

S pomočjo besedila in kratkega filma opiši, na kakšen način so sodili obtoženim čarovništva.

a) FILM: <http://www.youtube.com/watch?v=HK-u-CIOTU0>

The Seventh Seal - Witch Burning

25

²⁵ <http://www.youtube.com/watch?v=HK-u-CIOTU0> (20. 4. 2013).

b) 109. člen krvnega reda Karla V. in 75. člen Štajerskega zakonika sta določala, da je kaznovan s smrtjo vsakdo, ki s čarovništvom škoduje ljudem. Za zastrupljevalce sta kazenska reda predpisovala za moške smrt na posebnem kolesu, za ženske pa utopitev. Kazen so poostriili s tem, da je rabelj na poti na morišče obsojenca ščipal z žarečimi kleščami, Karlov zakon pa je določal, da je rabelj z žarečimi kleščami iztrgal obsojencu jezik. Uradni jezik sodišč je bil seveda nemški, toda leta 1538 so Štajerski deželni stanovi sklenili, da mora deželni krvni sodnik znati tudi slovensko. Krvna sodišča so morala imeti še mučilnico, mučilne pripomočke in seveda ječo. Te so bile v kletah starih stolpov in so bile zato temačne, mrzle in vlažne luknje, polne nesnage in podgan, ki so prihajale iz ulic.²⁶

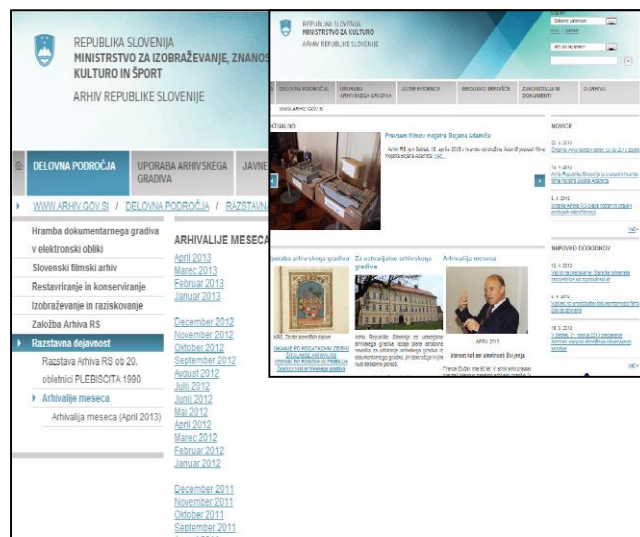
2. GLAVNA SPLETNA STRAN

1. WWW. NASLOV:

<http://www.arhiv.gov.si>

2. OSNOVNI PODATKI O SPLETNI STRANI:

Stran <http://www.arhiv.gov.si> je stran Arhiva republike Slovenije. Na izhodiščni strani so povezave do novjših prispevkov na spletni strani, novice in napovedi dogodkov. Na zgornjem delu strani je več zavihkov: »Delovna področja«, »Uporaba arhivskega gradiva«, »Javne evidence«, »Medijsko središče«, »Zakonodaja in dokumenti« in »O arhivu«. Nas najbolj zanima zavihek »Delovna področja«, saj se tako pride do zavihka »razstavna dejavnost/arhivalije meseca«, kjer je vsak mesec predstavljeno novo gradivo. Npr. »Povelje za akcijo št. 106, ki ga je izdal Poveljnik redarstvene policije okrožja Alpenland«, »Ženitni dogovor med Janezom Vajkardom Valvasorjem in Ano Rozino Graffenweger«, »Popis razlaščenih gradov« itd.

²⁶ Sašo Radovanovič, *Bog se usmili uboge grešne duše. Amen*. Murska Sobota: Pomurska založba, 1997, str. 3.

3. RAZLOGI ZA IZBOR SPLETNE STRANI

- Spletno stran smo si izbrali, ker smo na njej našli veliko uporabnih zgodovinskih vsebin, tudi tistih, ki so bolj konkretne in niso usmerjene le v splošen opis zgodovinskega obdobja.
- S pomočjo te spletne strani se lahko pri pouku uporabi tudi gradivo, ki ni posebej prilagojeno za poučevanje.
- Znotraj te spletne strani smo si izbrali temo: Prešernova Zdravljica.
- Pri pouku ta stran omogoča seznanjanje z originalnimi pisnimi viri in njihovo interpretacijo ter navezavo na zgodovinsko ozadje.

NASLOV IZBRANE KONKRETE SPLETNE STRANI:

http://www.arhiv.gov.si/si/delovna_podrocja/razstavna_dejavnost/arhivalije_meseca

(februar 2011-Prešernova Zdravljica)

OPIS ZGODOVINSKE VSEBINE

Leta 1944, v obdobju druge svetovne vojne, je dal Oblastni komite Komunistične partije Slovenije za Gorenjsko pobudo za izdajo Prešernove Zdravljice. Takrat je minevalo sto let od nastanka te pesmi. Natisnjena je bila v partizanski tiskarni Trilof, ki je delovala na Gorenjskem. Tiskanje v vojnem času ni bilo preprosto, saj je primanjkovalo materiala in varnih prostorov. V tem primeru je šlo za linorez. Delo ni potekalo gladko, saj so morali izrezane linoreze in besedilo Zdravljice zaradi varnosti večkrat skrivati. Zdravljica je bila kljub težavam natisnjena decembra 1944, in sicer v 1512 izvodih. Knjižica ima devetnajst strani z osmimi celostranskimi linorezi, ki so natisnjeni v črni barvi. 1. februarja 1945 je Predsedstvo Slovenskega narodnoosvobodilnega sveta izdalo Odlok o proglasitvi dneva Prešernove smrti za kulturni praznik slovenskega naroda.

OPIS GRADIVA

Gradivo vsebuje besedilo in šest slik. Naslov teksta je »Prešernova Zdravljica«. Besedilo je razdeljeno na več odstavkov, ki opisujejo, kaj je zapisano na prvi strani knjižice Zdravljica, kdo je dal pobudo za tiskanje, kako je potekalo tiskanje, kdaj je bila izdaja knjižice in kako so razglasili kulturni praznik. Zapisano je tudi, kaj knjižica obsega, navedeno je tudi ime tiskarne Trilof in čas izida ter signatura arhivskega gradiva. Na koncu je napisan seznam uporabljene literature in avtor članka. Slike ob tekstu prikazujejo posamezne strani knjižice: npr. prva in druga kitica Zdravljice. Posebne so zato, ker je šlo za drugačno obliko tiska, in sicer za linorez.

NALOGE OZ. VPRAŠANJA, PRIMERNA ZA SREDNJO ŠOLO

1. VPRAŠANJE ALI NALOGA

1.1 Za uvod poslušaj posnetek²⁷ in zapiši:

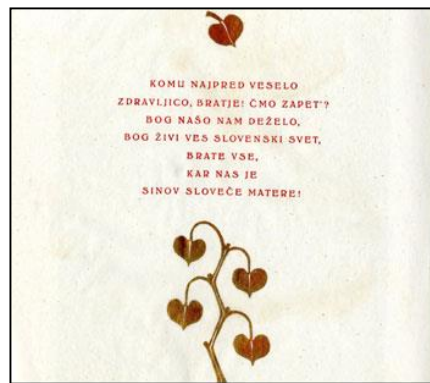
1. Kako je naslov te pesmi in kdo je avtor besedila?
2. Kdaj je bila pesem napisana? Kdaj in kje je bila objavljena?
3. Koliko kitic ima? Katera kitica je slovenska himna?
4. Kdo je skladatelj slovenske himne?

1.2 Preberi spodnje besedilo in odgovori na vprašanja.

²⁷ <http://www.youtube.com/watch?v=Zc7aLyhZ94c> (22. 4. 2013)

Pobudo za izdajo Prešernove Zdravljice je dal Oblastni komite Komunistične partije Slovenije za Gorenjsko, saj je leta 1944 minevalo sto let od časa, ko je bila pesem napisana. Izdal jo je Pokrajinski odbor Osvobodilne fronte za Gorenjsko, natisnila pa partizanska tiskarna Trilof. Ime tiskarne je kratica, izpeljana iz besed »Tri leta Osvobodilne fronte«. /.../ Najlepši in tehnično najzahtevnejši izdelek tiskarne je prav Prešernova Zdravljica, za katero lahko trdimo, da je najlepše delo partizanskih tehnik in tiskarn na Slovenskem sploh. Tiskanje v vojnem času ni bilo preprosto. Primanjkovalo je materiala in varnih prostorov. Snovalcem brošurice se je nasmehnila sreča, da so ob neki partizanski akciji v vili na Pokljuki, ki jo je v času med obema svetovnjima vojnama zgradil jugoslovanski kraljevi dvor, našli nekaj linoleja. Janez Vidic je za vsako kitico Zdravljice izdelal linorez, ki je ponazarjal njeno vsebino. Sprva je izrezoval z navadnim žepnim nožem, kasneje pa so mu v Železnikih izdelali primernejše nožičke s ploskim rezilom. Vinjete je izrezljal Marjan Šorli – Viher, ki si je tudi zamislil, da je besedilo posamezne kitice postavil v obliki čaše. Tiskarji so se posebej potrudili: rdeči tisk vinjet so zlatili z bronso, ki so jo z vato nalahno nanašali na svežo rdečo barvo. Tiskarski stroj so morali poganjati ročno; izmenjavali so se vsake štiri ure. Delo pa ni gladko potekalo, saj so morali izrezane linoreze in besedilo Zdravljice zaradi varnosti večkrat skrivati. Zdravljica je bila kljub težavam natisnjena decembra 1944, in sicer v 1512 izvodih (od tega 1500 oštevilčenih). /.../ Izdaja je bila kot posebno priznanje namenjena vsem tistim, ki so se na kakršen koli način odlikovali v boju s sovražnikom.

- Kdo je dal pobudo za izdajo Prešernove Zdravljice in zakaj?
- Kdo je izdal in natisnil Zdravljico?
- Kdo vse je sodeloval pri pripravah na tiskanje in na kakšen način?
- Kako je potekalo tiskanje?
- Kdaj je bila Zdravljica natisnjena? Komu je bila namenjena?

2. VPRAŠANJE ALI NALOGA

Reši križanko in izpiši geslo.

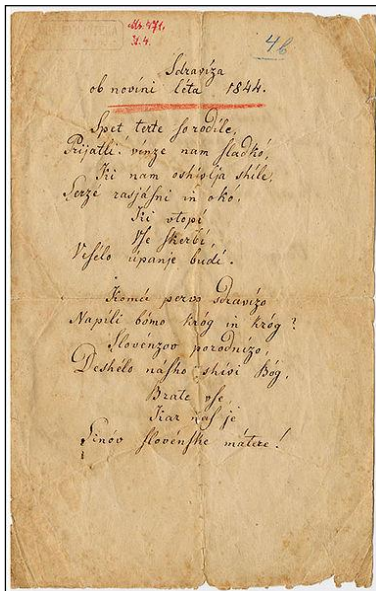
- Dopolni manjkajočo besedo: *Žive naj vsi narodi, / ki _____ dočakat' dan, / da koder sonce hodi, / prepir iz sveta bo pregan, / da rojak / prost bo vsak, / ne vrag, le sosed bo mejak!*
- Partizanska tiskarna, ki je natisnila Zdravljico leta 1944.
- Ime avtorja vinjet tiskane Zdravljice iz leta 1944, *Šorli-Viher*.
- Tehnika visokega tiska, pri kateri z nožem izrezujemo ali vrezujemo v material, ponavadi v linolej.
- Ime avtorja, ki je izdelal linorez Zdravljice leta 1944, *Vidic*.

1.								
2.								
3.								
4.								
5.								

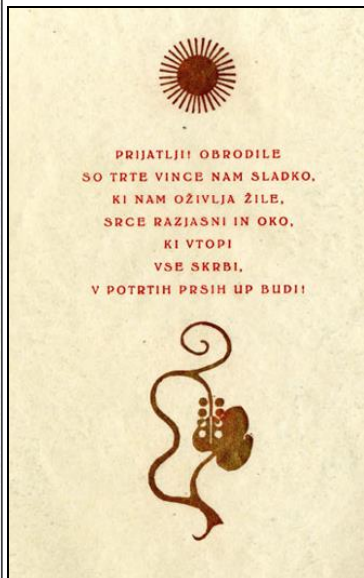
GESLO KRIŽANKE: _____

3. VPRAŠANJE ALI NALOGA²⁸

Primerjaj (podobnosti in razlike) izvirnik Prešernove Zdravljice iz leta 1844 in tisk iz leta 1944 na podlagi obeh fotografij.

Izvirnik (1844)

Tisk (1944)

²⁸ slika izvirnika (1844) iz <http://sl.wikipedia.org/wiki/Zdravljica>

4. VPRAŠANJE ALI NALOGA

Dopolni.

Pobudo za izdajo Prešernove Zdravljice je dal Oblastni komite Komunistične partije Slovenije za Gorenjsko, saj je leta _____ minevalo _____ let od časa, ko je bila pesem napisana. Natisnila jo je partizanska tiskarna _____. Tiskarna je najprej delovala v Ločniški dolini pri Medvodah, pozneje pa so jo preselili v _____. Zdravljica je bila kljub težavam natisnjena. Knjižica ima _____ strani z osmimi celostranskimi _____, ki so natisnjeni v črni barvi. Kitice so napisane v obliki _____. 1. februarja 1945 je _____ _____ izdalo Odlok o proglasitvi dneva Prešernove smrti za kulturni praznik slovenskega naroda.

5. VPRAŠANJE ALI NALOGA

Trditve na levi strani poveži s pojmi na desni strani. Vse trditve se nanašajo na izdajo Prešernove Zdravljice iz leta 1944.

6. Dodatna naloga

V besedilu o izdaji Prešernove Zdravljice se skriva 5 napak. Poišči jih, jih podčrtaj ter jih izpiši, poleg njih pa zapiši pravilne odgovore.

Pobudo za izdajo Prešernove Zdravljice je dal Oblastni komite Komunistične partije Slovenije za Dolenjsko, saj je leta 1946 minevalo sto let od časa, ko je bila pesem napisana. Natisnila jo je partizanska tiskarna Trio. Tiskanje v vojnem času je bilo preprosto, saj je primanjkovalo materiala in varnih prostorov. Izrezane linoreze in besedilo Zdravljice so morali zaradi varnosti večkrat skrivati. Zdravljica je bila kljub težavam natisnjena, 1. februarja 1945 pa je Predsedstvo Slovenskega narodnoosvobodilnega odbora izdalo Odlok o proglasitvi dneva Prešernove smrti za kulturni praznik slovenskega naroda.

NAPAČNI ODGOVORI

PRAVILNI ODGOVORI

1. Avtor, ki je pri Prešernovi Zdravljici izdelal linorez.	A) Edo Bregar – Don
2. Izdatelj Prešernove Zdravljice.	B) Predsedstvo Slovenskega narodnoosvobodilnega sveta
3. Pobudnik za izdajo Prešernove Zdravljice.	C) Pokrajinski odbor Osvobodilne fronte za Gorenjsko
4. Tiskarna, ki je natisnila Prešernovo Zdravljico.	D) Janez Vidic
5. Avtor, ki je pri Prešernovi Zdravljici izrezljal vinjete.	E) Ločniška dolina pri Medvodah
6. Oseba, ki je organizirala in poimenovala tiskarno, ki je natisnila Prešernovo Zdravljico.	F) Davča
7. Kraj, kjer je tiskarna, ki je natisnila Prešernovo Zdravljico, delovala po septembru 1944.	G) Trilof
8. Organ, ki je 1. februarja 1945 izdal Odlok o proglasitvi dneva Prešernove smrti za kulturni praznik slovenskega naroda.	H) Marjan Šorli – Viher
	I) Oblastni komite Komunistične partije Slovenije za Gorenjsko
_____	_____
_____	_____
_____	_____
_____	_____
_____	_____

Predvidene rešitve:

1. naloga

1.1 Posnetek

1. Naslov pesmi je Zdravljica, avtor je France Prešeren.
2. Pesem je bila napisana novembra 1844. V celoti je bila prvič objavljena 26. 4. 1848 v *Kmetijskih in rokodelskih novicah*.
3. Zdravljica ima 8 kitic, 7. kitica je slovenska himna.
4. Skladatelj je Stanko Premrl.

1.2

- a) Pobudo za izdajo Prešernove Zdravljice je dal Oblastni komite Komunistične partije Slovenije za Gorenjsko, ker je leta 1944 minevalo sto let od časa, ko je bila pesem napisana.
- b) Izdal jo je Pokrajinski odbor Osvobodilne fronte za Gorenjsko, natisnila pa partizanska tisk Trilof.
- c) Sodeloval je Edo Bregar – Don, ki je za tiskarno skonstruiral tiskarski stroj, primeren za tiskanje časopisov. Janez Vidic je za vsako kitico Zdravljice izdelal linorez, ki je ponazarjal njeno vsebino. Marjan Šorli – Viher je izrezal vinjete. Zamislil si je tudi, da je besedilo za posamezne kitice postavil v obliki čaše.
- d) Tiskanje v vojnem času ni bilo preprosto. Primanjkovalo je materiala in varnih prostorov. Snovalcem brošurice se je nasmehnila sreča, da so ob neki partizanski akciji v vili na Pokljuki, ki jo je v času med obema svetovnima vojnama zgradil jugoslovanski kraljevi dvor, našli nekaj linoleja. Tiskarji so se posebej potrudili: rdeči tisk vinjet so zlatili z bronso, ki so jo z vato nalahno nanašali na svežo rdečo barvo. Tiskarski stroj so morali poganjati ročno; izmenjavali so se vsake štiri ure. Delo pa ni gladko potekalo, saj so morali izrezane linoreze in besedilo Zdravljice zaradi varnosti večkrat skrivati.
- e) Zdravljica je bila kljub težavam natisnjena decembra 1944, in sicer v 1512 izvodih (od tega 1500 oštevilčenih). Izdaja je bila kot posebno priznanje namenjena vsem tistim, ki so se na kakršen koli način odlikovali v boju s sovražnikom.

2. naloga

1. hrepene
2. Trilof
3. Marjan
4. linorez
5. Janez

GESLO: himna

3. naloga

RAZLIKE: Prešernova Zdravljica v izvirniku je napisana v bohoričici z malimi tiskanimi črkami, medtem ko je tisk Zdravljice iz 1944 natisnjen z velikimi tiskanimi črkami v latinici. Prešernov izvirnik je brez ilustracij, tisk iz 1944 pa vsebuje rdeče vinjete ob vsaki kitici. Na fotografiji izvirnika sta 2 kitici, medtem ko je na fotografiji tiska iz 1944 samo ena kitica. Barva besedila v izvirniku je črna, tisk iz 1944 pa rdeč. Tudi besedni red v kitici je zamenjan. V izvirniku: *Spet trte so rodile, prijatli, vince nam sladko /.../*, medtem ko je na tisku iz 1944 zapisano drugače: *Prijatli, obrodile so trte vince nam sladko /.../*.
PODOBNOŠTI: Kitice pri obeh besedilih, v izvirniku in tisku 1944, so oblikovane v obliki čaše.

4. naloga

1944, sto, Trilof, Davčo, devetnajst, linorezi, čaše, Predsedstvo Slovenskega narodnoosvobodilnega sveta

5. naloga

1-D, 2-C, 3-I, 4-G, 5-H, 6-A, 7-F, 8-B

6. naloga

NAPAČNI ODGOVORI

Dolenjsko

1946

Trio

Je bilo

Odbora

PRAVILNI ODGOVORI

Gorenjsko

1944

Trilof

Ni bilo

sveta

POROČILO O SKUPINSKEM DELU

Načrt razporeditve skupinskega dela oz. sodelovalnega učenja

ČLAN SKUPINE	OPIS NALOGE
ČLAN ŠT. 1: TADEJ	<p>Na prvem skupinskem srečanju, ki je deloma potekalo že v okviru predavanj pri Didaktiki zgodovine (5. uro) smo si razdelili vloge. Mojca je postala spodbujevalka, Melita tajnica, meni je pa pripadla vloga vodje skupine. Pri opisu spletne strani in predstavitvi razlogov za izbiro spletne strani za srednjo šolo sem postavil izhodiščni tekst. Podobno pri opisu gradiva za Čarovništvo in Zdravljico. Glede nalog sem postavil izhodiščno verzijo nalog in rešitev za 6., 9., 10. in 11. pri francoski revoluciji; 1., 2. in 3. pri čarovništvu ter 4. in 5. pri Zdravljici. Vse to sta pregledali tudi Mojca in Melita, ki sta vnašali popravke in izboljšave. Podobno sem tudi jaz pregledoval in dopolnjeval vsebine, ki sta jih zapisali Mojca in Melita. Tako ne moremo natančno trditi, kdo je naredil katero nalogo. Nalog si nismo razdelili v naprej, ampak smo se dogovorili, da se bomo nalog lotili skupaj, saj je izdelava nalog odvisna od idej za določen tip naloge, česar se pa ne da predvideti v naprej. Kasneje se je izkazalo, da smo bili motivirani in delali prostovoljno, torej vnaprejšnjo razdeljevanje nalog niti ni bilo potrebno. Sodeloval sem tudi pri pripravi načrta za predstavitev in pri pripravi nekaterih nalog na powerpointu za predstavitev. Kot vodja skupine sem skrbel za to, da bi delo organizirano potekalo naprej do končnega rezultata, kar sta pa počeli tudi Mojca in Melita, saj smo bili precej »uravnotežena« skupina.</p>
ČLAN ŠT. 2: MOJCA	<p>Na prvem skupinskem srečanju, ki je potekalo že v okviru predavanj pri Didaktiki zgodovine (5. uro), smo si razdelili vloge vodje (Tadej), tajnika (Melita) in spodbujevalca (Mojca). Glede izpolnjevanja obrazcev in pisanja nalog smo se dogovorili, da bomo vsi sodelovali pri vsem, se dopolnjevali in si skušali pomagati. Vsi smo pisali naloge in si pošiljali obrazce med seboj po e-pošti ter pokomentirali, dodali svoje ideje in nadaljevali s pisanjem. Kot spodbujevalka sem se trudila, da bi naloge napisali čim prej in čim bolj raznoliko ter poučno in motivirajoče za reševanje s pedagoškega stališča. Naj poudarim, da smo med delom zelo uživali, kot skupina pa smo zelo dobro sodelovali in skušali sprejemati čim boljše predloge. Menim, da smo v skupini sodelovali zelo enakovredno. Upoštevali tudi smo datume, ki smo si jih zastavili. Za začetek sem začela z opisovanjem prve spletne strani (9letka.si) in z razlogi, zakaj smo spletno stran izbrali. Pri temi Francoska revolucija sem s pomočjo literature opisala zgodovinsko dogajanje tega obdobja in opisala gradivo, iz katerega smo črpali za pisanje nalog. Lotila sem se tudi pisanja nalog pri tej temi – naredila sem naloge od 3 do 5. Dopolnjevala in izboljšala pa sta jih tudi Melita in Tadej. Navedla sem tudi rešitve. Pri temi Čarovništvo sem dopolnila že narejeno Tadejevo</p>

	<p>nalogo (dodala sem črke pod DA in NE), oblikovala sem 4. nalogo in del 5. naloge, katero je izvorno oblikovala že Melita. Tudi tu sem navedla rešitve za naloge, ki sem jih sestavljala. Pri drugi spletni strani (arhiv.gov.si) sem sestavila naloge 1, 2 in 3 ter navedla rešitve. Ker je Tadej skrbel bolj za vsebinko pravilnost, Melita pa za razgibanost nalog, sem jaz poskrbela za oblikovanost. Dodala sem nekaj fotografij, ki popestrijo besedilo. Pri sestavljanju nalog smo vsi sodelovali in drug drugemu dajali dodatne zamisli. Moje mnenje je, da smo sodelovali zelo enakovredno in pošteno. Tudi pri predstavitvi smo si lepo razdelili vloge: naredili smo PPT, izročke, tekst je oblikoval Tadej, plakat za kviz Melita, film pa sem oblikovala jaz.</p>
<p>ČLAN ŠT. 3: MELITA</p>	<p>Na prvem skupinskem srečanju, ki je deloma potekalo že v okviru predavanj pri Didaktiki zgodovine, smo si poleg izbire tem oz. spletnih strani, izmenjave elektronske pošte in telefonskih števil, razdelitve dela v faze in določitve datumov za skupna srečanja, razdelili tudi vloge v skupini. Vodja skupine je tako postal Tadej, Mojca spodbujevalka, meni pa je pripadla vloga tajnice. Kot tajnica sem si sproti zapisovala ideje, načrte, odločitve in morebitne spremembe. Nalog si med sabo nismo razdelili, ampak smo se dogovorili, da bomo vsi delali naloge pri vseh 3 temah. Naloge smo skupaj preverjali in jih dopolnjevali, izboljševali. Za estetski videz celotne naloge in predstavitve smo skrbeli vsi. Vsak je podal svoje predloge in mnenje, pri tem pa smo drug drugega poslušali in se skupaj dogovarjali o izgledu, da smo bili na koncu zadovoljni vsi. Med samim delom smo zelo uživali, saj je bilo vzdušje v skupini sproščeno in prijetno. Kot skupina smo zelo dobro sodelovali, poslušali drug drugega, upoštevali vsako mnenje, se držali dogovorjenih datumov za srečanja, delovali enakovredno in imeli skupen cilj – čim bolje opraviti nalogo. Pri temi Francoska revolucija sem naredila naloge 1, 2, 7, 8 in 12, za katere sem navedla tudi rešitve. Pri temi Čarovništvo sem oblikovala 5. nalogo in dodala kratek film. Navedla sem tudi rešitve. Tudi pri Zdravljici sem oblikovala 6. nalogo in navedla rešitve. Z idejami sem pomagala Tadeju in Mojci ter spodbujala, da vključimo v tekst fotografije. Skupaj smo oblikovali tudi projekcijo za predstavitev, si izmenjali po pošti in upoštevali ideje vsakega posameznika. Za predstavitev sem izdelala tudi plakat za kviz.</p>

DATUMI SKUPINSKEGA DELA	OPIS DELA
4. 4. 2013	<ul style="list-style-type: none"> ▪ V okviru predavanj pri predmetu Didaktika zgodovine smo v zadnji uri, ko smo delali po skupinah, razdelili delo v faze in jih zamejili z datumi. ▪ Določili smo teme, da bi si olajšali delo pri iskanju spletnih strani. Izbrali smo si geografska odkritja, fr. revolucijo in holokavst.

	<ul style="list-style-type: none">▪ Dogovorili smo se tudi, kakšne bodo naše funkcije v skupini. Strinjali smo se, da bomo vsi delali vse, se dopolnjevali in se skupaj odločali o vsem. Za vodjo skupine smo določili Tadeja, za tajnico Melito in za spodbujevalko Mojco.▪ Želeli smo izbrati tudi delovno ime skupine, vendar se nismo ničesar izvirnega spomnili, zato smo ta del preložili.▪ Izmenjali smo tudi naslove z e-pošto in telefonske številke.▪ Dogovorili smo se, da si bomo ves čas dopisovali po e-pošti, določili smo tudi 2 datuma za srečanje: 15. 4. ob 10.00 ter 22. 4. ob 10.00 za vajo za predstavitev.
4.—11. 4. 2013	<ul style="list-style-type: none">▪ V navedenem tednu smo si vsak dan dopisovali in se dogovarjali.▪ Določili smo nove teme. Izbrali smo 2 spletni strani in znotraj teh 3 teme: francosko revolucijo, čarovništvo in Prešernovo Zdravljico.▪ Pričeli smo z izpolnjevanjem obrazcev. Najprej smo navedli osnovne podatke o strani in razloge za izbor spletne strani, nato smo opisali zgodovinske vsebine in gradivo. Pri tem smo vsi sodelovali. Ko je nekdo napisal določen del, je poslal drugima dvema, ki sta še kaj dodala ali pa nadaljevala s pisanjem naslednje točke.▪ Nadaljevali smo s pisanjem nalog, najprej smo izpolnili obrazec, ki je pod točko 1.1, nato 1.2 in na koncu še točko 2, ki je namenjena pisanju nalog za SŠ. Dodajali smo tudi fotografije, tabele itd.
11.—18. 4. 2013	<ul style="list-style-type: none">▪ Tudi v tem tednu smo si dopisovali po elektronski pošti in se srečali v sredo, 17. aprila, popoldne.▪ Pokomentirali smo naloge in se do konca naredili naloge 1.2 in 2. Ob delu smo zelo uživali in imeli veliko idej, zato smo napisali več nalog, kot jih je bilo potrebno.▪ Naloge smo skušali tudi estetsko oblikovati, jih narediti pregledne in razgibane, poučne ter privlačne, motivirajoče za reševanje.▪ Na srečanju smo se pogovarjali o predstavitvi in si razdelili naloge, ki jih bomo predstavili. Ker smo pripravili 24 nalog, smo se odločili, da jih vsak predstavi 8. Dogovorili smo se tudi, da bomo PPT predstavitev pripravili do sobote, 20. aprila.▪ Opozorili smo na navajanje virov.▪ Izbrali smo si tudi ime skupine – »Zgodopedi«. ☺▪ Dogovorili smo se za naslednje srečanje v torek, 23. aprila.
18.—25. 4. 2013	<ul style="list-style-type: none">▪ Dodali smo film pri 5. nalogi (1. 2).▪ Na srečanju pri 5. uri Didaktike zgodovine smo ponovno pregledali naloge in se pogovarjali o predstavitvi, na kakšen način naj bi predstavili vsebino.▪ V torek, 23. aprila smo se ponovno sestali in dogovorili o poteku predstavitve. Teden pred tem smo si naloge za predstavitev že razdelili, a smo načrt nekoliko spremenili in se odločili, da ne predstavimo vseh nalog, ampak le tiste najbolj zanimive in razgibane. Tako smo se dogovorili, da pri vsaki temi predstavimo po 3 naloge. Dogovorili smo se tudi, da naredimo izroček.▪ Odločili smo se, da bomo med uro izvedli kviz, da bo predstavitev bolj zanimiva in da bodo lahko sodelovali tudi ostali.

	▪ Do četrta, 25. aprila, smo si vsak dan dopisovali po elektronski pošti, izpopolnjevali nalogo in predstavitev (PPT).

ABECEDNI SEZNAM DRUGE UPORABLJENE LITERATURE IN VIROV:

Cvirn, J., Hriberšek, E. B., Studen, A.: *Novi vek: Zgodovina za 7. razred osemletke*, Ljubljana: DZS, 2000.

Radovanovič, S.: *Bog se usmili uboge grešne duše. Amen.* Murska Sobota: Pomurska založba, 1997.

Sajovic, B., *Veliki teror*, Ljubljana: Karantanija, 2004.

Svetovna zgodovina od začetkov do danes. Druga dopolnjena izdaja. Cankarjeva založba, Ljubljana. Str. 468—470.

Vodopivec, P., Žvanut, M., *Vzpon meščanstva: zgodovina za 7. razred osnovne šole*, Ljubljana: Modrijan, 1999.

<http://www.youtube.com/watch?v=HK-u-CIOTU0> (20. 4. 2013).

<http://www.youtube.com/watch?v=Zc7aLyhZ94c> (22. 4. 2013).

UNIVERZA V LJUBLJANI
FILOZOFSKA FAKULTETA
ODDELEK ZA ZGODOVINO

Jure Furlan, Marko Jereb, Daša Kavšek, Erik Logar

**UPORABA SPLETNIH STRANI PRI POUKU
ZGODOVINE**

Skupinska naloga

Mentor:izr. prof. dr. Danijela Trškan

Magistrski študijski
program druge stopnje:
Zgodovina

Ljubljana, april 2013

1. GLAVNA SPLETNA STRAN

WWW NASLOV: www.history.com/topics/world-war-ii

OSNOVNI PODATKI O SPLETNI STRANI

Izbrali smo spletno stran ameriškega televizijskega kanala History, ki objavlja poljudne prispevke o svetovni zgodovini. Stran je namenjena uporabnikom spleta vseh starosti in ponuja kakovostne opise vseh zgodovinskih obdobj. Struktura in vsebinska zasnova spletne strani je dokaj preprosta, saj se spletne vsebine najdejo na enostaven način. Kljub vsemu ne smemo spregledati, da je morda spletni uporabnik ob prvem obisku izbrane spletne strani nekoliko zmeden; število interaktivnih opcij na prvi strani je za neizkušene uporabnike spleta izjemno obsežno. Vsebine so v preprostem angleškem jeziku, zato učenci tudi v osnovnih šolah z razumevanjem ne bodo imeli težav.

Nabor tem z razlago izbranih vsebin je dostopen pod spletnim gumbkom »Topics«: Prazniki, Antika, Znanost in tehnologija, Črna zgodovina, Dogodki, Domorodska ameriška zgodovina, Ženska zgodovina, Kolonialna Amerika, Raziskovalci, Vlada ZDA, Predsedniki ZDA, Civilna vojna, Druga svetovna vojna, Vojna v Vietnamu, Vojne in vojaški spopadi, Dobe in desetletja, Ljudje, Države ZDA. Besedilo je podprto z veliko slikovnega in avdiovizualnega gradiva, ki popestri branje in motivira spletnega uporabnika k branju in nadaljnjemu raziskovanju. Vsebine so prosto dostopne. Izbrana spletna stran ponuja tudi več posebnih vsebinskih rubrik, kot so Današnji dan v zgodovini - o dogodkih na današnji dan, Vprašaj History - o posameznih zanimivih vprašanjih iz zgodovine, Zgodovinski sezname – zanimivi krajši sezname zgodovinskih dejstev o posamezni temi, Lačna zgodovina – o zgodovini izbranih ljudi.

Spletna stran se vsakodnevno aktualizira, se nenehno vsebinsko dopolnjuje in oblikovno izpopolnjuje. Menimo, da je že zaradi preproste zasnove in privlačnega oblikovnega koncepta primerna tako za ljubitelje zgodovine kot tudi študente, dijake in osnovnošolske učence.

RAZLOGI ZA IZBOR SPLETNE STRANI

Od vseh spletno dostopnih vsebin na izbrani strani se nam zdi strokovno in računalniško najbolj dovršen sklop o zgodovini druge svetovne vojne, saj vključuje mnogovrstne zgodovinske vire, ki so tudi v naši skupini močno prispevali k osnovanju dobrih idej za tematske didaktične naloge. Velike in kakovostne fotografije, obilica avdiovizualnega gradiva in ostalih elektronskih aplikacij na izbrani spletni strani razvija pozitiven odnos spletnega bralca do zgodovine in budi prijetna občutja ter zanimanje za preteklost človeštva.

Spletno stran smo izbrali tudi zaradi dobro razdeljenih poglavij, iz katerih je potek druge svetovne vojne jasno razviden. Na preprost način so razloženi vzroki za nastanek in potek vojne. Besedila so lahko berljiva, nezahtevna in medsebojno interaktivno in vsebinsko povezana. Posamezni dogodki so poleg opisa prikazani s slikovnim in avdiovizualnim gradivom. Vizualni elementi na temo druge svetovne vojne so nemalokrat barvni (torej ni le črno-belih posnetkov in fotografij), kar še poveča privlačnost za branje in raziskovanje tematike. Posnetki so kakovostni in zelo nazorni, v angleškem jeziku jih komentirajo tako vojaški zgodovinarji in tudi udeleženci, ki so se teh dogodkov udeležili (vojaški veterani). Stran vsebuje tudi posnetke govorov

nekaterih vodilnih osebnosti druge svetovne vojne. Vse to lahko ob primerni razlagi in morebitni pomoči ob prevajanju s pridom uporabimo pri pouku. Učenci si bodo z ogledom različnih multimedijskih spletnih virov o drugi svetovni vojni lažje predstavljali dogodke in občutili ljudi, ki so takrat živeli in doživljali vojne grozote.

Ob diskusiji v naši skupini smo se večkrat vprašali o primernosti spletne strani za rabo pri pouku zgodovine zaradi angleškega jezika. Po natančni preučitvi zahtevnosti jezika besedila in govora na avdiovizualnem gradivu smo se enoglasno odločili, da angleščina ni prezahtevna, obenem pa bi učence z nalogami spodbujali tudi k rabi angleškega jezika pri vsakdanjem pouku. Kljub temu se zavedamo, da bi ob morebitni realizaciji naše skupinske naloge v razredu učitelj moral vsem učencem nuditi ustrezno pomoč pri prevajanju posameznih izrazov.

Za izbiro spletne strani smo se odločili tudi zaradi učnih načrtov za zgodovino, ki v nekaterih ciljnih predvidevajo uporabo več različnih zgodovinskih virov, iz katerih pridobivajo svoje znanje zgodovine. V učnem načrtu za gimnazije je namreč zapisano, naj bo dijak med drugim sposoben:

- »primerjati pojave, dogodke ali procese, ugotoviti podobnosti in razlike;
- uporabiti različne zgodovinske vire informacij (zgodovinsko besedilo, vir, zemljevid, statistični podatek, slikovno gradivo ...) in izluščiti bistvo sporočil, oblikovati sklepe;
- preoblikovati statistične podatke v besedno informacijo; interpretirati oz. argumentirati podatke in informacije;
- obrazložiti kompleksnost dogajanja.«²⁹

Menimo, da izbira te spletne strani in naš način oblikovanja raznovrstnih nalog spodbuja k razvoju tovrstnih sposobnosti. Učenec bo tako na avtentičen in samostojen način oblikoval znanje zgodovine, spoznal vzroke za nastanek vojne in največje vojne spopade ter uvidel glavne značilnosti medvojnega svetovnega dogajanja in političnih preobratov.³⁰

1.1. NASLOV PRVE IZBRANE KONKRETNE SPLETNE STRANI OZ. GRADIVA: <http://www.history.com/topics/world-war-ii>

OPIS ZGODOVINSKE VSEBINE³¹

Vojna v Evropi se je začela septembra 1939, ko je Nemčija pod vodstvom kanclerja Adolfa Hitlerja napadla Poljsko. Velika Britanija in Francija sta na to odgovorili z razglasitvijo vojne napovedi Nemčiji, vendar sta v naslednjih mesecih le malo ukrepali. Leta 1940 je Nemčija začela s svojo naslednjo pobudo, z napadi na Dansko in Norveško, kmalu zatem pa še z vojaškimi operacijami v Belgiji, Nizozemski in Franciji. Vse te dežele so hitro osvojili. Poleti leta 1940 je Nemčija začela z zračnim napadom

²⁹ UN za gimnazijo je spletno dosegljiv na:

http://portal.mss.edus.si/msswww/programi2011/programi/media/pdf/un_gimnazija/un_zgodovina_280_ur_gimn.pdf, 10.04.2013 (citirano 24.4.2013).

³⁰ UN za osnovno šolo je spletno dosegljiv na:

http://www.mizks.gov.si/fileadmin/mizks.gov.si/pageuploads/podrocje/os/prenovljeni_UN/UN_zgodovina.pdf, 10.04.2013 (citirano 24.4.2013).

³¹ Dodatna literatura: <http://www.sparknotes.com/history/european/ww2/summary.html>, 10.04.2013.

na Veliko Britanijo. Ta bitka je bila prvi vojaški neuspeh Nemčije, saj nemške zračne sile Luftwaffe niso bile kos britanskim Kraljevim zračnim silam (RAF).

Hitler je nato skupaj s svojo zaveznico Italijo dodatno razširil vojaške operacije z napadom na Grčijo in v Severni Afriki. Leta 1941 je Nemčija začela svoj najobsežnejši vojaški projekt – napad na Sovjetsko zvezo. Čeprav so Nemci sprva hitro napredovali globoko v osrčje ruskega ozemlja, se je vdror v ZSSR v hudi zimi tega leta ustavil. Država je bila za osvojitvev prevelika; čeprav je bil začetni odpor Sovjetske zveze šibak, je njen vodja Stalin zbral dovolj vojaške moči in odločenosti za pregon Nemcev iz svoje dežele. Leta 1943, po bitkah za Stalingrad in Kursk, je bila nemška vojska prisiljena v postopen umik. Leto 1944 je minilo v postopnem umikanju Nemcev iz sovjetskega ozemlja, nemška nacistična država pa je bila vse šibkejša.

Junija 1944 so združene britanske in ameriške sile začele z invazijo, imenovano »Dan D«; zavezniki so pristali na obali Normandije v Franciji (pod nemško okupacijo). Kmalu je bila nemška vojska prisiljena v umik iz tega področja. Do začetka leta 1945 so zavezniške sile sklenile obroč okoli Nemčije tako z vzhoda kot zahoda. Maja 1945 je Rdeča armada dosegla nemško prestolnico - Berlin. Adolf Hitler je tedaj storil samomor.

Vojna v Tihem oceanu se je začela 7. decembra 1941, ko so bojna letala iz Japonske presenetila ZDA z napadom na ameriško mornariško bazo Pearl Harbor na Havajih. V tem času je bila Japonska že več let v vojni s Kitajsko; tudi ozemlje Mandžurije je bilo tedaj pod japonsko okupacijo. Po napadu na Pearl Harbor je Japonska začela obsežno akcijo širjenja po vsej jugovzhodni azijsko-pacifiški regiji. Zaradi napada na Pearl Harbor so ZDA napovedala vojno Japonski že naslednji dan, vendar je trajalo več mesecev do začetka večjih pacifiških vojaških operacij. V pozni pomladi leta 1942 je vojna na Pacifiku v seriji pomorskih bitk med Japonsko in ZDA dosegla svoj višek v bitki pri Midwayu (junija 1942), v katerem je Japonska utrpela hud poraz. Boji v Tihem oceanu so se odvijali še leta 1944 in v začetku leta 1945.

Ker se Japonska ni hotela predati, so zavezniki poleti 1945 začeli s silovitimi bombnimi napadi na večja japonska mesta. ZDA so odvrgele atomski bombi na mestih Hirošimo in Nagasaki. Zaradi opustošenja so Japonci podpisali premirje nekaj dni kasneje in s tem končali drugo svetovno vojno.

OPIS GRADIVA

Strnjen in kronološko razporejen opis glavnih točk druge svetovne vojne je urejen v sedem poglavij. Ob osnovnem besedilu so v sivih okvirjih z večjo pisavo izpisani vsebinski poudarki in ključne informacije za razumevanje dogajanja v drugi svetovni vojni. Nekatera imena bitk in pomembnejših osebnosti so s hiperpovezavo povezana na posebno stran, ki podrobneje obravnava izbrano tematiko. Pod osnovnim besedilom so še številni namigi za nadaljnje raziskovanje in povezave do sorodnih člankov. Pod naslovom članka se nahaja tudi posebna vrstica, kjer so zbrane fotografije, govori in posnetki, ki se navezujejo na izbrani članek. Izbrano spletno gradivo je celostno urejeno z veliko mero občutka strokovnosti in estetskosti.

Poglavja o drugi svetovni na izbrani spletni strani so:

1. Proti drugi svetovni vojni – opisuje zgodovinsko ozadje in razloge za izbruh druge svetovne vojne, napetosti in težnje v medvojni Evropi in svetu, vzpon nacizma in Hitlerja, aneksacija Češkoslovaške.
2. Izbruh druge svetovne vojne (1939) – napad na Poljsko in mednarodne posledice-vstop drugih držav v vojno, sporazum Ribbentrop-Molotov, sovjetska okupacija baltskih držav, Rusko-Finska vojna, nemško-britanski pomorski spopadi.
3. Druga svetovna vojna na Zahodu (1940-41) – napad na Francijo
4. Operacija Barbarossa (1941-42) – napad na Sovjetsko Zvezo, neuspeh Nemčije, zima.
5. Druga svetovna vojna na Pacifiku (1941-43) – napad Japonske na Pearl Harbor, vstop ZDA v vojno, spopadi na Pacifiku, bitka pri Midwayu.
6. Naproti zavezniški zmagi v drugi svetovni vojni (1943-45) – vojaška intervencija ZDA in drugih zaveznikov v Evropi, posredovanje v severni Afriki in Italiji, operacija Overlord in dan D.
7. Druga svetovna vojna se konča (1945) – Potsdamska konferenca, uporaba atomske bombe in končanje spopadov na Pacifiku, pričetek hladne vojne.

NAVEDBA SPLETNIH STRANI PO VRSTAH GRADIVA, UPORABLJENEGA V NALOGAH

- <http://www.history.com/topics/world-war-ii#a1> (besedilo)
- <http://www.history.com/topics/world-war-ii/page2> (besedilo)

NALOGE OZ. VPRAŠANJA, PRIMERNA ZA OSNOVNO ŠOLO

1. Naloga s kratkimi odgovori

Odgovori na postavljena vprašanja.

Kdo je bil voditelj nacistične Nemčije?

Kdaj sta Hitler in Stalin podpisala nemško-sovjetski pakt?

Katero državo je 1. septembra 1939 napadla Nemčija?

Katero ameriško mornariško oporišče je decembra 1941 napadla japonska vojska?

2. Naloga z izbirnimi odgovori

Katere države so bile v drugi svetovni vojni na zavezniški strani? Obkroži vse pravilne odgovore.

- a) Japonska
- b) Velika Britanija
- c) Italija
- d) Kitajska
- e) ZDA
- f) Norveška

Katera od držav je v drugi svetovni vojni prva kapitulirala?

- a) Italija
- b) Nemčija
- c) Japonska

3. Naloga alternativne izbire

Obkroži pravilni odgovor.

Hitler je leta 1933 postal nemški kancler.	DA	NE
Nemška vojska je leta 1938 zasedla Italijo.	DA	NE
Aprila in maja 1940 so nemške čete zasedle Norveško, Dansko, Belgijo in Nizozemsko.	DA	NE
Italija je v drugo svetovno vojno vstopila 6.4.1941.	DA	NE
Nemško letalstvo se je imenovalo RAF (Royal Air Force).	DA	NE
V vojaški operaciji, poimenovani Barbarossa, je Nemčija napadla Sovjetsko zvezo.	DA	NE
ZDA je v drugo svetovno vojno vstopila zaradi japonskega napada na Pearl Harbour.	DA	NE
Zavezniško izkrcanje na Siciliji imenujemo »Dan D«.	DA	NE

4. Naloga povezovanja

Poveži pravilne odgovore.

	nemška zasedba Avstrije
1939	podpis múnchenskega sporazuma
1940	podpis nemško-sovjetskega pakta
1943	nemška zasedba Francije
1941	»dan D«
	zavezniško izkrcanje na Siciliji
	nemška zasedba Jugoslavije

5. Naloga urejanja

S številkami 1-8 označi kronološko zaporedje dogodkov od prvega do zadnjega.

- ___ kapitulacija Italije
- ___ zavezniško izkrcanje v Normandiji
- ___ Hitlerjev samomor
- ___ operacija Barbarossa
- ___ napad na Jugoslavijo
- ___ Hitler postane Fúhrer.
- ___ Hitler napiše Mein Kampf
- ___ eksplozija atomskih bomb nad Japonsko.

6. Naloga dopolnjevanja

Vstavi manjkajoče besede.

Začetek vojne v Evropi

Konec avgusta leta _____ sta _____ in Stalin podpisala nemško-sovjetski pakt. V njem sta se dogovorila o medsebojnem nenapadanju. Septembra 1939 je Hitler napadel _____, kar danes štejemo za začetek _____. Kot odgovor na napad sta Nemčiji Francija in _____ napovedali vojno. Sredi septembra je z vzhoda na Poljsko vkorakala tudi _____ armada.

Spopadi v zahodni Evropi

Spopadi v zahodni Evropi so se začeli v začetku aprila leta _____. Nemci so najprej zasedli _____ in Dansko, nato pa preko Belgije in _____ začeli prodirati proti Franciji. Predrli so _____ obrambno linijo, ki so jo Francozi postavili po koncu prve svetovne vojne, in velik del francoske vojske obkolili v Dunkerquju. Junija so nemške sile vkorakale v Pariz. Francija je bila razdeljena na dva dela: en del so zasedli Nemci, v drugem delu pa se je oblikovala kolaborantska Vichyska republika pod vodstvom maršala _____. Poleti 1940 so nemška letala bombardirala Veliko Britanijo, vendar so jih je pri tem ustavljalo angleško letalstvo. Britansko obrambo je vodila vlada pod vodstvom ministrskega predsednika _____.

7. Naloga popravljanja ali odkrivanja napak

V besedilu prečtaj napake in jih popravi.

Do začetka leta 1941 so se silam osi (Nemčija, Italija, Kitajska) pridružile tudi Madžarska, Romunija in Švica. Nemčija je napadla Jugoslavijo, ki je kapitulirala 6. maja 1942. Po zmagah na Pirenejskem polotoku se je Hitler odločil za napad na Rusko carstvo, ki ga je poimenoval operacija Barbarossa. Zaradi velikega presenečenja in boljše vojaške opremljenosti je nemška vojska zavzela Moskvo in Stalingrad.

8. Naloga krajših prostih odgovorov

Kratko odgovori na zastavljena vprašanja.

V treh povedih opiši razdelitev Nemčije na okupacijske cone po koncu druge svetovne vojne.

Kaj meniš, ali je s koncem druge svetovne vojne na evropskih tleh zares zavladal mir? Zakaj se je po tvojem mnenju po drugi svetovni vojni zavezništvo med zahodnimi državami in Sovjetsko zvezo spremenilo v medsebojno nasprotovanje in sovraštvo?

Kako so po tvojem mnenju zavezniške sile po osvoboditvi držav izpod fašističnih sistemov vplivale na vzpostavitev novih oblasti?

REŠITVE NALOG

1. Naloga s kratkimi odgovori

Odgovori na postavljena vprašanja.

Kdo je bil voditelj nacistične Nemčije? **Adolf Hitler**

Kdaj sta Hitler in Stalin podpisala nemško-sovjetski pakt? **Konec avgusta (23.8.1939)**

Katero državo je 1. septembra 1939 napadla Nemčija? **Poljsko**

Katero ameriško mornariško oporišče je decembra 1941 napadla japonska vojska? **Pearl Harbour**

2. Naloga z izbirnimi odgovori

Katere države so bile v drugi svetovni vojni na zavezniški strani? Obkroži vse pravilne odgovore.

- a) Japonska
- b) Velika Britanija
- c) Italija
- d) Kitajska
- e) ZDA
- f) Norveška

Katera od držav je v drugi svetovni vojni prva kapitulirala?

- a) Italija
- b) Nemčija
- c) Japonska

3. Naloga alternativne izbire

Obkroži pravilni odgovor.

Hitler je leta 1933 postal nemški kancler.	DA	NE
Nemška vojska je leta 1938 zasedla Italijo.	DA	NE
Aprila in maja 1940 so nemške čete zasedle Norveško, Dansko, Belgijo in Nizozemsko.	DA	NE
Italija je v drugo svetovno vojno vstopila 6.4.1941.	DA	NE
Nemško letalstvo se je imenovalo RAF (Royal Air Force).	DA	NE
V vojaški operaciji, poimenovani Barbarossa, je Nemčija napadla Sovjetsko zvezo.	DA	NE
ZDA je v drugo svetovno vojno vstopila zaradi japonskega napada na Pearl Harbour.	DA	NE
Zavezniško izkrcanje na Siciliji imenujemo »Dan D«.	DA	NE

4. Naloga povezovanja

Poveži pravilne odgovore.

- 1939 (1) nemška zasedba Avstrije
- 1940 (2) podpis múnchenskega sporazuma
- 1943 (3) nemška zasedba Francije (2)
- 1941 (4) dan D
- zavezniško izkrcanje na Siciliji (3)
- nemška zasedba Jugoslavije (4)

5. Naloga urejanja

S številkami 1-8 označi kronološko zaporedje dogodkov od prvega do zadnjega.

- _5_ kapitulacija Italije
- _6_ kavezniško izkrcaje v Normandiji
- _7_ Hitlerjev samomor
- _4_ operacija Barbarossa
- _3_ napad na Jugoslavijo
- _2_ Hitler postane Führer.
- _1_ Hitler napiše Mein Kampf
- _8_ eksplozija atomskih bomb nad Japonsko.

6. Naloga dopolnjevanja

Vstavi manjkajoče besede.

Začetek vojne v Evropi

Konec avgusta leta 1939 sta Hitler in Stalin podpisala nemško-sovjetski pakt. V njem sta se dogovorila o medsebojnem nenapadanju. Septembra 1939 je Hitler napadel Poljsko, kar danes štejeemo za začetek druge svetovne vojne. Kot odgovor na napad sta Nemčiji Francija in Velika Britanija napovedali vojno. Sredi septembra je z vzhoda na Poljsko vkorakala tudi sovjetska armada.

Spopadi v zahodni Evropi

Spopadi v zahodni Evropi so se začeli v začetku aprila leta 1940. Nemci so najprej zasedli Norveško in Dansko, nato pa preko Belgije in Nizozemske začeli prodirati proti Franciji. Predrli so Maginotovo obrambno linijo, ki so jo Francozi postavili po koncu prve svetovne vojne, in velik del francoske vojske obkolili v Dunkerquju. Junija so nemške sile vkorakale v Pariz. Francija je bila razdeljena na dva dela: en del so zasedli Nemci, v drugem delu pa se je oblikovala kolaborantska Vichyska republika pod vodstvom maršala Petaina. Poleti 1940 so nemška letala bombardirala Veliko Britanijo, vendar so jih je pri tem ustavljalo angleško letalstvo. Britansko obrambo je vodila vlada pod vodstvom ministrskega predsednika Churchilla.

7. Naloga popravljanja ali odkrivanja napak

V besedilu prečrtaj napake in jih popravi.

Do začetka leta 1941 so se silam osi (Nemčija, Italija, Kitajska Japonska) pridružile tudi Madžarska, Romunija in Švica Bolgarija. Nemčija je napadla Jugoslavijo, ki je kapitulirala 6. maja 1942 6. aprila 1941. Po zmagah na Pirenejskem polotoku Balkanu se je Hitler odločil za napad na Rusko carstvo Sovjetsko zvezo, ki ga je poimenoval operacija Barbarossa. Zaradi velikega presenečenja in boljše vojaške opremljenosti je hude zime nemška vojska ni zavzela Moskve in Stalingrada.

8. Naloga krajših prostih odgovorov

Kratko odgovori na zastavljena vprašanja.

V treh povedih opiši razdelitev Nemčije na okupacijske cone po koncu druge svetovne vojne.

Odgovor: Po smislu, npr. Po podpisu kapitulacije so se zavezniki odločili razdeliti Nemčijo na 4 okupacijske cone. Severozahodni del je pripadel Veliki Britaniji, jugozahodni del Franciji, jugovzhodni del ZDA, severovzhodni del pa Sovjetski zvezi. Glavno mesto - Berlin so si razdelili na četrte.

Kaj meniš, ali je s koncem druge svetovne vojne na evropskih tleh zares zavladal mir?
Odgovor: Po smislu, učenec naj opiše vse večji spor med zahodnimi zavezniki in Sovjetsko zvezo zaradi povojne ureditve sveta, vojaškega oboroževanja, političnega vplivanja, tekmovanje za premoč itd.

Zakaj se je po tvojem mnenju po drugi svetovni vojni zavezništvo med zahodnimi državami in Sovjetsko zvezo spremenilo v medsebojno nasprotovanje in sovraštvo?
Odgovor: Po smislu, npr. zaradi različnih pogledov na družbeno ureditev, zaradi težnje po prevladi nad svetom, zaradi jedrskega oboroževanja itd.

Kako so po tvojem mnenju zavezniške sile po osvoboditvi držav izpod fašističnih sistemov vplivale na vzpostavitev novih oblasti?

Odgovor: Po smislu, npr. za aretacijami in obsodbami nekdanjih političnih vodij; politično so pomagali vzpeti se ljudem, ki so bili njihovi zavezniki med vojno; nadzorovali so medije itd.

1.2. NASLOV DRUGE IZBRANE KONKRETNE SPLETNE STRANI

OZ. GRADIVA: <http://www.history.com/topics/bombing-of-hiroshima-and-nagasaki>

OPIS ZGODOVINSKE VSEBINE³²

Japonce v drugi svetovni vojni ni ustavilo niti silovito letalsko bombardiranje, pri katerem so Američani v enem dnevu odvrkli na tisoče različnih bomb, umrlo pa je sto tisoč ljudi. Ker to ni omajalo japonske obrambe, so se Američani odločili za drugačno »rešitev«, za uporabo doslej še nikoli uporabljenega orožja, ki je bilo šele komaj razvito. Odločili so se za uporabo atomske bombe. B-29 »leteča trdnjava« Enola Gay – največji ameriški bombnik – je 6. decembra 1945 poletel iz Tiniana. Nosil je eno bombo, to je bila okrogla, približno štiri tone težka bomba, ki je imela hruškasto obliko – poimenovali so jo »Little Boy«. Ob 8.15 uri so jo s padalom odvrkli na industrijsko mesto v bližini Tokia – na Hirošimo. Pri eksploziji približno 100 metrov nad zemljo je popolnoma razdejala mesto in ubila približno 150 000³³ ljudi. Hujše kot eksplozija sama je bilo radioaktivno sevanje, ki ga je povzročila jedrska eksplozija. Prebivalci tega mesta čutijo posledice še danes.

Japonci so dobili 7. avgusta svarilo ameriškega predsednika Trumana, da jih čaka še večji kup ruševin in še več mrtvih, če se ne predajo. Ker še vedno niso podpisali kapitulacije, je Sovjetska zveza 9. avgusta napovedala vojno Japonski in čete rdeče

³² Dodatna literatura: Nečak, Dušan in Repe, Božo: Oris sodobne obče in slovenske zgodovine, Oddelek za zgodovino Filozofske fakultete, Ljubljana, 2003.

³³ Različni viri navajajo različne številke, ki se gibljejo med 70 000 in 150 000 mrtvimi.

armade so vkorakale v Mandžurijo. Istega dne so Američani nad Japonsko spustili še eno atomsko bombo, tokrat je bil cilj Nagasaki.

Naslednjega dne je japonski cesar ukazal vladi predajo v vojni in 14. avgusta je bilo Washingtonu posredovano sporočilo, da Japonska sprejme pogoje kapitulacije. Uradno je Japonska kapitulirala 2. septembra 1945, ko je japonskemu narodu po radiu prvič v zgodovini spregovoril cesar Hirohito. Z besedami, da obvešča ZDA, Veliko Britanijo, Kitajsko in Sovjetsko zvezo o predaji Japonske, je zaključil drugo svetovno vojno.

OPIS GRADIVA

Na izbrani spletni strani se nahaja besedilo z opisom napada na Hirošimo in Nagasaki. Besedilo je razdeljeno na tri podpoglavja, in sicer: Projekt Manhattan, Nič predaje za Japonce, »Little Boy« in »Fat Man«. V besedilu so pomembne stvari in osebe obarvane z modro, kar pomeni, da nas spletna stran ob kliku na to besedo preusmeri na drugo spletno mesto, kjer so natančnejši podatki o izbrani besedi.

Takoj pod glavnim naslovom na spletni strani se nahaja več različnih slikovnih in video galerij, ki prikazujejo različne dogodke v povezavi z bombnim napadom. Mi smo uporabili slikovno galerijo z naslovom Hirošima in Nagasaki, v kateri se nahaja 11 slik in zaključna prosojnica, ki nam daje možnost, da s klikom na predlagane slike preidemo na novo spletno stran s slikovnimi galerijami. Pri vsaki fotografiji se na desnem robu nahaja opis fotografije in njenih elementov.

NAVEDBA SPLETNIH STRANI PO VRSTAH GRADIVA, UPORABLJENEGA V NALOGAH

- <http://www.history.com/topics/bombing-of-hiroshima-and-nagasaki/photos#hiroshima-and-nagasaki> (fotografija)
- <http://www.history.com/topics/bombing-of-hiroshima-and-nagasaki> (besedilo)

NALOGE OZ. VPRAŠANJA, PRIMERNA ZA OSNOVNO ŠOLO

1. Naloga s kratkimi odgovori

Odgovori na postavljena vprašanja.

Kateri ameriški predsednik je ukazal bombardiranje Japonske z atomskima bombama?

Na kateri dve japonski mesti so odvrkli atomski bombi?

Kdaj je Japonska podpisala kapitulacijo?

Oceni, koliko ljudi je umrlo ob eksploziji obeh atomskih bomb na Japonskem.

2. Naloga z izbirnimi odgovori

Obkroži pravilni imeni obeh atomskih bomb, ki so ju Američani odvrkli nad Japonsko.

- Little Boy
- Santa Maria
- Big Girl
- Fat Man
- Rain Boy

3. Naloga alternativne izbire

Obkroži pravilni odgovor.

Še pred začetkom druge svetovne vojne so se z razvojem jedrskega orožja ukvarjali v nacistični Nemčiji.	DA	NE
Leta 1915 je ameriška vlada začela financirati lastni jedrski razvojni program.	DA	NE
Ameriški tajni program za razvoj jedrskega orožja se je imenoval »The Manhattan Project«.	DA	NE
Znanstveniki, ki so sodelovali pri ameriškem jedrskem programu, so bili večinoma židovski begunci iz fašističnih režimov v Evropi.	DA	NE
Ekipa pod vodstvom J. Roberta Oppenheimerja so odkrili ključne sestavine atomske bombe.	DA	NE
Prvi uspešni preizkus atomske bombe se je zgodil 16. julija 1945 v Novi Mehiki.	DA	NE

4. Naloga urejanja

S številkami 1-5 označi kronološko zaporedje dogodkov od prvega do zadnjega.

- ___ jedrska eksplozija nad Nagasakijem
- ___ Harry Truman nastopi predsedniški mandat
- ___ japonski cesar Hirohito napove kapitulacijo Japonske
- ___ jedrska eksplozija nad Hirošimo
- ___ zagon ameriškega jedrskega programa

5. Naloga popravljanja napak

V besedilu prečrtaj napake in jih popravi.

Po končanju prve svetovne vojne v Evropi in kapitulaciji nacistične Velike Britanije, se je težišče vojne preneslo na Pacifik. Tam se je že močno oslabela Kitajska borila proti ZDA in njenim zaveznikom. Ameriški predsednik Harry Truman je zato ukazal, naj 6. avgusta 1945 nad Hirošimo odvržejo dve atomski bombi. Ker se Kitajska kljub ogromnim žrtvam še ni hotela predati, so Američani 9. avgusta odvrgli atomsko bombo tudi nad mesto Kitakyushu. Zaradi velike množice mrtvih je 15. avgusta cesar Hirohito napovedal kapitulacijo svoje države.

6. Oglej si spodnjo fotografijo in odgovori na zastavljena vprašanja

Katera druga vprašanja moram postaviti?

Česa mi vir ne pove?

Kaj lahko domnevam in sklepam na podlagi tega vira?

Kaj mi ta vir pove? Fotografija: Ostanki mesta Nagasaki.

REŠITVE NALOG

1. Naloga s kratkimi odgovori

Odgovori na postavljena vprašanja.

Kateri ameriški predsednik je ukazal bombardiranje Japonske z atomskima bombama? **Harry Truman**

Na kateri dve japonski mesti so odvrkli atomski bombi? **Hirošima, Nagasaki**

Kdaj je Japonska podpisala kapitulacijo? **2. september 1945**

Oceni, koliko ljudi je umrlo ob eksploziji obeh atomskih bomb na Japonskem. **ok. 200 000**

2. Naloga z izbirnimi odgovori

Obkroži pravilni imeni obeh atomskih bomb, ki so ju Američani odvrkli nad Japonsko.

a) Little Boy

- b) Santa Maria
- c) Big Girl
- d) Fat Man
- e) Rain Boy

3. Naloga alternativne izbire

Obkroži pravilni odgovor.

Še pred začetkom druge svetovne vojne so se z razvojem jedrskega orožja ukvarjali v nacistični Nemčiji.	DA	NE
Leta 1915 je ameriška vlada začela financirati lastni jedrski razvojni program.	DA	NE
Ameriški tajni program za razvoj jedrskega orožja se je imenoval »The Manhattan Project«.	DA	NE
Znanstveniki, ki so sodelovali pri ameriškem jedrskem programu, so bili večinoma židovski begunci iz fašističnih režimov v Evropi.	DA	NE
Ekipa pod vodstvom J. Roberta Oppenheimerja so odkrili ključne sestavine atomske bombe.	DA	NE
Prvi uspešni preizkus atomske bombe se je zgodil 16. julija 1945 v Novi Mehiki.	DA	NE

4. Naloga urejanja

S številkami 1-5 označi kronološko zaporedje dogodkov od prvega do zadnjega.

- _4_ jedrska eksplozija nad Nagasakijem
- _2_ Harry Truman nastopi predsedniški mandat
- _5_ japonski cesar Hirohito napove kapitulacijo Japonske
- _3_ jedrska eksplozija nad Hirošimo
- _1_ zagon ameriškega jedrskega programa

5. Naloga popravljanja napak

V besedilu prečrtaj napake in jih popravi.

Po končanju ~~prve svetovne vojne~~ **druge svetovne vojne** v Evropi in kapitulaciji nacistične ~~Velike Britanije~~ **Nemčije**, se je težišče vojne preneslo na Pacifik. Tam se je že močno oslabela ~~Kitajska~~ **Japonska** borila proti ZDA in njenim zaveznikom. Ameriški predsednik Harry Truman je zato ukazal, naj 6. avgusta 1945 nad Hirošimo odvržejo ~~dve atomski bombi~~ **atomsko bombo**. Ker se ~~Kitajska~~ **Japonska** kljub ogromnim žrtvam še ni hotela predati, so Američani 9. avgusta odvrgli atomsko bombo tudi nad mesto ~~Kitakyushu~~ **Nagasaki**. Zaradi velike množice mrtvih je 15. avgusta cesar Hirohito napovedal kapitulacijo svoje države.

6. Oglej si spodnjo fotografijo in odgovori na zastavljena vprašanja.

Katera druga vprašanja moram postaviti?

Česa mi vir ne pove?

Kaj lahko domnevam in sklepam na podlagi tega vira?

Kaj mi ta vir pove? Fotografija: Ostanke mesta Nagasaki.

Mesto Nagasaki je doživelo hudo katastrofo.
Opustošenje v mestu je bilo zelo veliko - velika materialna škoda.
Porušene so bile skoraj vse stavbe.
Ni več ljudi.

Glede na videno materialno škodo na fotografiji, lahko sklepamo, da je bilo ob eksploziji veliko mrtvih.
Atomska bomba mora imeti zelo veliko rušilno moč, da je povzročila tako veliko škodo.
Japonci so morali biti zelo trdovratni nasprotniki Američanov v vojni, da so se ti odločili za tako drastično potezo, kot je bombardiranje z atomsko bombo.

Vir mi ne pove ali so Japonci po eksploziji atomske bombe kapitulirali ali ne.
Ne vemo, ali so se Japonci prestrašili uničujoče moči jedrskega orožja.
Ne vemo, kdo je fotografijo posnel.
Ne vemo, kdaj je bila fotografija posneta.
Ne vemo, koliko je bilo smrtnih žrtev.

Kaj je bil glavni vzrok, da so Američani odvrgli atomsko bombo?
Zakaj Japonci niso že pred tem kapitulirali?
Ali je bila uporaba jedrskega orožja za končanje druge svetovne vojne upravičena?
Kakšne so bile politične posledice uporabe jedrskega orožja za ureditev povojnega sveta?
Kakšne so bile kasnejše posledice eksplozije atomske bombe (sevanje ...)?

2. GLAVNA SPLETNA STRAN

WWW. NASLOV: <http://www.ushmm.org/holocaust/>

OSNOVNI PODATKI O SPLETNI STRANI

Izbran spletni naslov <http://www.ushmm.org/> je povezava do spletne strani, katere kratice pomenijo United States Holocaust Memorial Museum, kar v prevodu pomeni Spominski muzej o holokavstu Združenih držav Amerike. Razdeljena je na številne zavihke; že takoj na začetku lahko vidimo, da je izbira jezikov, v katerih si lahko spletno stran ogledamo, številna (angleščina, turščina, ruščina, italijanščina, kitajščina...). Spletna stran vsebuje glavne vsebinske poudarke, kot so: zgodovina holokavsta, muzej, izobrazba, raziskovanje in spominjanje. Vsak glavni vsebinski poudarek je razdeljen na podnaslove, kar omogoča pestro in zanimivo izbiro informacij, ki jih lahko pridobimo.

Že takoj na osnovni strani so pod rubriko »Featured« navedene tudi spletne strani s članki o holokavstu. Za lažje iskanje po spletni strani se zgoraj levo nahaja tudi brskalnik, kamor lahko vpišemo iskane besede. Spodaj na osnovni strani se nahajajo tudi kronološko razporejene zadnje novice v povezavi s holokavstom. Na vrhu spletne strani nas na grozote holokavsta opozarja pet slik, ki opisujejo različne razstave, neprestano se menjajo ter vsebujejo napise: »Never again begins with you.«, »Never again, heeding the warning sighs.«, »Responding to genocide today. How will you meet the challenge?«...

Na izbrani spletni strani se nahajajo tudi podpoglavja, ki opisujejo preprečevanje genocida, soočanje z antisemitizmom in reševanje dokazov. S klikom na izbrano podpoglavje se odpre nova spletna stran s številnimi članki, ki nas vodijo na različne spletne strani o izbrani temi. Na začetni strani najdemo naslednje zavihke: Muzej (osnovne informacije o muzeju), Izobrazba (kako učiti o holokavstu), Raziskovanje (kje vse se o ukvarjajo s temo holokavsta), Zgodovina (zgodovinske informacije o holokavstu), Spominjanje (kdaj je dan spomina na žrtve holokavsta), Genocid (kaj to sploh je) ter Podpora in kontakt (kako lahko ljudje podajo svoje donacije in kako vse lahko stopijo v stik z muzejem).

Pod zavihkom »Education« - izobrazba, najdemo priporočila, kaj naj učitelji učijo dijake in študente o tej temi, na kakšen način naj učenje poteka ter katere vsebinske poudarke naj navajajo. V zavihku za dijake najdemo priporočene teme učenja, ki so kronološko razdeljene. Za študente so navedene informacije o seminarjih in učnih kurzih na temo holokavsta, nove knjige, ki so izšle na to temo itd.

RAZLOGI ZA IZBOR SPLETNE STRANI

Spletno stran smo si izbrali, ker nas ta tema zanima in je še danes aktualna. V učnem načrtu za deveti razred osnovne šole³⁴ in gimnazije³⁵ je zapisano, da se pri vseh obveznih in izbirnih temah razvija tudi učne cilje, ki se nanašajo na odnose, ravnanja, naravnosti in stališča. Napisano je, da učenci znotraj ter učnih ciljev obsodijo zločine proti človeštvu, genocide, holokavst in druge oblike množičnega kršenja človekovih pravic. V učnem načrtu za gimnazije je ravno tako zapisano, da dijaki predstavijo nekatere kršitve človekovih pravic v 20. stoletju in oblikujejo svoje mnenje o značilnostih kršitev. Menimo, da je tema ravno tako zanimiva mladim, saj je to dediščina Evrope, ki se je nikakor ne more in ne sme spregledati. Pomembno je, da učitelji znajo to temo na primeren način predstaviti mladim, da uvidijo pomen takega dogodka za prihodnje generacije.

Tema ni primerna le za poznavanje zgodovine, temveč je izjemnega pomena tudi za razvoj strpnosti v današnji družbi. Ravno tako je pomembno, da so mladi soočeni z grozotami, ki jih je holokavst povzročil, saj lahko podobne stvari v prihodnje preprečujemo le z veliko mero kritičnega mišljenja o tej temi. Izbrana spletna stran nas sooči z informacijami o holokavstu, s posledicami in zapuščino. Z različnim naborom podatkov je primerna za učenje te teme, snov pa je podkrepljena tudi s slikami in zemljevidi. Ravno zaradi pestrosti slikovnega gradiva lahko težko temo (kot je

³⁴http://www.mizks.gov.si/fileadmin/mizks.gov.si/pageuploads/podrocje/os/prenovljeni_UN/UN_zgodovina.pdf, 10.04.2013.

³⁵http://portal.mss.edus.si/msswww/programi2011/programi/media/pdf/un_gimnazija/un_zgodovina_280_ur_gimn.pdf, 10.04.2013.

holokavst) podamo na zanimiv način in ne zgolj z nekimi dejstvi, ki si jih morajo mladi zapomniti. Zaradi fotografij in zemljevidov, ki je spletna stran vsebuje, smo se odločili, da uporabimo to kot gradivo pri izdelavi naših nalog. Na ta način lahko mlade resnično »vpeljemo« v svet in družbo, kjer se je odvijal holokavst. Preko slikovnega gradiva mladi tudi lažje dojamajo, kakšne grozote je povzročil holokavst in lažje začnejo kritično presojati zgodovino. Ker je spletna stran na voljo v številnih jezikih, s tem mladi urijo svoje znanje tujega jezika. Ravno tako se zaradi jezika lahko bolje poglobijo v snov, ki je obravnavana, saj je med obravnavo potrebna še dodatna koncentracija in razumevanje.

2.1. NASLOV IZBRANE KONKRETE SPLETNE STRANI:

<http://www.ushmm.org/wlc/en/article.php?ModuleId=10005143>

OPIS ZGODOVINSKE VSEBINE³⁶

Holokavst oziroma šolah je sistematični genocid različnih etničnih, verskih, narodnih in posvetnih skupin, predvsem Judov, ki ga je izvajala nacistična Nemčija med drugo svetovno vojno. Začel se je v letu 1941 in je trajal vse do leta 1945. V grški in rimski mitologiji holokavst pomeni vrsto žgalne daritve, pri kateri se darovana žival popolnoma sežge.

Glavni cilj holokavsta je bilo iztrebljenje evropskih Judov, kar so nacisti imenovali »*Končna rešitev judovskega vprašanja*«. V času nacistične vlade je v Nemčiji živel nekaj več kot pol milijona ljudi, ki so se priznavali za pripadnike judovstva in so se šteli za religiozno manjšino (0,76 % prebivalcev). Hitler je svojo nestrpnost do drugačnih in s tem tudi Judov izrazil že v svoji knjigi *Mein Kampf*.

Začetki zatiranja drugačnih se na nek način kažejo že v evtanazijski kampanji, s katero so uspavali/umorili 70000 ljudi, med njimi tudi veliko Judov. Hitlerjev terorizem in rasno nasilje sta dosegla vrhunec v poskusu uničenja evropskih Judov ali holokavstu. Procesi proti judovstvu so se uradno začeli 1. aprila 1933 (le dva meseca po Hitlerjevem prihodu na oblast), ko je izšel zakon o vnovični vzpostavitvi poklicnega uradništva. Na ta način so bojkotirali judovska podjetja in iz državnih služb umaknili vse Jude. Izšel je tudi zakon o omejenem judovskem deležu v izobraževanju, oktobra so bili Judje odstranjeni iz poklicev v zvezi s tiskom.

Maja 1935 je bilo Judom prepovedano služiti v vojski. Septembra istega leta so bili izdani nürnberški zakoni, ki so prepovedovali zakonsko zvezo in spolne odnose med Judi in ne-Judi (izven zakonski spolni odnosi so bili preganjani kot rasna sramota in bili plačani s smrtjo), ravno tako jim je bilo odvzeto nemško državljanstvo (določeno jim je bilo mesto državljanov drugega razreda). Od marca leta 1936 judovske družine z več otroki niso prejemale dodatka, oktobra je bilo prepovedano poučevanje judovskih učiteljev. Aprila 1937 so na univerzah prepovedali potegovanje Judov za doktorski naziv, septembra so bile odvzete licence judovskih zdravnikom.

³⁶ Dodatna literatura: Wolfgang Benz, *Holokavst, Vita activa*, Ljubljana, 2000 in Dick Geary, *Hitler in nacizem, Znanstveno in publicistično središče*, Ljubljana, 1995.

Leto dni kasneje so nacisti popisali judovsko premoženje in ukazali, da mora vsak Jud poleg svojega imena pripisati Sara (kar pomeni Izrael) – dodatni sramotilni žig za pripadnike judovstva. Še dlje so nacisti šli s pripisom »J« na judovskih potnih listih in s prepovedjo obiskovanja nemških šol za otroke. 26. oktobra 1938 je ukrepe zoper Jude v svoje roke vzel gestapo, ki je iz Nemčije izgnal 17000 Judov na Poljsko. Atentat, izpeljan 9. novembra 1938, na enega izmed nacističnih pristašev, je dal nacistom priložnost, da so ga označili kot zaroto »svetovnega judovstva« zoper nemško državo – Judje so bili dokončno izločeni iz socialnih in gospodarskih povezav, začela se je antisemitska kampanja v tisku. Od tega dne dalje je bilo aretiranih okoli 30000 Judov, ki so jih poslali v koncentracijska taborišča v Dachau, Buchenwald in Sachsenhausen. Vrhunec je nacistično iztrebljanje Judov doseglo v noči iz 9. na 10. november leta 1938, poimenovani »Reichskristallnacht« ali Kristalna noč, ko so nacisti uničili 7500 judovskih trgovin, požgali ali porušili skoraj vse sinagoge, bilo je na stotine smrtnih žrtev, ki so bile posledica mučenja, strahu in obupa. 10. novembra je bila sklenjena razlastitev Judov, getoizacija ter nadaljnja deportacija. Hitler se je torej odločil za popolno »arizacijo« nemškega gospodarstva. Določili so vidno označevanje Judov, s posebno nošo ali posebnim znamenjem.

Hitler je 30. januarja 1939 v svojem govoru v Reichstagu povedal, da se bo prihajajoča vojna končala z uničenjem evropskega judovstva. Po poljskem porazu so del te države spremenili v velikanski geto »manjvrednih ljudi«, kamor so pregnali Jude.

Leta 1941 so se po Hitlerjevih besedah pričela »vojna iztrebljanja«, v katerih so sprva likvidirali »Jude v službi države«, kasneje pa se niso več držali dejstva, da naj bodo žrtve le odrasli judovski moške in so začeli s splošnim iztrebljanjem Judov. Sledil je ukaz o deportaciji nemških Judov na vzhod.

Na konferenci v Wannseeju januarja 1942 so udeleženci izvedeli, da je Adolf Hitler naročil iztrebljenje vseh evropskih Judov, s čimer se je začela zadnja faza v nacističnem odnosu do Judov: »die Endlösung« ali končna rešitev judovskega vprašanja. Načrt je predvideval usmritev okrog 11 milijonov ljudi. Smrti nemških Judov je sledil ukaz o iztrebljanju poljskih Judov - akcija Reinhard je bilo kodno ime nacistov za načrt, po katerem so želeli umoriti vse poljske Jude v bivši generalni guberniji in jih oropati njihovega imetja. Med to operacijo je bilo v uničevalnih taboriščih³⁷ sistematično umorjenih več kot dva milijona ljudi, skoraj vsi so bili Judje. Akcija Reinhard je potekala od marca 1942, ko je začelo delovati taborišče Belzec, do decembra 1943, ko so zbrisali zadnje sledove za taboriščem Sobibor. Življenje je v njem izgubilo okrog 2500000 Judov in drugih. Z gradnjo uničevalnih taborišč so nekdanji pripadniki evtanazijske kampanje začeli sodelovati pri sistematičnem ubijanju Judov z zaplinjanjem (zyklon B je bil plin, ki so ga uporabljali najpogosteje).

Cilj, ki so ga nacisti s holokavstom želeli doseči, je bila iztrebitev evropskih Judov. V času holokavsta je bilo pobitih približno 6 milijonov Judov, kar je bila v tistem času 1/3 vseh Judov. Od skupno zaprtih ljudi – okoli 18 milijonov – jih je v koncentracijskih taboriščih preživel okoli 11 milijonov.

³⁷ Uničevalno taborišče (nemško Vernichtungslager) je podvrsta koncentracijskega taborišča, katerega glavni namen je izpolnitev genocida oziroma democida. Uničenje nasprotnikov dosežejo z množičnimi poboji (množične ustrelitve, uporaba bojnih plinov, pesticidov, denimo Zyklona B, ...) ali s prekomernim delom. Najbolj znana uničevalna taborišča so bila Aushwitz, Treblinka, Majdanek in Mauthausen.

OPIS GRADIVA

Ciljna spletna stran, na podlagi katere smo oblikovali naša vprašanja in odgovore, je bilo podpoglavje Holocaust history³⁸ in v nadaljevanju Introduction to the holocaust. Na izbrani spletni strani najdemo besedilo z natančnim opisom holokavsta ter slike. S klikom na posamezno sliko nas spletna stran preusmeri na opis le-te.

Na tej strani se nahajajo štirje podnaslovi, ki opisujejo dogajanje med holokavstom. Podnaslovi so:

- »What was the holocaust?«,
- »Administration of the “final solution”«,
- »The end of the holocaust«,
- »Further Reading«.

V uvodu je zapisan pomen pojma holokavst in da je beseda grškega izvora – pomeni »žrtvovanje z ognjem«. Ravno tako je zapisano, da so Nemci verjeli, da so superioren narod.

Številne besede v članku so obarvane modro, kar nam omogoča, da s klikom na njih izvemo številne podrobnosti o tej besedi/besedni zvezi. S klikom smo zopet preusmerjeni na novo spletno stran, kjer je članek o izbrani besedni zvezi. Ob strani se nahaja tudi slika zemljevida, s klikom na to smo preusmerjeni na stran, polno zemljevidov, ki prikazujejo številne podatke iz časa, ko je holokavst potekal. Na koncu članka so navedene knjige, ki se priporočajo v nadaljnje branje, ravno tako so navedeni naslovi spletnih strani in člankov, ki so v povezavi s holokavstom.

NAVEDBA SPLETNIH STRANI PO VRSTAH GRADIVA, UPORABLJENEGA V NALOGAH

- <http://www.ushmm.org/wlc/en/article.php?ModuleId=10005143> (besedilo)
- http://www.ushmm.org/wlc/en/media_oi.php?MediaId=1078 (pričevanje)
- http://www.ushmm.org/wlc/en/media_list.php?MediaType=ph (nabor fotografij, uporabljenih pri izdelavi avtentičnih nalog)

NALOGE OZ. VPRAŠANJA, PRIMERNA ZA SREDNJO ŠOLO

1. Naloga z izbirnimi odgovori

Obkroži etnični skupini, ki so jih v času nacizma načrtno iztrebljali.

- Španci
- Judje
- Italijani
- Švedski
- Romi

Obkroži pravilni pomen besedne zveze »dokončna rešitev judovskega vprašanja«.

- Način pomoči lačnim Judom po vsem svetu
- Iskanje območja, kjer bi Judje lahko ustanovili svojo državo

³⁸ <http://www.ushmm.org/holocaust/>

c) Iztrebitev celotne judovske populacije

2. Naloga dopolnjevanja

Vstavi manjkajoče besede.

Nacisti, ki so v Nemčiji prišli na oblast januarja 1933, so bili prepričani, da so Nemci pripadniki _____ rase, ki ima pravico zagospodovati ostalim narodom. Za manjvredne so šteli predvsem _____. Proti njim so najprej sprejeli diskriminatorne zakone, kasneje pa so jih prisilili živeti v posebnih četrnih mesta, imenovanih tudi _____. Hitler je za svoje sovražnike zasnoval posebna (_____) taborišča. Vanje je najprej pošiljal politične nasprotnike, kasneje pa jih je izkoristil za dokončno rešitev judovskega vprašanja.

3. Naloga povezovanja

Poveži pravilne odgovore.

holokavst	izkoriščanje Judov za delo v nemški industriji
uničevalno taborišče	poimenovanje nacističnih protijudovskih grozodejstev
antisemitizem	Auschwitz, Dachau...
delovno taborišče	varšavski geto
	sovraštvo proti Judom
	sionizem

4. Naloga urejanja

S številkami 1-6 označi kronološko zaporedje dogodkov od prvega do zadnjega.

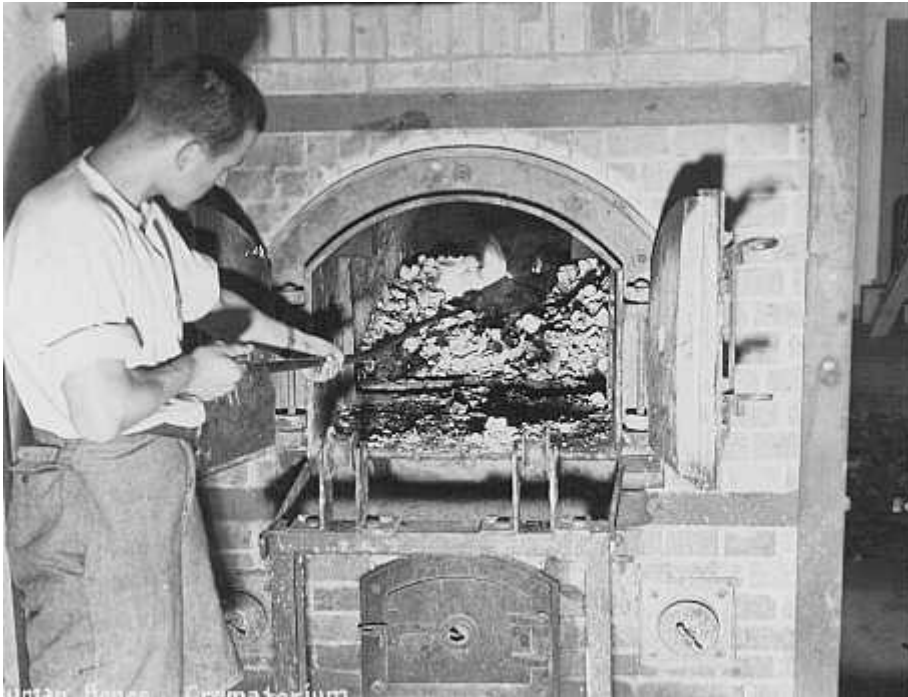
- ___ geta in tranzitna taborišča
- ___ Rdeča armada osvobodi Auschwitz
- ___ Hitlerjev prihod na oblast
- ___ Hitler v taborišča pošlje politične nasprotnike (komuniste)
- ___ Kristalna noč
- ___ protijudovski zakoni

5. Naloga alternativne izbire

Obkroži pravilni odgovor.

Kristalna noč se nanaša na preseljevanje Judov iz mest v koncentracijska taborišča.	DA	NE
Izraz holokavst je judovsko ime za drugo svetovno vojno.	DA	NE
Večina Judov v taboriščih je umrla v plinskih celicah.	DA	NE
Judovski geto je bil v nemških predvojnih mestih najelitnejša mestna četrt.	DA	NE
Dokončna rešitev judovskega vprašanja se nanaša na genocid Judov.	DA	NE

6. Oglej si spodnji slikovni vir (fotografijo) in odgovori na zastavljena vprašanja.

Človeški ostanki, ki so jih ob osvoboditvi našli v enem od dachavskih krematorijev. (Fotografija je bila posneta aprila 1945 v Dachau).

Kakšne občutke ti sproža zgornja fotografija?

Kaj je fotograf hotel, da se dobro vidi na zgornji fotografiji (po tvojem mnenju)?

Zakaj?

Komu je bila po tvojem mnenju fotografija namenjena?

Kaj je hotel fotograf sprožiti pri tistih, ki so si fotografijo ogledali?

Kdo je po tvojem mnenju slikal zgornjo fotografijo?

Ali je bila po tvojem mnenju fotografija narejena namerno ali zgolj slučajno?

7. Oglej si spodnje pričevanje in odgovori na vprašanja.

Abraham Bomba opisuje delo pri plinskih celicah ... (vir je v angleščini)

http://www.ushmm.org/wlc/en/media_oi.php?MediaId=1078

Abraham je svoje otroštvo preživel v Czestochowi, kjer se je kasneje tudi izučil za frizerja. Leta 1942 je bil skupaj z družino, iz Czestachowskega geta deportiran v koncentracijsko taborišče Treblinka. Ker je bil po poklicu frizer, so ga v taborišču izbrali za prisilno delo – moral je striči lase tistim ženskam, ki so jih nato poslali v plinske celice. Poleg tega je moral pomagati tudi pri čiščenju plinskih celic, razvrščati oblačila in osebne stvari obsojencev ... Leta 1943 je iz taborišča pobegnil in se vrnil v Czestochowo.

Kaj si občutil ob gledanju pričevanja?
Kdo je pričevalec?
O čem govori pričevalec?
Kakšno delo je moral pričevalec opravljati?
Kakšen je po tvojem mnenju pričevalčev odnos do teme o kateri govori?
Ali se pričevalec svojega dela v plinskih celicah dobro spomni?

8. Vpiši pravilne rešitve v mrežo.

				1.																
2.																				
				3.																
				4.																

Odgovore na vprašanja vpiši vodoravno v kvadratke. Če boš odgovoril pravilno, se bo v obarvanih kvadratih pojavil izraz za mestne četrti, kjer so živeli Judje pred deportacijami v taborišča.

1. **Priimek nacističnega propagandnega ministra.**
2. **Führerjev priimek.**
3. **Beseda za protijudovska gibanja.**
4. **Izraz za genocid nad Judi v drugi svetovni vojni.**

9. Priprava razstave na temo holokavsta.

S sošolci boste v šolski avli pripravili razstavo na temo holokavsta. Z njo boste skušali ostalim učencem čim bolj enostavno in jasno v sliki in besedi predstaviti holokavst. Pri iskanju podatkov in fotografij si pomagaj s spletno stranjo:

http://www.ushmm.org/outreach/en/media_ph.php?ModuleId=10007724&MediaId=804

V pomoč pri pripravi kratkega besedila in fotografij za razstavo naj ti bodo spodnja vprašanja. Besedilo in fotografije oblikuj čim bolj inovativno.

- Kateri datum v letu bi bil najbolj primeren za predstavitev razstave na temo holokavsta? Zakaj bi izbrali ta dan?
- Kateri je po tvojem mnenju najbolj znan simbol (znak) holokavsta? Utemelji svojo izbiro. S katero fotografijo bi pritegnili pozornost mimoidočih na svojo razstavo?
- Kako bi v nekaj kratkih povedih predstavil življenje Judov v Evropi med svetovnim vojnama? Kateri dogodki pred drugo svetovno vojno kažejo na pričetek protijudovske politike? Katere fotografije bi najbolje označile njihov tedanji način življenja?
- Kaj so bila geta in kakšno je bilo življenje v njih? Kam so Nemci iz geta v času pred in med drugo svetovno vojno preselili večino Judov?
- Kakšen je bil vsakdan v koncentracijskem taborišču? Zakaj se je nekaterim taboriščem reklo »taborišča smrti«?

- Kdaj so taborišča končala s svojim obratovanjem? Kakšno je bilo stanje taboriščnikov ob prihodu zavezniških sil.

REŠITVE NALOG

1. Naloga z izbirnimi odgovori

Obkroži etnični skupini, ki so jih v času nacizma načrtno iztrebljali.

- a) Španci
- b) Judje
- c) Italijani
- d) Švedi
- e) Romi

Obkroži pravilni pomen besedne zveze »dokončna rešitev judovskega vprašanja«.

- a) Način pomoči lačnim Judom po vsem svetu
- b) Iskanje območja, kjer bi Judje lahko ustanovili svojo državo
- c) Iztrebitev celotne judovske populacije

2. Naloga dopolnjevanja

Vstavi manjkajoče besede.

Nacisti, ki so v Nemčiji prišli na oblast januarja 1933, so bili prepričani, da so Nemci pripadniki **arijske** rase, ki ima pravico zagospodovati ostalim narodom. Za manjvredne so šteli predvsem **Jude**. Proti njim so najprej sprejeli diskriminatorne zakone, kasneje pa so jih prisilili živeti v posebnih četrtih mesta, imenovanih tudi **geto**. Hitler je za svoje sovražnike zasnoval posebna (**koncentracijska**) taborišča. Vanje je najprej pošiljal politične nasprotnike, kasneje pa jih je izkoristil za dokončno rešitev judovskega vprašanja.

3. Naloga povezovanja

Poveži pravilne odgovore.

holokavst (1)	izkoriščanje Judov za delo v nemški industriji (4)
uničevalno taborišče (2)	poimenovanje nacističnih protijudovskih grozodejstev (1)
antisemitizem (3)	Auschwitz, Dachau... (2)
delovno taborišče (4)	varšavski geto
	sovraštvo proti Judom (3)
	Sionizem

4. Naloga urejanja

S številkami 1-6 označi kronološko zaporedje dogodkov od prvega do zadnjega.

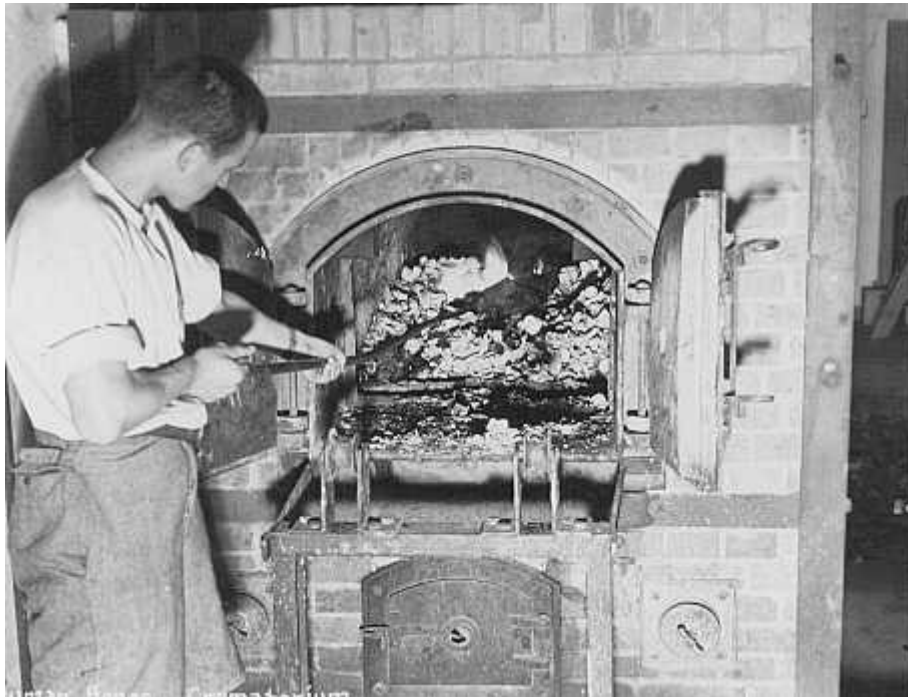
- _5_ geta in tranzitna taborišča
- _6_ Rdeča armada osvobodi Auschwitz
- _1_ Hitlerjev prihod na oblast
- _2_ Hitler v taborišča pošlje politične nasprotnike (komuniste)
- _4_ Kristalna noč
- _3_ protijudovski zakoni

5. Naloga alternativne izbire

Obkroži pravilni odgovor.

Kristalna noč se nanaša na preseljevanje Judov iz mest v koncentracijska taborišča.	DA	NE
Izraz holokavst je judovsko ime za drugo svetovno vojno.	DA	NE
Večina Judov v taboriščih je umrla v plinskih celicah.	DA	NE
Judovski geto je bil v nemških predvojnih mestih najelitnejša mestna četrt.	DA	NE
Dokončna rešitev judovskega vprašanja se nanaša na genocid Judov.	DA	NE

6. Oglej si spodnji slikovni vir (fotografijo) in odgovori na zastavljena vprašanja.

Človeški ostanki, ki so jih ob osvoboditvi našli v enem od dachavskih krematorijev. (Fotografija je bila posneta aprila 1945 v Dachau).

Odgovori na vprašanja so lahko zgolj predvideni, saj ne moremo vnaprej vedeti, kaj točno bodo učenci odgovorili.

Kakšne občutke ti sproža zgornja fotografija? **Fotografija mi zbuja veliko grozo, strah in gnus, nad nacističnim ravnanjem v koncentracijskem taborišču Dachau.**

Kaj je fotograf hotel, da se dobro vidi na zgornji fotografiji (po tvojem mnenju)? **Zakaj? Po mojem mnenju je hotel fotograf prikazati človeške ostanke v krematoriju. S tem je želel prikazati nečloveški odnos nacistov do Judov in človeškega življenja nasploh.**

Komu je bila po tvojem mnenju fotografija namenjena? **Menim, da je bila fotografija namenjena svetovni javnosti, da bi se ljudje na ta način dobro zavedli grozodejstev, ki jih je med drugo svetovno vojno nad Judi izvajal nacistični režim.**

Kaj je hotel fotograf sprožiti pri tistih, ki so si fotografijo ogledali? **Pri ljudeh je fotograf želel sprožiti zavračanje, zgroženost in obsodbo nacističnih grozodejstev.**

Kdo je po tvojem mnenju slikal zgornjo fotografijo? **Po mojem mnenju je sliko posnel eden izmed zavezniških fotografov. Skoraj zagotovo je ni posnel nemški fotograf, saj so verjetno oni želeli prikriti grozodejstva, ki so jih počenjali med vojno.**

Ali je bila po tvojem mnenju fotografija narejena namerno ali zgolj slučajno? **Mislím, da je bila slika narejena namerno, da bi se ljudem čim bolj nazorno predstavila resnica o medvojnem nacističnem nasilju v koncentracijskih taboriščih.**

7. Oglej si spodnje pričevanje in odgovori na vprašanja.

Abraham Bomba opisuje delo pri plinskih celicah ... (vir je v angleščini)

http://www.ushmm.org/wlc/en/media_oi.php?MediaId=1078

Abraham je svoje otroštvo preživel v Czestochowi, kjer se je kasneje tudi izučil za frizerja. Leta 1942 je bil skupaj z družino, iz Czestachowskega geta deportiran v koncentracijsko taborišče Treblinka. Ker je bil po poklicu frizer, so ga v taborišču izbrali za prisilno delo – moral je striči lase tistim ženskam, ki so jih nato poslali v plinske celice. Poleg tega je moral pomagati tudi pri čiščenju plinskih celic, razvrščati oblačila in osebne stvari obsojencev ... Leta 1943 je iz taborišča pobegnil in se vrnil v Czestochowo.

Kaj si občutil ob gledanju pričevanja? **Ob gledanju pričevanja sem začutil, da se pričevalec zelo težko spopada s svojimi spomini. Grozno mi je bilo tudi poslušati, kako izpiljeno in izprijeno je bilo nacistično iztrebljanje Judov. Prisilili so celo nekatere obsojence, da so jim pomagali.**

Kdo je pričevalec? **Pričevalec je Jud (Abraham Bomba), ki je bil prav tako zaprt v koncentracijskem taborišču Treblinka. Iz pričevanja je jasno razvidno, da je moral, skupaj z nekaterimi sojetniki, pomagati pri čiščenju plinskih celic ... in s tem pomagati nacistom.**

O čem govori pričevalec? **Kakšno delo je moral pričevalec opravljati? Pričevalec govori o tem, kako je bil priča pošiljanju ljudi v plinske celice. Kasneje je moral, skupaj z nekaterimi sojetniki, pomagati pri čiščenju plinskih celic. Pobiral in razvrščal je tudi oblačila, denar, osebne predmete obsojencev.**

Kakšen je po tvojem mnenju pričevalčev odnos do teme o kateri govori? **Po mojem mnenju je bil pričevalec globoko pretresen nad delom, ki ga je moral opravljati za nacistične. To se zelo dobro razbere iz dolgih premorov med govorjenjem in tresočega glasu s katerim je govori. Večkrat je tudi poudaril, da je bilo njegovo delo grozno ...**

Ali se pričevalec svojega dela v plinskih celicah dobro spomni? **Menim, da se pričevalec svojega dela zelo dobro spomni, saj na primer pove koliko sojetnikov je sodelovalo pri čiščenju plinskih celic ...**

8. Vpiši pravilne rešitve v mrežo.

				1.	G	O	E	B	B	E	L	S							
2.	H	I	T	L	E	R													
				3.	A	N	T	I	S	E	M	I	T	I	Z	E	M		
				4.	H	O	L	O	K	A	V	S	T						

Odgovore na vprašanja vpiši vodoravno v kvadratke. Če boš odgovoril pravilno, se bo v obarvanih kvadratkih pojavil izraz za mestne četrti, kjer so živeli Judje pred deportacijami v taborišča.

1. Priimek nacističnega propagandnega ministra.
2. Führerjev priimek.
3. Beseda za protijudovska gibanja.
4. Izraz za genocid nad Judi v drugi svetovni vojni.

9. Priprava razstave na temo holokavsta.

S sošolci boste v šolski avli pripravili razstavo na temo holokavsta. Z njo boste skušali ostalim učencem na čim bolj enostavno in jasno v sliki in besedi predstaviti holokavst. Pri iskanju podatkov in fotografij si pomagaj s spletno stranjo http://www.ushmm.org/outreach/en/media_ph.php?ModuleId=10007724&MediaId=80

V pomoč pri pripravi kratkega besedila in fotografij za razstavo naj ti bodo spodnja vprašanja. Besedilo in fotografije oblikuj čim bolj inovativno.

- Kateri datum v letu bi bil najbolj primeren za predstavitev razstave na temo holokavsta? Zakaj bi izbrali ta dan?

Najbolj primeren datum za razstavo bi bil 27. januar. Ta datum so Združeni narodi razglasili za mednarodni dan spomina na holokavst, saj so 27.1.1945 vojaki Rdeče armade osvobodili največje koncentracijsko taborišče Auschwitz - Birkenau.

- Kateri je po tvojem mnenju najbolj znan simbol (znak) holokavsta? Utemelji svojo izbiro. S katero fotografijo bi pritegnili pozornost mimoidočih na svojo razstavo?

Prepoznavni znak za holokavst je rumena Davidova (šesterokraka) zvezda, ki so jo morali od leta 1938 po sprejetju nacističnega zakona nositi vsi Judje. Tudi v taboriščih so na svojih oblačilih imeli našito rumeno zvezdo.

- Kako bi v nekaj kratkih povedih predstavil življenje Judov v Evropi med svetovnim vojnama? Kateri dogodki pred drugo svetovno vojno kažejo na

pričetek protijudovske politike? Katere fotografije bi najbolje označile njihov tedanji način življenja?

Judje so med obema svetovnima vojnama najprej živeli kot vsi ostali Evropejci. Večina se jih je ukvarjala s trgovanjem, bančništvom in podobnimi storitvenimi dejavnostmi. Protijudovska politika se je prvič jasneje videla v sprejetju protijudovskih zakonov leta 1935 in »kristalni noči« leta 1938, ko so nacisti sprožili prvi val nasilja proti Judom, ki se je pokazal predvsem v poškodovanju judovskih izložb in sinagog.

- Kaj so bila geta in kakšno je bilo življenje v njih? Kam so Nemci iz geta v času pred in med drugo svetovno vojno preselili večino Judov?

Geta so bili posebni predeli mest, ki so jih Nemci namenili prebivanju Judov, da so jih izolirali od ostale, »arijske« družbe. Življenje je bilo zelo težko, saj ni bilo urejene komunalne infrastrukture. Veliko ljudi je zbolelo umrlo že v getih. Z deportacijami v koncentracijska taborišča so se počasi geta izpraznila.

- Kakšen je bil vsakdan v koncentracijskem taborišču? Zakaj se je nekaterim taboriščem reklo »taborišča smrti«?

Vsakdanje življenje v taboriščih je bilo težko. Poleg celodnevnega dela je primanjkovalo hrane in pitne vode, zelo pogosto so taboriščniki trpeli zaradi agresije varnostnikov. V večini taborišč so načrtno pobijali Jude, predvsem tiste, ki niso bili sposobni delati zaradi bolezni in starosti. Pobijali so jih v plinskih celicah, s streljanjem in raznovrstnimi mučilnimi tehnikami.

- Kdaj so taborišča končala s svojim obratovanjem? Kakšno je bilo stanje taboriščnikov ob prihodu zavezniških sil?

Ob prihodu zavezniških sil je bilo stanje v taboriščih zelo slabo. Večina ljudi je stradala, mnogo jih je že umrlo. Najgrozljivejši pa so bili kupi človeškega pepela, ki so ležali vsepovsod.

Priloga: primer oblikovanih plakatov za pripravo šolske razstave o holokavstu, ki so nastali po navodilih vprašanj 9. naloge.

Mednarodni dan spomina na
holokavst

Rumena Davidova (šesterokraka) zvezda je med drugo svetovno vojno postala simbol holokavsta. Vsi Judje v Nemčiji so jo morali nositi kot znak manjvrednosti.

Organizacija Združenih narodov je 27. januar razglasila za svetovni dan spomina na holokavst. Na ta dan so leta 1945 vojaki Rdeče armade osvobodili največje koncentracijsko taborišče Auschwitz - Birkenau.

Življenje Judov pred drugo svetovno vojno

Judovska četrt v Parizu v 30. letih 20. stoletja. Judje so se ukvarjali predvsem s storitvenimi dejavnostmi in trgovanjem.

Judovski poslovneži so bili že 1935 prisiljeni nositi sramotilne napise: "Kupujem samo od nemških poslovnežov".

Kristalna noč, november 1938. Nacistična oblast je s propagando uspešno začela odkrito preganjanje Judov. Na fotografiji je razbita izložba judovske trgovine.

Preprosta tržnica v judovskem mestu Lodž leta 1941.

V getih velikokrat ni bilo ustrezne sanitarne infrastrukture in pitne vode, zato so bile življenjske razmere zelo težke.

Življenje v getu in deportacija v taborišče

Deportacija Judov iz geta mesta Lodž na živinske vagone, od koder so jih pripeljali v koncentracijsko taborišče Treblinka.

Auschwitz - največje koncentracijsko taborišče med drugo svetovno vojno.

Koncentracijska taborišča in masovno uničevanje Judov

*Vsakdan v koncentracijskem taborišču je bil
zaznamovan s težaškim delom, strogo disciplino in
brutalnim nadzorstvom nacističnih varnostnikov.*

*Poleg plinskih celic so Jude morili tudi s
strelji v tilnik. Mnogi so umrli zaradi
medicinskih poskusov, stradanja in nasilja
varnostnikov v taboriščih.*

9. maj 1945. Veselje taboriščnikov ob prihodu ameriških čet v taborišče Mathausen.

STATISTIKA:

- največji geto je bil v Varšavi s 450000 Judi,
- v holokavstvu ubitih 6 milijonov Judov,
- 11 milijonov ljudi je izgubilo življenje v koncentracijskih taboriščih,
- samo v Auschwitzu je bilo ubitih približno 1,1 milijona ljudi.

Konec holokavsta in osvoboditev koncentracijskih taborišč.

Zavezniške sile je v koncentracijskih taboriščih pričakala množica grozljivih prizorov: od povsem podrahnjenih in težko mučenih ljudi do krematorijev s človeškimi ostanki in kupi človeških trupel.

POROČILO O SKUPINSKEM DELU

Načrt razporeditve skupinskega dela oz. sodelovalnega učenja

ČLAN ŠT. 1: Jure Ferlan

OPIS NALOGE: Jure je avtor besedila, ki se nanaša na opis spletne strani o drugi svetovni vojni (2. in 3. stran). Začetni del naloge je opravil dobro, vendar bi pri skupinskem delu lahko sodeloval bolj proaktivno in angažirano.

ČLAN ŠT. 2: Marko Jereb

OPIS NALOGE: Marko Jereb je bil odgovoren za oblikovanje vprašanj na podlagi izbranih spletnih strani. Skupaj z Erikom je skušal razvijati avtentični tip nalog in celotni skupinski nalogi nadeti sij kakovosti in strokovnosti. Po opravljenem skupinskem delu je celotno besedilo oblikoval in ga vsebinsko tudi pregledal. Bil je tudi vodja oblikovanja predstavitve skupinske naloge in avtor Power Point predstavitve. V skupini je skrbel za pripravo in izvršitev časovnega plana dela ter veliko pripomogel k sproščenemu ozračju dela v skupini. Pri skupinskem delu je izžareval veliko mero iniciativnosti, požrtvovalnosti in (samo)kritičnosti.

ČLAN ŠT. 3: Daša Kavšek

OPIS NALOGE: Daša je predsednica delovne skupine in odgovorna za rezultate skupinskega dela. Vodila je postopek selekcije spletnih strani in jih nato tudi opisala ter obrazložila izbiro naše skupine. Zgodovinske vsebine je umestila v čas in prostor ter razmišljala o njihovem pomenu uporabe pri pouku v slovenskih osnovnih šolah. Kot predsedujoča skupini je skrbel za enakomerno porazdelitev dela in skrbno spremljala napredek dela in kakovost rezultatov skupinskega dela. Ravno tako je oblikovno urejala končni izdelek. Skupino je vodila z žensko skrbnostjo, vendar z veliko mero odločnosti in samozavesti.

ČLAN ŠT. 4: Erik Logar

OPIS NALOGE: Erik Logar je analiziral vsebino izbranih spletnih strani in oblikoval osnovne predloge za pripravo skupinske naloge. Skrbel je tudi za slovnično pravilnost besedila in vsebinsko ustreznost. Skupaj z Markom je skušal na inovativen način oblikovati avtentični tip nalog. Po dokončnem oblikovanju pisnega dokumenta skupinske naloge je bil glavni »recenzent« pred oddajo naloge. H kakovosti skupinskega dela je veliko pripomogel s svojimi idejami, predlogi in občutkom za oblikovanje. Je strog, dosleden in veliko pričakuje tako od sebe kot od drugih članov skupine. Zaradi njegovih komunikativnih spretnosti je skrbel za usklajevanje med ostalimi člani v skupini.

OPIS NALOGE:

DATUMI SKUPINSKEGA DELA	OPIS DELA
12. 4. 2013	Oblikovanje didaktičnih nalog in vprašanj.
16. 4. 2013	Opis spletnih strani in vsebine ter oblikovanje pisnega dokumenta.
22. 4. 2013	Posvet pri prof. dr. Trškan.

	Skupni pregled dosedanjega dela in oblikovanje.
23. 4. 2013	Oblikovanje dodatnih, avtentičnih nalog.
24. 4. 2013	Oblikovanje predstavitve in sklepno urejanje pisnega dokumenta.

ABECEDNI SEZNAM DRUGE UPORABLJENE LITERATURE IN VIROV:

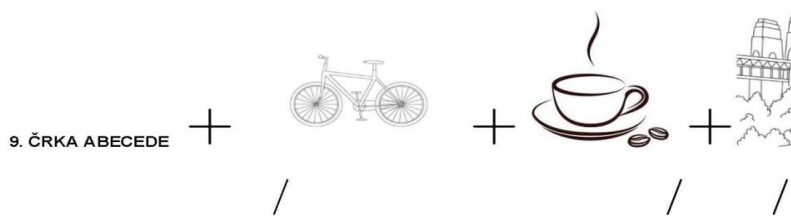
- Wolfgang Benz, Holokavst, Vita activa, Ljubljana, 2000.
- Dick Geary, Hitler in nacizem, Znanstveno in publicistično središče, Ljubljana, 1995.
- Nečak, Dušan in Repe, Božo: Oris sodobne obče in slovenske zgodovine, Oddelek za zgodovino Filozofske fakultete, Ljubljana, 2003.
- www.history.com/topics/world-war-ii, 10.04. 2013.
- <http://www.ushmm.org>, 10. 04.2013.
- Učni načrt za poučevanje zgodovine v osnovni šoli. Dostopno na URL naslovu: http://www.mizks.gov.si/fileadmin/mizks.gov.si/pageuploads/podrocje/os/prenovljeni_UN/UN_zgodovina.pdf (citirano 10.04.2013).
- Učni načrt za poučevanje zgodovine v gimnaziji. Dostopno na URL naslovu: http://portal.mss.edus.si/msswww/programi2011/programi/media/pdf/un_gimnazija/un_zgodovi_na_280_ur_gimn.pdf (citirano 10.04.2013).
- <http://www.sparknotes.com/history/european/ww2/summary.html>, 10.04.2013.

PRILOGA A

[rebus, premetanka, uganka.pdf](#)

Jure Furlan, Marko Jereb, Daša Kavšek, Erik Logar, SKUPINSKA NALOGA PRI PREDMETU DIDAKTIKI

1. REBUS (Reši spodnji rebus in dobil boš rešitev.)

REŠITEV: _____

Jure Furlan, Marko Jereb, Daša Kavšek, Erik Logar, SKUPINSKA NALOGA PRI PREDMETU DIDAKTIKI

2. PREMETANKA (Ustrezno zamenjaj spodnje črke in dobil boš dogodek)

GRUDA VSTOENVA AV

3. UGANKA

*Ko so Japonci rekli ne,
6. avgusta Little Boy padel je.
Ker to še ni zadostovalo,
Novo svarilo ZDA se je podalo.
Zopet nastal je gobast oblak,
Ki povzročil je zaključni korak.
Cesar Hirohito je spregovoril
In konec druge svetovne vojne 2. septembra priporil.*

O NAPADU NA KATERI MESTI GOVORI UGANKA? _____ in _____

Avtorji prispevkov:

*Batič Matic
Čopar Tadej
Furlan Jure
Jereb Marko
Kavšek Daša
Koncut Angelika
Lapuh Tadeja
Logar Erik
Pal Katja
Saje Jakob
Saratlija Katarina
Tramte Mojca
Zupančič Melita*

**Naslov: Prispevki k didaktiki zgodovine,
Letnik XI, št. 1**

ISSN: 1581-8713

Urednica: Danijela Trškan

Oblikovalka: Danijela Trškan

*Copyright © Oddelek za zgodovino Filozofske fakultete UL
(za potrebe predmetov Didaktika zgodovine I, Didaktika
zgodovine II, Pedagoška praksa iz zgodovine, Terensko
delo pri zgodovini v osnovni in srednji šoli)*

Ljubljana

2013